
ALEXANDRU UNGUREANU
ARTELE
MARȚIALE
MODERNE

ALEXANDRU UNGUREANU

IN MEMORIAM

ARTELE MARŢIALE MODERNE

şi alte povestiri SF

Selecţie 2013

*„Adevarată bombă de «sense of wonder», **Artele Marţiale Moderne** a fost, pe parcursul anilor 80, titlul port-drapel şi vârful de lance al «Noului val» din sf-ul romanesc - şi nu fără temei, întrucât ea impresionează de la prima lectură printr-un frapant frison al noutaţii, prin prospetimea imaginaţiei şi prin stilul alert.”*

ARTELE MARŢIALE MODERNE

I

(1982)

— REI (Salutaţi)! strigă arbitrul de margine cu voce ascuţită.

Câmpul de protecţie al spectatorilor se vede ca o perdea albăstruie. Mă ridic de la locul meu şi mă îndrept către mijlocul shiai-jou-lui (spaţiul de luptă). Îmi verific sumar ţinuta chimonoului. Marele Maestru se uită la mine calm. O uşoară senzaţie de căldură mă cuprinde la baza nasului şi îmi dau seama că asupra acestui punct se concentrează privirea sa. Încep să mă enervez când fenomenul se amplifică. „Asta n-are voie să facă!” – gândesc. „Mă crede un începător care se va speria din atâta lucru? De fapt, este o gravă jignire la adresa mea. Ar trebui să ştie că pot face la fel , ba chiar mai bine!” Inspir adânc, abdominal, şi mă liniştesc. Îl salut pe Marele Maestru printr-o aplecare în faţă a trunchiului. Îmi răspunde, fără să aibă însă amplitudinea gestului meu, şi prin asta mă jigneşte din nou. Mă concentrez asupra unei aluniţe minuscule pe care o are între sprâncene şi îmi imaginez un ac incandescent atingând locul. Marele Maestru tresare puternic. Pentru o clipă, s-a putut zări un abur uşor degajându-se din aluniţă. „Suntem chit!” îmi spun, plin de satisfacţie, dar, în acelaşi timp, nu pot să nu-l admir pentru perfecta stăpânire de sine. O singură lacrimă de

durere îi scapă de sub control, şi se târăşte pe obrazul său palid, până se pierde printre firele albe din barbă.

— Hajime (începeţi)! anunţă arbitrul de margine.

Ne îndreptăm amândoi către videoplastor. Publicul a tăcut. Mă aşez în fotoliul din dreapta şi las aspiranţii să-mi adune părul în smocuri, pentru a face loc electrozilor de iridiu. Când operaţia este gata, unul dintre ei apasă pe buton. O clipă doar am senzaţia că stau spate în spate cu mine şi că pot vedea acea parte din sală care se află înapoia mea, pe urmă totul revine la normal. De acum înainte, timp de o jumătate de oră posed o videoplasmă care mă copiază perfect. Videoplasma mea şi cea a Marelui Maestru se ridică şi salută publicul, care izbucneşte în urale prelungi. Un grup de suporteri ai mei îmi scandează numele.

Videoplasmele se instalează în centrul shiai-jo-ului, la o distanţă de aproximativ patru metri una de alta. Arbitrul face semn copiei mele să se dea cu o jumătate de pas înapoi. Se mai consumă trei secunde cu salutul, apoi aspiranţii înmânează fiecărui luptător câte un flash-stick.

— Hajime!

Neatent o clipă, nu-mi dau seama care arbitru a pronunţat începerea confruntării propriu-zise. După regulament, însă, nu poate fi decât arbitrul de luptă.

* * *

„Flash-stick-ul” este o ţeavă de oţel care are la unul din capete un bec erlogen de mare putere. Becul erlogen, după cum se ştie, în momentul alimentării sale cu energie electrică dă lumină foarte puternică. În

dreptul becului se găsesc fante prin care lumina iese afară. Restul ţevii este umplut cu acumulatori de mici dimensiuni, iar la celălalt capăt al ei se află un întrerupător. Tehnica luptei cu flah-stick-ul a fost întâlnită prima oară pe planeta Olma de către o expediţie zirtobiană. Membrii ei au fost plăcut impresionaţi de spectaculozitatea şi eficacitatea întrebuinţării acestei arme. În consecinţă, au studiat-o şi răspândit-o ulterior în toată galaxia. Pe pământ se pare că primele înfruntări de acest gen au fost semnalate în urmă cu cincizeci de ani. Relativ recent s-a ajuns la concluzia că becul erlogen este singurul în măsură sa producă orbirea parţială în spectrul vizibil a unui adversar, de la distanţa de 5—6 metri (având, bineînţeles, şi dimensiuni reduse).

Fragment din Rend-Do Arta luptei cu Flash-stick-ul

* * *

Videoplasma Marelui Maestru este Tori (atacantul), iar Uke (atacatul) sunt eu. Tori stă cu stick-ul rezemat pe podeaua sălii şi se concentrează. Uke este aşezat cu profilul stâng spre el şi ţine ochii închişi. În momentul declanşării flash-ului, dacă n-ar face aşa, ar putea orbi temporar. Cîteva fracţiuni de secundă sunt însă suficiente pentru a primi o lovitură mortală de stick. Tori începe să descrie o serie de mişcări laterale, cu paşi foarte uşori. Dacă celălalt nu are auzul îndeajuns de sensibil sau este furat de rumoarea sălii, lupta se va termina foarte repede. Uke clipeşte scurt şi îşi dă seama de manevră. Cu mâna dreaptă aşază stick-ul deasupra capului, pentru a para o lovitură din

spate, declanşează flash-ul şi face un salt înainte, întorcându-se. Izbucnirea primului fulger produce întunecarea comandată a câmpului de protecţie pentru spectatori. Din tribune, cei ce privesc au brusca impresia că peste shiai-jo s-a lăsat noaptea. Kiai-ul (strigătul) lansat de Tori mă descumpăneşte. Este aşa-numitul „kiai rotund”, o undă sonoră care încercuieşte adversarul şi, pentru câteva clipe, acesta nu mai poate localiza direcţia iniţială de pornire. Ar fi trebuit să mă aştept ca Marele Maestru să cunoască această tehnică şi să fac antrenamente pentru a mă obişnui cu ea, însă vechii maeştri n-au vrut să mă ajute. Oare Uke va pierde din această cauză?

Tori fandează în gol, căci Uke s-a retras lateral. Stă cu ochii închişi, declanşând flash-ul din două în două secunde. Lumina fulgerului este atât de puternică încât poate vedea silueta lui Tori chiar ţinând pleoapele coborâte. Tori atacă direct. Flash-urile celor doi luminează alternativ. Din cauza iuţelii mişcărilor, becurile erlogene par nişte mici sfere incandescente ce se rotesc furioase una în jurul alteia. Uke, atins uşor la umărul drept, se dezechilibrează. Cade, dar imediat se răsuceşte şi sare din nou în picioare. Pe locul unde fusese cu o secundă înainte, stick-ul lui Tori lovise nimicitor. Derutată de eşec, videoplasma Marelui Maestru se depărtează de Uke cu „paşi acoperiţi” şi ia poziţie de aşteptare. Uke, întors cu profilul spre el, aşteaptă de asemenea.

Privesc această luptă având sentimentul straniu că videoplasma care mă copiază până în cele mai mici amănunte este mai bună decât mine. Mă întreb dacă eu, cel care a generat-o, aflându-mă într-adevăr în shiai-jo, m-aş ridica la nivelul tehnicilor ei. Am stat de

vorbă cu mulţi luptători şi se pare că această senzaţie este rar întâlnită. În general, impresia pe care o ai despre propria ta videoplasmă este proastă. Eşti tentat să găseşti copiei tot felul de imperfecţiuni. Să fie oare reflexul unui orgoliu pe care încă nu mi l-am descoperit?

* * *

Acum Uke atacă. Stick-ul său trece prin garda lui Tori şi îl izbeşte în abdomen. Tori nu-şi poate stăpâni strigătul de durere şi se apleacă în faţă. Flash-ul său izbucneşte continuu din cauză că mâna strânge crispată întrerupătorul. Becul erlogen, suprasolicitat, explodează, pârlindu-i sprâncenele. O clipă mai târziu, stick-ul lui Uke despică printr-o lovitură directă craniul lui Tori, care se prăbuşeşte cu fruntea spre podea. Practic, nu se vede nici o rană, dar este clar că se află într-o stare de inconştienţă ce nu-i va permite să reia lupta până la scurgerea timpului de dezintegrare. Este posibil, de asemenea, ca lovitura să fi fost instantaneu mortală. Uke a luat poziţia de apărare, în aşteptarea hanteiului (decizia arbitrului). Aceasta se aude tare în difuzorul sălii:

— Sore-Made, Jdamiwake (Lupta s-a sfârşit, învins prin accidentare)!

Publicul izbucneşte în urale delirante. Sunt atât de fericit încât uit de cuplarea la videoplastor printr-un mănunchi de fire şi sar din fotoliu, repezindu-mă spre Uke. Norocul meu că unul din aspiranţi a sesizat gestul şi, cu un reflex formidabil, a smuls mufa, altfel este probabil că epiderma capului mi-ar fi fost grav jupuită de către mulţimea de electrozi. Uke, videoplasma mea,

mă primeşte cu braţele deschise. Sunetul puternic al sirenei de concurs restabileşte ordinea pentru ritualul de încheiere. Îmi controlez ţinuta şi-l salut pe Marele Maestru, apoi pe Uke. Cu glas tremurat, pronunţ formula consacrată:

— Cu fiecare adversar învins, faima mea creşte! Toată gloria mea vine de la tine şi-ţi mulţumesc! Viaţa mea şi a ta le închinăm Artelor Marţiale!

Părăsesc shiai-jo-ul împreună cu videoplasma mea. Mai are cinci minute până se va dezintegra şi vreau să profit de ele pentru a culege impresii directe despre luptă.

În vestiar este linişte. Evit sa aprind lumina. Mai am doar patru minute. Nerăbdător, intru fără înconjur în subiect:

— Spune-mi, ce ai simţit când Marele Maestru a folosit „kiai-ul rotund”?

— Stând aşa, cu ochii închişi, am avut impresia ca strigă învârtindu-se în jurul meu cu o viteză fantastică.

— De unde ai ştiut când va lovi?

— N-am ştiut. Ceva între nimereală şi intuiţie. Am avut noroc, asta-i!

Mă blochez. „Am avut noroc, asta-i!” Deci, fără noroc, învingea Marele Maestru. „Dar dacă n-avea noroc?” Îmi muşc buzele şi sunt aproape gata să-mi dea lacrimile. „La ce bun o viaţă de antrenamente? Nu voi fi niciodată Maestru în Artele Marţiale Moderne!”

— Crezi că am vreo şansă în continuare? reuşesc să articulez.

— Nu ştiu. Are o intuiţie formidabilă! Tu nu pierzi nimic încercând, ci doar noi, videoplasmele!

— Cum e să fii copie?

— Nu simţi nimic deosebit! De fapt, nici nu am avut timp să mă gândesc la asta. Am luptat pentru a trăi aceste minute alături de tine. Pot să-ţi spun ceva?

— Dă-i drumul!

— Aş fi vrut să nu te fi despărţit niciodată de EA. N-a avut nici un sens!

— Deci o ştii şi pe asta?!

— Fireşte, ştiu tot ceea ce ştii şi tu! Şi am o experienţă de o luptă în plus!

— Şi ce ai câştiga tu dacă EA ar fi aici?

— Poate că aş refuza să mă mai dezintegrez. Sau că m-aş bucura că totul are un sens!

— Ce sens?

— S-ar putea să nu realizezi: noi, astea, videoplasmele, existăm pentru ca tu să nu rişti! Înţelegi? Trebuie să ai un motiv ca să nu rişti! Acum, ţie ţi-e, de fapt, totuna: înfrînt sau învingător, mort sau viu... Pentru cine, pentru ce? Ai putea să intri în shiai-jo chiar tu! Oricum, gloria îţi rămîne neştirbită! Mai gândeşte-te!... Şi acum, fii drăguţ, dă-mi o ţigară!

— Ştii că nu fumez decât foarte rar, ca să-mi menţin condiţia fizică! E foarte curios că tu simţi nevoia.

— Da, dar nu mai e necesar să fac la fel. Oricum, – şi surâse – nu mai are nici o importanţă, în patruzeci de secunde s-a terminat! Haide, scoate-le, ştiu că le ţii în buzunarul secret al hainei!

Le scot şi îi aprind una. Trage un fum, în timp ce eu îl privesc şi mă gândesc că s-ar fi putut să mă aflu eu în locul lui. Expiră fumul şi în aceeaşi clipă se dezintegrează. Ţigara cade pe podea. Îi văd vârful licărind slab. Mă aplec şi o ridic. Ezit îndelung şi trag un fum. Ducă-se naibii antrenamentele! Ies din vestiar trântind uşa. Asta a fost totul. Mult dialog, întuneric,

câteva impresii. Aşa de uşor poate dispare o videoplasmă ce mă copiază până la ultima celulă? Şi atunci eu? De fapt, mare diferenţă nu e. Dacă aş intra în shiai-jo, n-ar mai fi nici una. Ideea asta mă face să mă opresc din mers. Aşa e! Diferenţa dintre mine şi Uke se vede doar dacă suntem învingători! El nu poate supravieţui succesului, iar eu pot. Dacă aş fi învins printr-un chi-mei (lovitură mortală), originalul s-ar întâlni cu acelaşi întuneric. Asta-i tot! De ce sunt originalul şi nu copia?

* * *

„Tirapa este un ansamblu de ţevi (de obicei şaisprezece) triplu sau dublu articulate între ele prin intermediul unor arcuri de oţel. Pentru a fi folosită ca armă tirapa se strânge într-un mănunchi compact printr-o mişcare complexă de scuturare a mâinii. Aruncată într-un anume fel către adversar, tirapa se desface cu o viteză fantastică, la distanţa de aproximativ un metru în faţa obiectivului fixat. Una sau mai multe părţi ale tirapei ating ţinta într-un mod absolut imprevizibil. Din câte se cunoaşte, în cele aproape două secole şi jumătate de folosire a acestei arme, nici un Maestru pământean nu a reuşit să controleze mişcările tirapei. Amintim că extremităţile ei pot atinge viteze de ordinul a 800 de kilometri pe oră, provocând bangul sonic. Mânuirea tirapei este de obicei precedată de alte tehnici de luptă.”

„Manualul Artelor Marţiale Moderne”

* * *

— Hajime! strigă arbitrul de luptă.

Înfruntarea cu tirapa va fi precedată de un duel cu pistoalele. Este foarte spectaculos şi, de fapt, în Tirapa-DO (arta luptei cu tirapa), slujeşte drept metodă de antrenament, cu ajutorul unor automate special concepute. În mâna stîngă, luptătorii ţin un mic scut de oţel, cu diametrul de 25 de centimetri, iar în dreapta un revolver cu 12 gloanţe. Trebuie să tragi în adversar cu o cadenţă de un glonţ la 20 de secunde şi să te aperi în acelaşi timp de ale lui. Scutul trebuie plasat perfect perpendicular pe traiectoria plumbului, altfel există mari şanse ca acesta să ricoşeze, provocând răni care pot fi mortale.

Tori începe să tragă. Aparent, nici el, nici Uke nu se silesc prea mult să ochească şi par a-şi plimba micile scuturi prin faţa corpurilor proprii ca pe nişte oglinzi în care caută să se observe. După fiecare împuşcătură se aude însă sunetul metalic al pavăzelor vibrând, ceea ce înseamnă că glontele nu a muşcat din carne ci din oţel.

— Mate (Opriţi)! anunţă arbitrul, sesizând golirea încărcătoarelor. Hiki-wake (egalitate)!

Publicul aplaudă îndelung. Puţini sunt însă aceia care îşi dau seama că a te feri de o tirapă este ca şi cum ai vrea să scapi de tirul a vreo 12 revolvere.

* * *

Aspiranţii înmânează ambilor luptători câte o tirapă.

— Hajime!

Uke şi Tori încep să facă mişcări laterale, unul în faţa celuilalt, şi să-şi scuture armele. Ciocnirea segmentelor metalice este făcută în contratimp, iar accentul ritmului astfel creat se mută de la unul la altul destul de repede. Tori îşi aruncă tirapa în sus şi lansează kiai-ul rotund. Când arma se află din nou în mâna sa, este strânsă în mănunchi, gata de a fi azvârlită spre ţintă. Publicul aplaudă această execuţie tehnică de înaltă virtuozitate. Sunt silit să recunosc în sinea mea că tipul e bun, e foarte bun. Videoplasma Marelui Maestru se angajează într-o suită de mişcări denumite „Baletul Hipnotic”. Aşa cum arată şi numele, această coregrafie are scopul de a hipnotiza adversarul sau măcar de a-l aduce într-o stare de relaxare care să-i încetinească reflexele în momentul culminant al înfruntării.

— Mate! cere arbitrul de luptă.

Ţinuta lui Tori nu este regulamentară. Acesta îşi aranjează kimonoul cu gesturi nervoase, iritat că a fost întrerupt într-un moment dificil de execuţie tehnică.

— Joshi! (Continuaţi)

Tori reia „Baletul Hipnotic”. Îmi place să cred că întreruperea l-a făcut pe Uke mai rezistent la efectul său. Îi aud tirapa strângându-se în mănunchi cu un sunet sec. Şi totuşi, sunt îngrijorat de faptul că priveşte parcă prea fix, mereu puţin în dreapta lui Tori, ca şi cum acolo s-ar mai afla un adversar invizibil. Un fior rece mă străbate. Uke a început „să cadă în mişcări”, cum spun în argoul lor luptătorii cu tirapa. Asta înseamnă că încet, încet înfiripă aceleaşi gesturi ca şi Tori. Este primul semn al căderii în transă. În mod normal ar trebui să încerce o coregrafie cu totul diferită de cea a adversarului, pentru a induce acelaşi efect în videoplasma Marelui Maestru. Publicul

realizează ce se întâmplă şi în sală se iscă o rumoare. Se stinge imediat, atenuată de câmpul de protecţie, pentru că lupta nu trebuie influenţată de alte zgomote decât cele produse de luptători. Îmi muşc buzele ca să nu strig, în felul acesta l-aş scoate pe Uke din începutul de transă hipnotică, dar aş fi dezonorat pe viaţă de actul respectiv şi nici o Academie de Arte Marţiale nu m-ar mai primi în rândurile ei. Mă silesc să tac. Sunt surprins să constat că am faţă de Uke un sentiment cu totul diferit de cel din timpul luptei cu flash-stick-ul. Sunt aproape sigur că eu dacă m-aş afla angajat direct în luptă nu aş cădea în mişcările adversarului.

Aud videoplasma Marelui Maestru strigând cântat spre Uke:

— Ayame! (Opreşte-te)

Uke încremeneşte iar mie îmi dau lacrimile. „Gata, s-a sfârşit, anul acesta nu voi ajunge Maestru! Totul s-a sfârşit! Acum Tori îşi va bate joc de Uke mai rău ca de ultimul începător.”

— Vino spre mine! chemă Tori cântat, şi Uke îl ascultă cuminte ca o păsărică ademenită de un şarpe veninos. Se opreşte atunci când Tori îi spune blând:

— Stai! Eşti un câine cu trei picioare! Ia arată-mi, cum merge un câine cu trei picioare?

Uke îşi îndoaie genunchii, se sprijină cu o mînă de podea şi îşi azvârle capul pe spate. În cealaltă mână ţine încă strânsă tirapa. În sală se aud râsete.

— Aşa, bravo! Ei, dacă eşti câine şi nu luptător, latră un pic! Hai, latră!

— Ham, ham! face Uke.

Strâng pumnii şi unghiile îmi intră în carne. „Ah, Mare Maestru, ce laş, ce coiot de şacal eşti! Nu-ţi ajunge că eşti învingător în această luptă, vrei să

batjocoreşti, să umileşti, să te răzbuni pentru înfrângerea precedentă, sau poate fiindcă n-am vrut să vin niciodată la seminariile tale! Îţi jur că asta n-am să ţi-o iert niciodată!”

— Ham, ham, ham! continuă să latre Uke şi să înainteze şchiopătând. Tori nu îndrăzneşte încă să-i comande abandonarea tirapei, de teamă că cenzura conştientului este încă prea puternică, dar presimt că o va face în curând.

— Ei, gata cu lătratul. Acum eşti o broască! Cum sare broasca, ştii?

Uke începe să ţopăie, adunând şi deschizând genunchii sub el.

— Haide, viitorule Maestru, să auzim orăcăitul tău de broască râioasă!

— Oac, oac! face ascultător Uke.

Mă uit la faţa arbitrului de luptă şi văd expresia nemulţumirii sale. Ca vechi luptător, îşi dă seama că e cumplit ce se întâmplă. Dacă ar putea, ar întrerupe această scenă dezgustătoare, însă regulamentul nu-i permite să o facă. În schimb, bestia de arbitru de margine schimbă câteva vorbe cu Marele Maestru şi izbucneşte în râs. Se amuză ticălosul! Ah, de ce nu sunteţi voi nişte broaşte râioase adevărate, să vă zdrobesc sub talpa piciorului şi să acopăr cu sângele şi carnea voastră podeaua shiai-jo-ului?!

— Gata, destul! comandă Tori. Târăşte-te în genunchi până la picioarele mele!

S-a terminat! Îmi vine să urlu de necaz. În câteva clipe, Uke va preda tirapa în mâna lui Tori. Ce copie proastă! Pe undeva sunt sigur că videoplastorul a comis o gravă greşeală. Mie, originalului, nu mi s-ar fi putut niciodată întâmpla aşa ceva. Uke îngenunchează

şi se târăşte aşa spre Tori. Când ajunge la doi metri de el, acesta îi spune:

— Eşti un prea bun luptător ca să mai ai nevoie de tirapa. Dă-mi-o mie!

Publicul înlemneşte. Încet, infinit de încet, Uke, cu privirile plecate, ridică braţul drept întinzând tirapa spre Tori. Apoi, brusc, răsună kiai-ul său înspăimîntător, dând drumul armei să se destindă. Pocnetul ei apocaliptic acoperă pârâitul oaselor sfărâmate. Videoplasma Marelui Maestru, încremenită, nu a schiţat nici cel mai mic gest de apărare. Tirapa cade pe podea cu zăngănit de arcuri, dar Tori mai rezistă încă în picioare. Se scurge o clipă, două, şi iată-l că se prăbuşeşte dezarticulat, aşa cum încă nu am văzut niciodată. Probabil că nici un oscior nu a rămas nesfărâmat. Cade fără să ţipe, fără să se împotrivească, şi capul îi bufneşte oribil la contactul cu podeaua. Toată lumea a rămas încremenită, surprinsă de întorsătura neaşteptată pe care a luat-o lupta. Apoi, vuietul sălii izbucneşte spontan. Este un delir de neimaginat! Eu însumi nu-mi pot stăpâni un urlet de satisfacţie. Îmi smulg electrozii de iridiu de pe cap şi mă reped către Uke, care a rămas în genunchi.

— Sore-Made, Jdamiwake (Lupta s-a terminat, învins prin accidentare)! pronunţă arbitrul de margine decizia, dar cine mai stă să-l asculte?! Este o victorie fără precedent în istoria Artelor Marţiale Moderne. Îl îmbrăţişez prelung pe Uke şi mă uit la ceas. Încă zece minute mai putem sorbi împreună licoarea îmbătătoare a victoriei. Îl trag spre marginea shiai-jo-ului, lângă videoplastor. Este încă absent, poate că încă nu şi-a revenit din încordarea luptei. Distrat, apucă în joacă pistolul folosit înainte de înfruntarea cu

tirapa şi, parcă într-o doară, introduce în el un încărcător. Îşi întoarce privirea spre mine.

— Aşa-i că nici tu n-ai crezut? întreabă cu glas obosit, de parcă ar fi ştiut răspunsul dinainte.

Dau din cap afirmativ. Brusc realizez că mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap un asemenea şiretlic.

— Ei bine, tot ce se va întâmpla este din cauză că ţie îţi lipseşte senzaţia luptei adevărate şi pentru că EA nu se află aici!

Tac fiindcă nu înţeleg nimic. El se răsuceşte pe călcâie si strigă:

— Hei, Mare Maestru!

Marele Maestru se află lângă trupul neînsufleţit al videoplasmei sale şi îi examinează rănile. Se aude strigat şi ridică mirat capul, nedumerit dacă l-am strigat eu sau copia mea. Sau poate chiar face confuzie între noi, căci, în fond, suntem identici.

— Mare Maestru, eşti un câine şi o broască râioasă!

Aud zgomotul piedicii trase şi trei pocnete seci înfingându-se în fruntea adevăratului meu adversar. La început, nimeni nu înţelege ce se petrece. Am un reflex ciudat şi izbesc cu piciorul în abdomenul propriei mele videoplasme, apoi îi smulg revolverul şi vreau să trag, dar mă opresc văzându-l că nu se apără. Se lasă o tăcere grea.. Mă priveşte trist.

— Nenorocitule! exclam. Îţi dai seama ce-ai făcut? Doi aspiranţi ţîşnesc din spatele lui şi îl imobilizează.

— Să nu mă condamni! Am trăit o luptă în plus faţă de tine şi aş fi avut dreptul ca EA să se afle aici!

Arunc revolverul la întâmplare şi ţip sfâşietor:

— Iertare, înţelepţi arbitri, videoplastorul a fost defect! Eu nu aş face aşa ceva niciodată! Nu lăsaţi

ruşinea să acopere numele meu! Viaţa mea o închin Artelor Marţiale Moderne, iar viaţa lui să piară în neant!

— Existenţa videoplasmei va fi prelungită pentru a se verifica dacă nu s-a strecurat o eroare de copiere. Părerea noastră însă este că ai călcat Prima Lege Marţială: Să nu urăşti niciodată pe cel care acceptă să se lupte cu tine, chiar dacă el te dispreţuieşte! Marele Maestru era deasupra patimilor luptei, iar dacă ţi s-a părut a fi cu totul altfel, să ştii că aceasta era una dintre Probele Marţiale Secrete. În subconştientul tău tulbure ai urât şi dispreţuit, iar dovada stă acum rece la picioarele noastre. În Marele Maestru, Artele Marţiale Moderne au pierdut un excepţional talent, un om înzestrat cu o experienţă de luptă cum nimeni nu mai are pe planeta noastră!

Arbitrul de luptă face un gest de lehamite cu mâna şi adaugă:

—Îţi cunoşti pedeapsa!

* * *

— Rei! comandă arbitrul de margine, şi mă înclin să salut cele patru videoplasme aidoma mie. Patru chipuri identice mă privesc, ca şi cum m-aş afla în faţa unei oglinzi multiple. Stăm aşezaţi pe marginea unui cerc imaginar cu raza de 10 metri şi încă nu s-ar putea spune că mă voi lupta eu singur contra celorlalţi. Poate că va fi o luptă colectivă, toţi împotriva tuturor. Poate că videoplasmele, copiate celulă cu celulă după alcătuirea mea, vor refuza să lupte şi vor scanda la unison: „Maitta (mă predau)!” Le-aş convinge, dacă ar şti că ele sunt copii, iar eu originalul. Sau poate că nu e

aşa. Mă uit în ochii lor. Nu văd însă decât propria mea faţă împietrită şi le citesc în priviri dorinţa de a învinge, de a fi Maestru, pentru care am sacrificat totul până acum, chiar şi pe EA.

„La ce bun?”, mă întreb, şi simt, în sfârşit, ceea ce a vrut să spună prima mea videoplasmă de astăzi. Orice trebuie să aibă un sens. „Dacă prin absurd – îmi spun – voi scăpa din această înfruntare, o voi căuta!” Infima undă de speranţă mă umple la fel cum lava inundă coşul unui vulcan.

Nu pot să strivesc însă ecoul unui ultim gând: „Şi dacă originalul nu se află printre noi?...”

— Hajime!

ARTELE MARŢIALE MODERNE

II

(1985)

„Curgi, curgi, curgi, curgi,
Şuvoiul vieţii aleargă necontenit înainte,
Mori, mori, mori, mori,
Moartea le ajunge pe toate "

KOBODAISHI

ZBOARĂ, ŞOIMULE APRIG, ţâşneşte spre înalt din pumnul meu şi sparge norii cu pieptul, roteşte-ţi privirea, spune-mi dacă vezi marginea acestui pământ; nu te mai ridica, păstrează-ţi puterea spre groaza duşmanilor mei. Undeva jos mă aflu eu. Simţi, asculţi de comenzile mele? Pogoară ca fulgerul către acela de la care soseşte comanda. Sunt ei aceia împotriva cărora eşti ghidat. Uşor, foarte uşor, mişcă-ţi insesizabil aripile şi efectuează o mică modificare a traiectoriei. Întâi va trebui să-l dobori pe acela din spatele meu. E cel mai periculos. Apoi te vei avânta spre următorul şi aşa mai departe, până când nu va mai rămâne în picioare nimeni în afară de mine. Nimeni în afară de mine! Eşti acum suficient de jos ca să ne vezi. Eu sunt cel din mijlocul cercului. Scoate-ţi

ghearele din suporturi! Alimentează-le până ajung la temperatura de 4 000° C. Acum e momentul! Înfinge-le în ceafa primului! Simţi, simţi cum pătrund prin armură? Gata, ai dat de carne. Cuplează bobina de inducţie! Descarcă! Desprinde-te şi lasă-l să cadă. Sări către pieptul celui de-al doilea. Fereşte să nu te prindă sub el! Circuitele din trupul tău sunt atât de fragile. Cuplează programul automat de atac, se întâmplă atât de repede totul încât nu te mai pot urmări. Ai grijă, eu sunt Sursa! Să nu uiţi!

Pe acela, pe ultimul, lasă-l să scape! Decuplează programul automat. Lasă-l! Priveşte cum fuge cu paşi mari, împleticiţi. Cineva trebuie să fugă, departe, să scape şi să cânte prin ceainării groaza de mine, frica de Cel Invincibil. Victoria are nevoie de recunoaştere socială. Dă un ocol pe deasupra mea şi strigă în cercuri biruinţa. Vino apoi şi aşază-te pe mănuşă, acum poţi să-ţi pliezi ghearele încă fierbinţi, o, şoimule, bravul meu şoim, eşti doar o maşină firavă care aduce moartea de prin văzduhuri, legat în gânduri de mine, urăşti ceea ce urăsc şi eu, ochii mei văd ceea ce vezi şi tu, uneori mă regăsesc privindu-mă de sus, sunt atât de mic... oare mă voi reîntoarce la mine?

Bravul meu şoim, îţi pun acum micuţa glugă pe cap, şi circuitele tale ies din funcţiune. Deschid ochii mei, intrigat privesc împrejur. Victoria, atât de greu dobândită, atât de îmbătătoare, unde e ea, unde se ascunde?

Aceste trupuri, închise în armuri confecţionate din aliaj de aluminiu cu titan şi beriliu, cu feţe convulsionate în dosul vizoarelor transparente, să însemne Victoria? Şi iată, chiar înşişi duşmanii dispar ca un fum, rămânând doar armuri, căci laşii, fricoşii se

ascund în palate, meditează prin ceainării la tainele acestui univers zbuciumat, iar la luptă trimit videoplasmele.

Copii perfecte dar efemere, ele dispar în înfrângeri sau victorii, totul se anulează, dispare în neant, doar Lupta, singură ea rămâne în oasele mele. Izbesc armurile cu bocancul, ridic vizierele şi scuip înăuntru, pe cine? pe nimeni, pe mine... Bravule şoim, viteazul meu şoim, sub gluga micuţă tu dormi, ferice de tine că eşti amorţit, tu nu ştii cât de amar este gustul acestei victorii.

Într-o zi, poate că îţi vei înfinge ghearele în ceafa Originalelor, poate că atunci, în sfârşit, ne vom bucura împreună.

* * *

O, Sotumpa, neprihănită putere a curăţeniei din ceai, mă îndrept către tine să-mi spăl stricăciunea lăuntrică. Este ceasul amurgului de toamnă şi, părăsind machioi-ul (pridvorul), picioarele mele calcă pe frunzele deopotrivă de roşii ca şi pietrişul aleii. Sub micul podeţ care întrerupe roji (poteca din grădină) un pârâiaş poartă ape negre, par foarte adânci, probabil despart sunkya (ceainăria) de restul lumii până în partea cealaltă a pământului. Miroase a frig, s-ar putea să ningă. Felinarele de granit îmbrăcate în muşchi au fost aprinse, flacăra lor palidă tremură sub vântul aspru. Văzduhul sângeriu e limpede, atât de limpede, atât de rece încât sugerează încremenirea, nu-i aşa că eu stau pe loc, iar roji umblă sub mine ca un şarpe, sau chiar în mine?

Ajung la capătul drumului cu sentimentul că trădez, înaintarea e mult mai preţioasă decât nemişcarea, direcţia mult mai importantă decât drumul. În midsuya (tindă) mă opresc citind pergamentul atârnat aparent neglijent de un stâlp, savurez superba scriere Laugh: „Eu sunt arma sau arma sunt eu?”

Înclin capul, copleşit de adânca înţelepciune a acestor cuvinte, încep să scot armele ce le am asupră-mi, aşezându-le printre uneltele ceaiului. Mă dispreţuiesc fiindcă nu pot să renunţ la toate, în nici un caz în suflet pacea nu mi-ar coborî ştiindu-mă lipsit de ele. Aplecându-mă adânc, trec prin uşa înaltă de numai trei picioare, umilinţă ascunsă sub semnul necesităţii; moment de reculegere în faţa kakonuonoului (tablou); moment de revelaţie în faţa crinului galben prelins dintr-o glastră – singur, zâmbeşte spaţiului incert dintre nimicnicie şi eternitate. Mă aşez pe rogojină privind jarul din vasul peste care fierbe ceainicul. Tăcere, un uşor ţiuit învingând umbrele din colţuri. Hologramele Marilor Maeştri apar înaintea mea fără să rostească un cuvânt. Şi stăm aşa o vreme, asteptând mişcarea căuşului de bambus care să toarne ceaiul peste albastrul închis al ceştilor, neverosimile relicve din evul Sung. În şoaptă, timid, cu grijă să nu acopăr sfârâitul cărbunilor, spun:

— Liniştea ceaiului să fie în voi şi cu voi, Mari Maeştri! iar ei înclină din cap. Le pun în faţă ceştile – lacuri de jad topit peste care frunzele plutesc asemănându-se cu nuferii ; între ele şi rogojină întind ştergare neatinse încă de mâini omeneşti, albe ca prima ninsoare. Sorbim împreună aburul uşor ce se înalţă încolăcindu-se în jurul stâlpilor subţiri către tavanul de paie, în aşteptarea duhului ce va

înfrumuseţa aceste clipe trecătoare cu lumina tainică a puterii lui. Acesta însă întârzie. Privindu-mi chipul aplecat deasupra ceştii, îl văd înecat în şerpi lungi de cinabru. Vărs ceaşca, risipind pe rogojină o baltă de sânge. Le privesc pielea netedă a feţelor, pleoapele întredeschise, hotărând că ceremonia este definitiv compromisă.

— Mari Maeştri, îi apostrofez fără să ridic vocea, pacea este cu voi, dar nu în voi. Mari Maeştri, voi doriţi moartea mea; voi vreţi sânge, nu ceai.

Ei tac, nu îndrăznesc sau nu pot să spună nimic, eu continui:

— Sunteţi laşi, de la înălţimea cunoaşterii voastre în Artele Marţiale Moderne răspândiţi în jur duhoarea râncedă a fricii. N-aţi cutezat nici măcar să vă trimiteţi aici videoplasmele, ca să lupte în locul vostru, de teama înfrângerii.

Atunci unul dintre Maeştri îşi ridică privirea spre mine şi, iată, aud că poate vorbi.

— Unui Mare Maestru nu-i poate fi frică de tine. Ci tu, acela scăpat de la dreapta Judecată Marţială pentru că eşti atât de tulbure în adâncuri ca şi clisoasa mlaştină a morţii, plângi pe la porţile Academiilor care nu te mai pot primi şi împroşti cu insulte pe cei mai bătrâni şi mai ştiutori decât tine într-ale luptelor; sădeşti veninul neîncrederii în cursanţi şi vrei să nu fii stârpit ca un câine turbat?!

Tăciunii din vas aproape s-au stins. Peste întunericul din cameră hologramele Marilor Maeştri se aştern ca un praf stelar. Văd dincolo de ei prin trupurile imateriale. Iată cuvântul meu:

„Pentru că voi cei mulţi vreţi pieirea celui singur, veţi pieri în singurătate. Pentru că vă îmbuibaţi în

palate trimiţându-vă la luptă videoplasmele, veţi primi moartea de la acestea. Şi oricine vă va fi duşman mie îmi va fi prieten. Mă voi alia cu regele din Waishoo, vă voi distruge videoplastoarele, obligându-vă astfel să scoateţi la luptă propria voastră carne. O să vedem noi atunci dacă ştiţi atâta cât vă lăudaţi. Şi cel mai cunoscător să învingă! Viaţa mea o închin Artelor Marţiale Moderne! Viaţa voastră o sortesc morţii! Între noi pacea ceaiului nu va mai fi. Puteţi pleca!”

Unul câte unul, trupurile lor pălesc şi se contopesc în întuneric. Doar cel mai bătrân pare a nu fi auzit nimic. Sub părul său alb pare a sălăşlui într-adevăr pacea, dar e mult prea târziu, iar el e mult prea singur. Mă uit la ultimul tăciune aprins încă în vas, apoi îmi mut privirea către acoperişul de paie şi încep să-mi imaginez focul. Se simte miros de fum, iar flăcările nu întârzie să apară. Stâlpii se aprind de la acoperiş, cad prin trupul Marelui Maestru, care continuă să stea nemişcat, uitându-se pe sine în albastrul evului Ming.

— Mare Maestru, strig, privindu-l din midsuya, în timp ce îmi adun armele, ce mult te-aş fi admirat dacă trupul tău ar fi fost măcar o videoplasmă!

Acoperişul şi pereţii subţiri se prăbuşesc, iar holograma pare mistuită, numai după o vreme, când pacea ceaiului a rămas îngropată în jar, îl văd iarăşi în aceeaşi poziţie, cu picioarele strânse sub el şi pleoapele coborâte. Dispare încet, mult prea încet, stând rezemat de un felinar, acum stins, zăresc peste ultimii tăciuni ceaşca albastră de ceai şi lângă ea crinul galben plângând. Vântul rece mă face să închid ochii, e întuneric, până când două lumini încep să crească.

* * *

Lângă mine simt atunci trupul ei moale, încolăcit în apele somnului, aud zgomotul aspru al motoarelor supraturate. Îmi spun: „Haide, redeschide-ţi ochii, ăsta nu e un simplu vis, nimic nu e simplu, nimic nu e vis, de acest adevăr s-ar putea să depindă viaţa ta". Mă trezesc învăluit în lumina alb-albăstruie a reflectoarelor de halogeni ca într-un giulgiu. Timpul trece greu, frecându-se de retină, zgâriind-o. Ea zace prăbuşită în somn, ba nu, uite-o cum se trezeşte şi vede îngrozită marile motociclete Paziwa cu enormele lor turbine mult ieşite în afară, trecând prin geamul uşilor dormitorului, ploaia de cioburi ţâşnind înainte, clipocind pe podea, frigul intrând înăuntru şi întunericul din spatele vizoarelor de duraplex. Se strânge în mine speriată, căci moartea sclipeşte sinistru în vârful lănciilor aplecate în cumpănire, lumina m-ar orbi dacă aş privi spre faruri, mi-am coborît pleoapele, văd acum altfel, ca şi cum totul s-ar întîmpla în mine, ca şi cum totul ar fi închipuire. Dar când şuvoaiele fierbinţi se avântă spre piepturile noastre nu mă bazez pe asta, ci o împing în unghiul mort, jos din pat, azvârlindu-mă peste ea, cu o mână dibui printre veşminte căutând pacheţelul în care se află plasa electrică. Îl găsesc, îi desfac legătura tăind-o cu dinţii. Aruncând-o către cel mai apropiat, mi-o închipui înfăşurându-l, nu aud nici un ţipăt, dar farul se stinge. E clar că, în spatele lui, mâna ce apăsa pe întrerupător s-a transformat în cenuşă.

Arde patul, arde urma trupului ei. Nimeni n-a rugat-o să se bage între ei dezamorsând o grenadă cu fosfor. Totuşi a făcut-o. Bucăţi din ea zboară prin cameră, eu

nu mă uit, nu le văd căci stau cu faţa îngropată în covorul moale de pe jos. Câteva clipe trec până mă ridic dintre flăcări, alergând la fereastră. Dincolo de ţăndările geamului, grupa a noua, foştii mei colegi de la Academia de Arte Marţiale, se învârte prin grădină, batjocorind straturile de peony şi frângând tulpinile fragile ale prunilor abia înfloriţi în iarna timpurie. Cântă, înjură, ard totul cu aruncătoarele de plasmă, bucurându-se de ceea ce cred ei că a fost moartea mea.

„Haide – îmi spun – să mă concentrez, să-mi adun gândurile. Cugetul meu e o sfoară pe care o strâng într-un ghem, o mână de ape ce curg într-un lac, o piatră de jad topită într-o ceaşcă de ceai, în ceai este pacea, este liniştea, sunt calm, sunt liniştit ca şi cerul de după furtună, nu mă urăsc şi nu mă iubesc, nu mă bucur şi nu mai sunt trist, în mine şi în afara mea se aşterne tăcerea născută din frig, luminile îngheaţă, roţile îngheaţă, coboară din cer o răceală pe totul, singur sunt cald, singur mă pot încă mişca, restul e gheaţă, restul e moarte."

Singur mă plimb printr-o lume de gheaţă. Peste aşternuturile carbonizate s-a depus un strat gros de promoroacă. Bucăţi congelate din Ea găsesc pretutindeni; armuri zdrobite sub motociclete grele. Deschid o vizieră. Ochi sticloşi privesc fără să vadă. Mâinile încă strâng lănci. Din trupurile frânte ale prunilor a curs sevă şi a îngheţat în picături mici alungite. Florile albe au plâns?

Un motociclist încremenit în şa, cu lancea pregătită de atac, a proptit roata din faţă în gard, rămânând dăltuit în această dinamică poziţie. Farul puternic luminează până departe în câmp, dar nimic altceva nu

se vede afară de nesfârşirea pământului şi a întunericului.

* * *

„Da, atotputernice rege! Am fost hăituit că m-am simţit la fel de puternic ca Marii Maeştri. Şi spun, o, rege, că ticăloşiile lor nu cunosc margini. Stând în palate şi îmbuibându-se, au ajuns să se creadă seniori mai presus de casa Waishoo. Căutându-şi justificări, prin raţionamente sofisticate au ajuns până la măsluirea fără precedent a videoplasmelor. Mulţi dintre Marii Maeştri sunt nişte bătrâni decrepiţi, neputincioşi, care truchează videoplastoarele pentru a scoate copii mai bune decât originalele. Unii dintre ei abia sunt în stare să se târâie, dar videoplasmele lor dau spectacole în arenele de luptă sau îi terorizează pe supuşii tăi. Ci, rege, tu însuţi eşti Maestru Taihalezi, arta luptei cu ajutorul animalelor. Te văd mângâind capul pitonului roşu, gata să îl asmuţi împotriva mea dacă aş cădea în greşeală. Mai văd de asemenea în bazine caracatiţe cu braţe atât de lungi încât pot ajunge până în mijlocul sălii, să-ţi înşface duşmanii. Cu gândul sondez prin pereţi, aflând că ai cuşti bine izolate fonic, în care pândesc fiare cumplite aşteptând semnul tău ca să sfâşie.

O, rege, eu nu mă tem de ele, după cum nu mă tem nici de roboţii-luptători care stau în spatele meu. Află că aceia de care m-am jeluit sunt peste toate, chiar peste mine, duşmanii tăi cei mai aprigi. Ei nu respectă nici o Putere, ei înşişi se cred Regi. Ci eu vin să-ţi spun că eşti un conducător luminat, dar Puterea ta nu e îndeajuns de mare, iar eu mă alătur ţie pentru a o

spori. Ca să te convingi de adevărul spuselor mele iată, priveşte, ascultă:

Corpul meu este greu, corpul meu este greu, apasă podeaua şi vrea să intre în ea, corpul meu este greu însă partea sa dreaptă este mai uşoară decât cea stângă care este mai uşoară decât cea dreaptă care este mai uşoară decât cea stângă...

Mă vezi, rege, suspendat în aer, sub cupola de şindrilă? Aici nu mă pot atinge nici braţele lungi ale caracatiţelor, nici lovitura pitonului, nici muşcăturile fiarelor ascunse în dosul pereţilor, numai biciurile electrostatice ale roboţilor se înalţă spre mine, dar le evit glisând în spirală spre ei. Ci pitonul sfărâmă pieptul primului încercând să mă apuce, iar caracatiţa îl târăşte în bazin pe cel de-al doilea.

O, rege, nu fi mâhnit, în locul a doi roboţi ingenioşi dar limitaţi ai căpătat un supus credincios şi puternic. Cu un singur kiai şi puteam să sfărâm coroana de pe creştetul tău, dar n-o fac. Drept mulţumire, dă poruncă:

— Să fie distruse toate aparatele care fac din oameni videoplasme şi din videoplasme oameni; să fie nimicite toate videoplastoarele sau aparatele, mecanismele, dispozitivele cu funcţiuni analoge;

— Să fie condamnaţi la sinucidere toţi Marii Maeştri care s-au folosit de videoplastoare pentru a evita ei înşişi lupta.

Iar cine va voi să lupte de acum înainte, să lupte cu carnea sa proprie. Iar cine va voi să omoare sau să rănească, să moară, să fie rănit, dacă se dovedeşte neputincios, SĂ PIARĂ CARNEA SA ORIGINALĂ;

— Urmaşii Marilor Maeştri în vârstă de până la doisprezece ani să fie arşi cu napalm, iar mamele lor

să primească în loc videoplasmele copiilor, cu durata existenţei de patru ani.

O, rege, cheamă-ţi roboţii, soldaţii, scoate la iveală din tainiţele palatului toate fiarele pe care le ai şi porneşte la împlinirea regeştii tale porunci pe care ai rostit-o prin buzele mele! Ci eu, acela ce singur se luptă cu sine şi cu Marii Maeştri, fără ajutoare, plec să înfrâng Oastea Celor Uniţi care presimt că s-a strâns lângă lacuri. Iar dacă voi pieri, va fi ca şi când n-aş fi fost. În cazul când voi învinge, răzbunarea singură o să-mi fie deajuns.

Viaţa mea o închin Artelor Marţiale Moderne."

* * *

Iubito, spune-mi acum, înainte să mori izbită de jetul de apă în faţă sau ruptă în două de sforile trase de puternicele motociclete electrice, înainte să-ţi vâr ţeava aruncătorului pe gât ca să-ţi ard măruntaiele, spune-mi, iubito, dacă buzele tale au fost măcar o clipă sincere atunci când sărutându-mă încercai să mă iradiezi, dacă răsuflarea ta, purtătoare de viruşi perfizi la care eşti imună, fremăta sub arşiţa privirilor mele, dacă inductorul ascuns între sâni m-ar fi putut curenta mai tare decât atingerea şoldurilor tale...

Eşti videoplasma trucată a celei ce am iubit-o, într-adevăr, eşti amintirea singurei pe care am iubit-o, pângărită şi falsificată de duşmanii mei, ca să nu ajung să mă lupt cu mine... Eşti... ai fost!

* * *

Toată noaptea m-am târât printre tufişuri pitice, săpând ca o cârtiţă. În zori, tocmai când cuplam mitralierele-laser şi aruncătoarele de plasmă la Wopsy, creierul organotronic, i-am văzut, venind. Încă nu se luminase bine de ziuă, cerul era mohorât aşa că uriaşele motociclete Paziwa şi monoşenilatele alunecau peste coama dealurilor, prin pădure, forfecând copacii în tăişul razelor alb-albăstrii ale reflectoarelor. Mi-am îmbrăcat armura, apărându-mi trupul din carne. Vizorul de duraplex se interpune între mine şi ei tocmai când ies în lizieră desfăşurîndu-se. În dreapta, acolo unde câteva movile apar în faţa copacilor, câteva motociclete se opresc în pantă pentru a putea şarja ulterior mai puternic. Îi recunosc după emblemele de pe căşti. Aceeaşi veşnică grupă a noua.

Dau drumul şoimului, care se înalţă desfăşurându-mi drapelul pe deasupra locului bătăliei. Inima tresare înfiorată privindu-i albăstriul optimist. Nu sunt decât două sute de luptători contra unuia singur. Se va numi probabil „Războiul Maeştrilor”.

Marii Maeştri împing monoşenilatele grupei a X-a înainte, până la câţiva metri de mine. Îi aştept nemişcat, sub vizor faţa mi-e împietrită. La fel sunt şi ei. Tăcem izbindu-ne cu privirile. Mă doare, mă răneşte înverşunarea lor. Îmi pierd răbdarea.

— Hai, Mari Maeştri, dacă sunteţi atât de grozavi, de ce nu vă aflaţi în frunte? Vă e frică de un singur om care nici măcar nu a terminat Academia de Arte Marţiale Moderne?! Haide, îndrăzniţi!

Două monoşenilate se trag într-o parte lăsând la vedere trei Mari Maeştri, uşor de recunoscut după

armurile negre. Mă adâncesc în mine însumi. Mă văd de undeva de sus, sus de tot. Sunt o furnică în faţa unui semicerc de gândaci. Îmi alcătuiesc mental un ecran care să mă protejeze împotriva descărcărilor bruşte de energie.

— Câine râios! aud vocea unui Mare Maestru. Noi nu ne vom lupta cu tine, ar fi înjositor. Te vom hăitui, te vom fugări ca pe o jivină nevolnică. Îţi vom extirpa nervii care comandă mişcarea limbii tale păcătoase după ce ne vom fi amuzat îndeajuns cu tine. Îţi vom lua simţul echilibrului şi al orientării. Te vei plimba pe străzile oraşelor ca o păpuşă dezarticulată, vei stârni hazul copiilor care îţi vor pune piedică. Ţi se va da de mîncare în gură, căci nu ai şti să ajungi la ea. Cum ai putut să speri că, după ce ai fost condamnat de dreapta Judecată Marţială, te vei mai lupta cu vreunul din noi?!

Ultimele cuvinte aproape le-a ţipat acolo jos. Vîntul se zbate prin penele de pe căşti, agită panglicile atârnate de lănci.

— Cu propria voastră carne veţi plăti aceste jigniri! Viaţa mea o închin Artelor Marţiale Moderne! Hajime! (Începeţi).

Din vârful lăncilor gaze fierbinţi tâşnesc înspre mine, şoimul, bravul meu şoim, cade, tot cade din cer, picioarele apasă pe acceleraţiile monoşenilatelor, azvârl plasa electrică peste o mână ce ţine un pistol, sar într-o parte să nu fiu zdrobit şi las să-mi alunece din geanta de la şold două mine. Haide, bravul meu şoim, nu te speria de grupa a IX-a care şarjează spre noi, căci ea se izbeşte de zidul mental. Roţile din spate ale motocicletelor Paziwa se ridică spre cer, cursanţii zboară din şa, izbesc cu flash-stick-ul în nişte oameni

care se mişcă încet, încet, am reuşit în sfârşit să mă concentrez şi să măresc de trei ori forţa de gravitaţie pe o rază de cincizeci de metri în jurul meu, pământul e greu, trupul mi-e greu, însă partea sa dreaptă este mai uşoară decât cea stângă, iar partea stângă mai uşoară decât cea dreaptă.

Trag cu pistolul. Mici bucăţele de plumb se chinuie, înşurubându-se, să intre printre plăcile armurilor. Timpul curge lent, fără vlagă, peste noi pluteşte o arşiţă care secătuieşte clipele; uscându-se, ele mor. Cineva, cu piciorul prins sub motocicleta răsturnată, ţipă şi nu se mai opreşte; mai multe grenade se îndreaptă către mine, dar eu nu sunt, poate nici n-am fost aici, poate că nici n-am avut curajul să lupt, ci stau adăpostit în dosul liniei de aruncătoare şi mitraliere automate. Wopsy, ajută-mă, sunt prea mulţi iar eu nu mă lupt cu ei ci cu mine!

* * *

Ninge. Pacea lumii acoperă morţii cu alb. Fulgii se aşază peste roţile motocicletelor prăbuşite care încă se mai învârt. Ninge într-un coif căruia i-a sărit viziera. Cel care s-a aflat înăuntru a fost o videoplasmă, s-a evaporat. Vântul cântă ceva şuierat printre crengile copacilor din pădure însă nu se înţelege prea bine. Ridic din zăpadă trupul sfărâmat al şoimului. Mă văd prin ochii lui reci, e frig, mi-a îngheţat ceva în adâncul sufletului. Unii dintre cei căzuţi au fost videoplasme, alţii carne şi oase. Nu-i nimic, băieţi, într-o zi veţi fi mai mulţi decât acei ce sălăşluiesc în mine! Veţi învinge inevitabil, statistic, totul e să mai încercaţi. E drept că

mă voi lăsa greu, vor pieri mulţi încercând, însă veţi reuşi! Abia atunci, o să aflaţi că sensul vostru profund se afla în mine. Veţi căuta un altul împotriva căruia să vă înverşunaţi, încă înainte de a fi încetat cântecul victoriei.

Bravul meu şoim, zborul tău a îngheţat în văzduh, măruntaiele îţi sunt risipite în omătul neştiutor. Mă uit la mine de undeva de sus. Un punct negru la marginea unei câmpii albe.

* * *

În capătul celălalt al tunelului, Marele Maestru, în ţinută de antrenament, îmi barează calea spre palat. Fiindcă e luminat din spate, faţa lui apare întunecată, abia disting sprâncenele albe, însă părul pe care îl ştiu cărunt s-a transformat într-o aureolă tremurândă.

Merg spre el observându-i mişcările calme, de încălzire. Cu muchiile palmelor despică aerul prin lovituri repezi, făcându-l să şuiere. Are asupra lui un generator electrostatic fiindcă în vîrful degetelor şi al firelor de păr trosnesc scântei albăstrui. Am impresia că simt miros de ozon venind dinspre el. Pare foarte sigur de sine; ca niciodată, mi-e frică, am pulsul agitat şi palmele ude. Încerc să mă liniştesc, dar astăzi lucrul acesta nu prea îmi reuşeşte. O presimţire tulbure îmi îngreunează respiraţia. Iată, imaginea sa păleşte brusc. Nu se mai vede nimeni, oare va fi fost cineva? Tehnica luptei prin inadvertenţe mentale nu o cunosc. Eliminat din ultimul an de studii la Academia de Arte Marţiale, nu am avut de la cine să o învăţ, iar ei au aflat asta. Poate că va fi ultima luptă.

Desprind flash-stick-ul de la centura kimonoului. Închid pleoapele peste privirea care mă doare din cauza fulgerelor ce inundă tunelul. Din piept, un strigăt de luptă mi se desprinde pierzându-se către ieşire. Tăcerea din jur mă înnebuneşte, rotesc arma creând un cilindru de fulgere, mi-e frică, cumplit de frică, o simplă atingere de mână a Marelui Maestru, uşoară ca o mângâiere, ar putea revărsa în trupul meu câţiva zeci de mii de volţi.

Becul erlogen explodează din cauza suprasolicitării. Cioburi mărunte mi se înfing în obraji. Ei, cam asta a fost! Aş încerca să fug, dar nu cred că aş ajunge până la capătul tunelului, încrucişez braţele, în semn de abandon. Deschid ochii, aşteptând descărcarea electrică.

Oprit la mică distanţă de mine, regele din Waishoo surâde blând, poate uşor ironic.

— Eşti un luptător foarte priceput. M-a încercat o mare desfătare privindu-te. Făceai impresia că te-ai lupta pe viaţă şi pe moarte cu cineva. Probabil te aşteptai să găseşti în palat nişte duşmani, eventual Mari Maeştri, şi te încălzeai în vederea confruntării cu ei. Fii liniştit, pacea ceaiului să coboare cu tine! Toţi Marii Maeştri au fost prinşi şi executaţi, afară de unul singur. Casa Waishoo ştie ce îţi datorează. Te invit să asişti la sinuciderea ultimului. Mâine vei prelua conducerea Academiei de Arte Marţiale Moderne. Te vei strădui să scoţi luptători pricepuţi, experţi credincioşi nouă.

Cad recunoscător la picioarele regelui. Episodul anterior a fost, desigur, o lecţie dată trufiei mele de către suveran. Liniştit, mă iau după el, urmându-l către subsoluri. Într-un târziu, se opreşte în dreptul unei uşi

masive. Eliberează apărătoarea unui hublou. Îmi face semn să privesc. Îmi lipesc nasul de sticla groasă, dorind să mă umplu de bucuria morţii ultimului meu duşman.

* * *

Dincolo, în camera sferică bine căptuşită cu materiale spongioase extraordinar de rezistente la rupere, mă văd cuprins de gândul sinuciderii, izbindu-mă cu capul de pereţii moi; încercând zadarnic să smulg izolaţia cu dinţii; înfăşurîndu-mi centura de Mare Maestru în jurul gâtului în tentativa disperată de a mă sugruma; plângând de ciudă pentru aceste nereuşite.

Un gaz gălbui, aburul sinuciderii, îl face pe omul din camera sferică să fie foarte nefericit că nu-şi poate lua viaţa. Ar da orice să reuşească. Îl recunosc, îl cunosc foarte bine, sunt eu însumi. ORIGINALUL. Intuiesc formidabila intrigă ţesută de Marii Maeştri, sentinţa Judecăţii Marţiale îndeplinită dincolo de moartea lor. Aş vrea să ţip, să plâng şi să muşc implorând iertare, dar faţa regelui din Waishoo exprimă lipsă de orice milă pentru cel de dincolo, pentru toţi Maeştrii sau cei asemenea lor care atentează la puterea lui. Dincolo de geam, ORIGINALUL se linişteşte, pregătindu-şi un hara-kiri mental. Simt în oase că sunt o videoplasmă a cărui timp de existenţă va expira peste câteva clipe.

— Iată, o, rege din Waishoo, m-am crezut carne şi nu sunt. S-a crezut vidoplasmă şi nu e. Aşa este alcătuită lumea pe care te las să o stăpâneşti întreagă, cu toată nebunia ei.

Viaţa mea şi a ORIGINALULUI meu o închin Artelor Marţiale Moderne!

Încep să mă dezintegrez. Lent, apoi din ce în ce mai rapid, lumea dispare iar eu rămân.

În faţa mea, singura lumină mai vine din interiorul unei ceşti albastre de ceai, pe fundul căreia văd florile albe de prun scuturându-se în vântul rece al iernii, apoi geamul pe care sunt pictate este spart de enorme motociclete Paziwa, o singură lumină albă care mă cheamă, o singură speranţă: poate că nici el nu era ORIGINALUL! Poate că era tot o videoplasmă, iar cel mai adevărat dintre noi încă mai gustă nesfârşita pace de jad a ceaiului, peste care poate începe orice.

Cineva spune:

— Hajime!

CEI DINTR-O LACRIMĂ

(1982)

ÎMI ADUC vag aminte, că a fost o vreme când mă deplasam pe deasupra, stăpânit de dispreţ pentru toată această colcăială vegetală. „Ridică macheta – taie – un pas...” Din cabina elicopterului, întreaga junglă părea apa tulbure a unui lac încreţit de valuri uşoare.

„Niciodată să nu încerci să afli ce se ascunde în adâncurile sale!”, spusese odată Jeremy, unde e acum Jeremy?, păi vezi, ăsta-i şpilul, Jeremy nu mai e, nici măcar scheletul său nu mai există, oasele i-au fost roase de fiare, să nu mai vorbim de ţesuturi, mă întreb „oare ce, sau cine, i-a mâncat ochii?”. I-a mâncat?! Păi, sigur, aici orice se asimilează, se devorează, până la urmă totul ajunge vegetaţie. Jeremy, ochii tăi verzi mă privesc încrustaţi în frunzele arborilor şi mâinile tale-liane le tai cu macheta.

„Ridică – taie – un pas – ridică – taie – un pas...”

Undeva, prin apropiere, o fiară urlă sinistru, jungla e plină de foşnete, trosnituri înfundate, fluierături, miresme putrede şi umezeală, mai ales umezeală. De pretutindeni şi din orice ies aburi subţiri ca nişte fuioare, pierzându-se printre frunzele ciudate ale arborilor. Asta când nu plouă, ceea ce însă se întâmplă foarte des şi, caracteristic acestor meleaguri blestemate, absolut imprevizibil. Atunci nu mai ies aburi, totul e înecat de potop, dacă nu ai un adăpost trebuie să-ţi protejezi nasul, altfel nu poţi respira. Hei,

Jeremy, iarăşi plouă! Spune-mi, ai murit ca să te scurgi din ceruri peste mine?

Ridic macheta şi lovesc orbeşte, un pas, ploaia nu-mi dă voie să ţin ochii deschişi, dar, de fapt, ştiu că nu merg niciunde, n-ar avea niciun rost, până la Bază sunt numai 6 500 kilometri, o viaţă de om care merge. „O viaţă de om?, eşti naiv, o mie de vieţi poate, şi nici atunci nu e sigur!” În fond, ce e Baza? Un adăpost subteran, în mijlocul unui câmp încercuit de trunchiuri ameninţătoare. La început, nu fusese nici măcar atât, exista o simplă clădire cu un etaj, construită din buşteni şi fibre de sticlă, asta până într-o noapte când, din cauza unei foarte mici erori de pilotaj, cursa trimestrială era să ni se aşeze în cap, şi atunci ne-am îngropat în pământ. Prin deschizăturile înguste ale buncărelor se văd copacii, o armată sumbră, niciodată înfrântă până la capăt. Cum aş spera să nimeresc această mică insulă pe întinsul imensului ocean al junglei?! Nu mă pot orienta decât după busolă, iar polii magnetici ai acestei blestemate planete se mută cu câteva grade la fiecare trei zile, fără a urma vreo regulă aparentă. Am certitudinea că dacă totuşi aş conteni căutarea şi m-aş opri, trupul meu s-ar acoperi de mucegai şi muşchi în umezeala atotstăpânitoare.

*

„Ridică – taie – un pas...” Deodată parcă trunchiurile se înclină să mă strivească şi pierd verticala. Cad în genunchi şi universul întreg se roteşte. Îmi revin cu greu. Nu e de la foame... sunt sigur că nu. Ieri am prins un animal ciudat, cu trei picioare, şi i-am retezat capul cu macheta. L-am mâncat crud, aici nu am cu ce şi, din cauza umezelii, oricum, un foc ar fi aproape imposibil de stârnit şi întreţinut. Avea sângele albăstrui-verzui,

dar, de foame, am lăsat scârba la o parte şi l-am ronţăit complet. Aş putea spune chiar că mi-a plăcut. Ah, dacă atunci când motoarele s-au oprit brusc şi comanda s-a blocat aş fi avut prezenţa de spirit să-mi vâr pistolul cu ultrasunete în buzunarul combinezonului... M-am bazat numai pe trusa universală de supravieţuire, fir-aş de trei ori... Trebuia să-mi imaginez că era descompletată... Of, Jeremy, mi-e capul greu, sunt ameţit şi-mi vâjâie urechile, mai e puţin şi poate ne vom întâlni...

*

De trei zile nu am pus nimic în gură. Combinezonul nu are glugă şi, după ce m-a plouat de cinci ori într-un singur ceas, pornind parcă de la rădăcina părului ud, au început să mi se lase în trup frisoane prelungite. Am avut ghinion, n-am reuşit să răpun nicio vietate cu macheta şi acum mi-e teamă că nu mai am puterea s-o fac. Cred că am şi febră, ieri am zăcut aproape o oră într-un soi de leşin. Am impresia că nici nu mai văd prea bine, sau aburul ţâşnind de pretutindeni s-a făcut mai dens? Naiba s-o ia de busolă! Singurul drum e spre tine, Jeremy...

*

În colibă nu plouă şi e suficient de uscat pentru ca două vreascuri să ardă. Şeful tribului Aneza vorbeşte un dialect pe care îl înţeleg foarte greu. Îi privesc trupul bine legat, bătând în albăstrui metalic. Umerii lui sunt aproape umani. Spune că Ultimul Vraci ştia de accidentul nostru. Nu înţeleg de ce i se spune „Ultimul Vraci”, am impresia că, mai degrabă, traduc eu greşit, şi nu pricep, de asemenea, de unde ştia de prăbuşirea elicopterului. Am mers după busolă, e adevărat, totuşi, chiar abătându-mă de la direcţie, nu se putea să mă fi

învârtit în cerc. În treizeci de zile făcusem măcar vreo 200 de kilometri. Şeful Aneza explică, gesticulează, nu înţeleg decât un cuvânt din zece, dacă nu cumva mă înşel şi în această privinţă; e uscat şi stau pe un pat moale de ierburi. Capul îmi vâjâie şi coliba se roteşte uşor cu mine, îmi vine să râd şi să-i spun: „Nu te mai osteni, mâine trebuie să plec, am întâlnire cu un prieten, îl cheamă Jeremy”. N-am însă habar cum s-ar putea spune toate astea în dialectul Aneza. Murmur stins doar „Jeremy...” şi adorm.

*

Iartă-mă, prietene, nu înţeleg de ce întârzie întrevederea noastră, dar tu ştii că ea va avea loc în curând. Şeful continuă să-mi vorbească, în timpul somnului l-am auzit pronunţând descântece sau rugăciuni. Mi s-a părut că disting ceva despre o floare. Cred ca individul începe să-şi piardă răbdarea. Gesticulează, mă zgâlţâie şi ţipă, ca şi cum astfel l-aş putea înţelege mai bine.

— Leacul, leacul!, pronunţă şi cred că nu interpretez greşit cuvântul. Deodată pune mâna pe macheta mea şi o ridică deasupra capului. Într-o clipă, o văd coborând şi retezându-mi gâtul. „Da, amice, ai dreptate, ăsta e singurul leac!”, îmi spun şi zâmbeşte. Dar nu face altceva decât să-mi taie o bucată din combinezon, dezgolindu-mi umărul. Îmi arată nişte pete albăstrui ce-mi pigmentează epiderma. Spune răspicat:

— Legeea!

Să fie oare o boală pe care o cunoaşte?! Două tipuri de fiinţe atât de diferite ca structură să poată prezenta aceleaşi simptome?!

*

A mai trecut o săptămână, Jeremy, şi încă n-am murit. Ultimul Vraci mi-a dat nişte fierturi. Le-am înghiţit şi parcă m-am simţit mai bine. Şeful Aneza a profitat de ocazie, înteţindu-şi eforturile de a se face înţeles. Am reuşit să pricep fără dubii că starea mea de revenire e provizorie, după care urmează tot ceea ce ştii. Mi-a mimat asta arătând insistent spre mine şi apoi aşezându-se jos şi rămânând nemişcat. Pe urmă, a continuat cu un recital de pantomimă şi desene pe scoarţă albă de copac. E aşa de ciudat ce mi-a spus... Boala mea se numeşte „Legeea” şi nu se vindecă altfel decât iubind floarea cu acelaşi nume. Am crezut că e vorba de o confuzie, poate trebuie fiartă sau ceva de genul ăsta, dar nu, mi-a mimat insistent nişte ritualuri de-ale băştinaşilor, pe care le cunosc într-o oarecare măsură. Să nu te gândeşti la prostii, Jeremy, floarea trebuie iubită aşa... cu gândul. Şi trebuie să stai în preajma ei. Dacă am reţinut bine, floarea trăieşte şi în junglă, dar atunci nu e bună, nu vindecă. Când însă se apropie la mai puţin de o bătaie de săgeată de un sat, ei spun că ea are nevoie să fie iubită, şi dacă poţi face asta, dacă reuşeşti să o convingi de dragostea ta, atunci îţi cedează forţa ei vitală, ca un gest de supremă dăruire. Ce prostii frumoase, Jeremy, nu-i aşa?! Să poţi iubi o floare ca pe o mireasă, îţi poţi imagina?! Oricum, un tratament ca ăsta ar trebui să-l cunoască şi doctorul nostru, naiba să-l ia, de ce stă la Bază, în loc să fie aici, lângă mine, să mă ajute? Poate băştinaşii Aneza sunt capabili, mă gândesc că pe această planetă abundenţa vegetaţiei creează alte relaţii între floră şi faună, dar eu nu cred că sunt în stare de aşa ceva. Şi chiar dac-aş face-o, eu nu sunt un Aneza. De ce m-ar iubi atunci floarea Legeea?

*

Să nu te superi, Jeremy, m-am lăsat convins... Să ştii, nu cred absolut deloc în chestia cu floarea, dar dacă există o infimă şansă ca ea să fie adevărată, mă simt dator să încerc... Trebuie, Jeremy, acasă, la noi, m-am obişnuit să consider viaţa ca pe ceva mult prea preţios. Şeful m-a condus într-un loc aşa cum nu-mi închipuiam că există în junglă, o zonă pătrată, cu latura de vreo zece metri, fără urmă de arbori, tufişuri, liane sau ierburi. Pe jos se aşterne un soi de nisip alb, foarte fin. Pare o discontinuitate vegetală naturală, singura de acest fel pe care am întâlnit-o. Ar putea fi observată dintr-un elicopter zburând la joasă înălţime. Centrată perfect la intersecţia diagonalelor pătratului, se află o floare plăpândă – Legeea, îmi spun şi îngenunchez s-o examinez curios. Aproape că nu e deloc frumoasă. Petalele violacee sunt arcuite într-un fel nepământean, iar culoarea albăstruie a frunzelor, completează impresia de străin, neapropiat şi poate neapropiabil.

Desfac petalele şi privesc înăuntrul corolei. Mi se dezvăluie o cavitate caldă şi intimă, o atmosferă mov. Undeva, adâncurile ei se continuă în întuneric, plantele de aici nu au stamine. Nu îndrăznesc să lărgesc fereastra mai mult, carnea vegetală este atât de puţin densă... Mă uit împrejur. Şeful Aneza a plecat. Mi-a promis că va trimite în fiecare zi pe cineva să-mi aducă de mâncare. Oftez. Floare mică şi urâtă, cum aş putea face să te iubesc? Jeremy, te simt privindu-mă din spatele cerului galben. Începe iarăşi să plouă şi prefer picăturile ce-mi udă umărul, acolo unde combinezonul a fost sfâşiat. Jeremy, de ce sunt lacrimile tale atât de sărate?

*

Stau culcat pe spate şi privesc un soare străin. Undeva, la periferia vederii mele, floarea Legeea se apleacă deasupră-mi, antrenată de suflarea uşoară a unui vânt. Nu, aşa nu se poate, e absurd! Sar în picioare şi mă plimb agitat, cu mâinile la spate. O undă de ameţeală vine pe neaşteptate şi mă trimite la pământ. Îmi revin cu greu. Cuprind una din frunzele moi ale florii în palmă şi încep să o mângâi.

— Ei, Legeea, – îngân – după cum vezi, am venit de foarte departe ca să fiu lângă tine. Diseară am să încerc să-ţi arăt steaua mea, deşi nu ştiu dacă de aici se poate vedea, din cauza copacilor, şi nici nu-mi dau seama dacă tu ai ochi pentru a o zări. Oare chiar ştii că mă aflu aici, lângă tine? Chiar auzi ce îţi spun, înţelegi?

Nemişcată, o floare străină, în mijlocul unei lumi duşmănoase.

*

Încerc să-mi înving inerţia. În fond, nu-i vorba decât despre un joc de-a iubirea. Dacă m-aş strădui să-i atribui un alt înţeles, ar fi grotesc. Ştiu ce mi-ai spune, Jeremy, o floare e un simbol, poate semnifica multe lucruri frumoase, dar simbolurile nu sunt iubite. Tu te-ai fi însurat cu un simbol, Jeremy? Nu cred. Îţi plăceau chestiile mişcătoare. Dacă ar fi fost să îndrăgesc o băştinaşă, poate mi s-ar fi părut ceva mai rezonabil, deşi sunt atât de diferite de noi încât...

Când susţii că iubeşti o floare, Jeremy, de fapt minţi. O admiri, o doreşti, o miroşi, dar nu te poţi ataşa de ea mai mult decât de un obiect rar şi fragil. Un câine, sau o pisică îţi este infinit mai apropiat, pentru că face parte din regnul tău. Este prima oară când realizez depărtarea dintre faună şi flora. Ai văzut pe cineva să

scoată la plimbare sau să mângâie în fiecare zi o floare măcar pe jumătate cât ar face-o cu un câine? Am început să-mi pierd minţile, Jeremy, o clipă mi-am închipuit că m-aş întoarce acasă, la părinţi, purtând împachetat sub braţ un ghiveci. Intru, îmi îmbrăţişez tatăl şi mama, apoi, fără un cuvânt, desfac pachetul şi mângâi floarea.

— Legeea! aş face prezentările.

— Drăguţ din partea ta să ne aduci un asemenea dar de pe unde ai fost! ar spune, probabil, mama.

— Nu e un dar, mamă! aş contrazice-o. Cadourile pentru voi sunt altele, o să vi le arăt mai încolo. Aceasta este soţia mea! le-aş spune, arătându-le ineluşul subţire de aur ce ar încercui tulpina.

Aş zâmbi fericit şi m-aş apleca să-i sărut o petală. Mai pot oare să continui această scenă absurdă? Reuşeşti, în sfârşit, să înţelegi ceea ce trebuie să fac?! Drumul spre tine e mult mai scurt şi mai drept.

*****

Mă gândesc. Bun, şi să zicem că aş realiza această performanţă şi aş fi primul om care **iubeşte o floare ca pe o femeie.** De unde ar putea floarea să ştie că o iubesc?! Ea nu vede, nu aude... Examinez atent tulpina fragilă, căutând ceva asemănător cu un ochi. Nu pare să aibă vreunul. Nu ştiu de ce, dar cred că nu mi-ar fi plăcut să aflu că mă priveşte, M-ar fi stânjenit. Desfac petalele şi observ abisul din interiorul corolei. Ar putea fi un fel de ureche. Dar dacă citeşte gândurile? Atunci s-a zis, nu mă voi vindeca niciodată! Asta însă ar însemna să aibă un fel de creier, mă rog, un sistem nervos oarecare.

Scrutez planta bănuitor. În corolă? Nu, acolo nu e loc! Privirea îmi coboară de-a lungul lujerului şi se

opreşte acolo unde el se afundă în nisip. Ar putea fi în rădăcină? Absurd! Şi, totuşi, sunt pe o altă planetă. Orice e posibil. O clipă, sunt tentat să o smulg. Să fim calmi! Îmi construiesc în minte un tablou al variantelor posibile:

1) Legeea este un mit, o superstiţie. În acest caz, înseamnă că, totuşi, cei din tribul Aneza se vindecă din când în când, probabil organismul lor învinge singur boala. Există, deci, o infimă şansă şi pentru mine.

2) Legeea vindecă boala Legeea dacă este iubită, exact cum mi-a spus, mimat şi desenat Şeful. În acest caz:

a. Citeşte gândurile. Eu nu o voi putea trişa.

b. Are alte modalităţi de a recepta exteriorul, posibil prin intermediul excitanţilor sonori, luminoşi sau tactili. Ar putea fi păcălită.

Jeremy, ceva şanse parcă aş avea. Te superi dacă încerc?

*****

Mă aplec spre floarea Legeea şi îi desfac petalele. Şoptesc afectat:

— Te iubesc, Legeea!

Jeremy, cât de fals poate să sune! Ma uit speriat spre copaci şi te ghicesc în spatele lor, să nu mă înţelegi greşit, sunt doar un om care vrea să-şi joace ultima carte, înainte de a se întâlni cu tine. Da, mint o floare urâţică pentru că ar fi posibil să existe o probabilitate, eu ştiu cât?! una la o mie sau la un miliard, n-are importanţă, oricum nu am ce pierde! Mi-este din ce în ce mai rău. Ameţesc şi pe creier simt o greutate imensă. Trebuie să mint în cuvinte atâta timp cât o mai pot face. După aceea e rândul tău, Jeremy!

— Te iubesc, Legeea! şoptesc, şi îi mângâi frunzele.

*

Nu mai există realitate. Doar halucinaţii mi se perindă înaintea ochilor, ca nişte şiruri paralele de draperii, pe care le sfâşii una după alta cu macheta, şi trec mai departe, spre niciunde, spre niciodată. Delirez!

— Niciodată n-am să-ţi pot spune cât de mult ţin la tine! Nu găsesc suficiente cuvinte. Niciodată n-am să te pot mângâia îndeajuns pentru a-ţi transmite căldura palmelor mele!

Oare pe cine mint? Pe ea sau pe mine? Oare cui fac rău? Jeremy, mai eşti lângă mine? De ce e aşa de frig şi de cald deodată?

*

Este parfumul tău, Legeea, acela care îmi umple fiinţa? Sunt petalele tale acelea care îmi ating buzele? Nu, nu se poate, Jeremy, de ce-ţi baţi joc de mine? De ce încerci să mi-o îndepărtezi? De ce n-ai răbdare? Ce mai contează pentru tine o zi sau un an?! Lasă-mă abandonat acestui sărut vegetal şi fii îngăduitor! Timpul nu încetează să curgă spre tine.

*

Trupul mort al florii pe care am iubit-o stă întins pe nisipul alb.

— Hei, cine ştie cum se înmormântează-mă o floare?

Copacii mă privesc miraţi. Jeremy, tu ştii?

O iau la fugă spre sat. Sunt luni întregi de când nu am mai fost în stare să o fac. Caut în coliba şefului Aneza tubul cu răşină transparentă pentru fracturi pe care îl conţinea trusa de supravieţuire. Bine că nu s-a atins nimeni de ea! Câţiva Aneza se uită la mine miraţi.

*

Legeea, trupul tău fără viaţă îl păstrez închis într-o piramidă de răşină transparentă polimerizată. Petalele încă nu şi-au pierdut culoarea şi pari atât de reală! Acolo unde eşti tu acum se află şi Jeremy. Caută-l şi spune-i să nu fie supărat pe mine. Vă veţi înţelege, căci sunteţi amândoi şoapte, umbre şi amintiri

*

Se aude zgomotul unui elicopter care caută. Mă ridic şi mă strecor printre copaci ca să nu fiu văzut. Plâng pentru piramida transparentă care închide în ea trupul firav al unei flori aproape frumoase. Plâng pentru toate lucrurile ce nu ştiu cum le-aş putea spune cuiva, fie el om sau floare, şi pentru buchetul de sentimente pe care îl port în mine şi nu mai am cui să-l dăruiesc. Plâng. Legeea, Jeremy, suntem toţi trei ascunşi într-o lacrimă şi jungla foşneşte tainic.

NE VOM ÎNTOARCE PE HERBWUE

(1986)

NAIZO îşi făcea loc, împingând cu coatele mulţimea încăpăţânată de colonişti. Acolo unde nu putea proceda altfel, se ajuta cu patul armei laser, înjura, ba chiar într-un rând îi trecuse prin cap să dezamorseze o grenadă. Se abţinuse însă. Pedgre, marele soare verde, încă nu se ridicase deasupra orizontului. Toată noaptea plouase şi aerul se încărcase de umezeală. Nori roşietici, răsuciţi de către turbioanele gigantice de mare altitudine, se încolăceau de la marginile cerului spre zenit. Feţele oamenilor împrumutau culoarea cerului, umplându-se de roşu ca de o mare ruşine. Până şi albul ochilor părea mânjit de sânge fosforescent. Toată lumea aceea se îndrepta către terenul de lansare, improvizat în marginea oraşului. Acolo era ultimul loc de pe Herbwue unde se făceau evacuări. Toate mijloacele de zbor, care funcţionau cât de cât, fuseseră mobilizate în acest scop. Nimeni nu mai stătea să aleagă între graviplane şi rachetele cu propilen folosite de primii colonişti sosiţi pe Herbwue acum trei ani. Naizo zâmbi, aducându-şi aminte de o poantă, lansată de un locotenent de la dispecerat: „Dacă măturile ar fi bune pentru zboruri circumherbwuene, atunci cerul s-ar umple de oameni călare."

— Da de ce mă îmbrânceşti aşa de tare, maică?

Bătrânica prin care Naizo încercase să treacă de parcă nu ar fi existat se dovedea a avea consistenţă

materială şi, în plus, era foarte rea de gură. Cineva îl gratulă cu apelativul „puşcaş împuţit”, ceea ce îl făcu pe Naizo să încerce din nou tentaţia de a curăţa toată adunătura de civili sclifosiţi. Chiar în clipa următoare, o rachetă atinsă de raza unui tun gamatrasor explodă deasupra lor. Cu un gest reflex, Naizo îşi trase gluga mantalei antineutrinice pe cap. Peste mai puţin de un minut, din cer începură să curgă, peste oraş, picături fierbinţi de metal, mărunte, dar periculoase. Civilii atinşi ţipau ca din gură de şarpe. Scăpând neatins, Naizo îşi dădu seamă că încerca chiar o satisfacţie răutăcioasă. Deoarece aveau acelaşi ţel, desprinderea de pe Herbwue – înainte ca trupele de Joko să facă inutilizabil ultimul cosmodrom aflat sub controlul federaţiei, simţea în civili nişte concurenţi sâcâitori.

— Hei, sergent, unde fugi? Cel care îl interpelase era un tip mic, cu o cicatrice sub ochiul drept. Ţi-e frică să nu te pună Joko la clocit ouă?

Făcea aluzie la faptul că herbwuenii, apelaţi şi Joko după numele iniţiatorului insurecţiei locale, erau ovipari, un soi de reptile reci şi inteligente, care obişnuiau să captureze animale cu sânge cald şi să le paralizeze în vederea clocitului. Deşi tipul aruncase o vorbă la întâmplare, cu greu ar fi putut găsi ceva mai bun pentru a-l scoate din sărite. O clipă, Naizo se gândi chiar să-i bage patul puştii pe gât. Făcu gestul ridicării armei deasupra capului. Cu siguranţă, dacă ar fi apucat să-şi ţină limba destul de bine în gură, ar fi rămas în cel mai bun caz fără dinţi. Peduu, soarele roşu, făcea ca mâinile sale, ridicate deasupra capului, să se umple parcă de sângele celuilalt. Dacă ar fi fost sânge de Joko, nu i-ar fi păsat, de altfel Joko aveau sângele verde, se închinau la Pedgra, marele soare

verde. Renunţă, înghiţind în sec.

— Ne vom întoarce pe Herbwue, pronunţă el propoziţia care era sloganul trâmbiţat pe toate drumurile de către agenţii secţiei de psihodirijare a maselor. De fapt, era începutul unui cântec, „Ne vom întoarce pe Herbwue/ Ne vom ridica la cer, vom aştepta,/ Vom coborî din cer/ Ne vom întoarce pe Herbwue...” Tipul îşi consumase resursele de acuzator civil al forţelor armate sau se lăsase convins de promisiunea reîntoarcerii, în orice caz nu mai insistă, decizie foarte inspirată pentru menţinerea în bună stare a danturii sale, fiindcă Naizo era cunoscut în batalionul 3 diversiuni meteorologice pentru firea sa impulsivă.

Prezenţa sa în mijlocul civililor nu era perfect regulamentară şi Naizo îşi aduse aminte de acest lucru în momentul când zări salopetele albastre ale celor de la Controlul Spaţiului despicând mulţimea în lungul străzii. Erau încă departe, dar el nu-şi făcea iluzii. Tipi ca el se autoconstituiseră într-o pradă foarte căutată. Un dezertor era o parte din marea înfrângere pe care te puteai răzbuna fără mustrări de conştiinţă. Din cauza lui şi a unora ca el se întâmplase ceea ce se întâmplase.

Îşi roti privirile, căutând o soluţie. Jindui pentru câteva momente la o legătură de boarfe purtată pe umăr de un robot tras în lungul şuvoiului uman de către o fetiţa ce nu avea mai mult de zece ani. Se surprinse reflectând la faptul că gândea folosind expresii furate de la diverse persoane, pe care le cunoscuse mai mult sau mai puţin bine. Robotul „nu era chiar din ultima generaţie” şi „nu se afla în cea mai fericită stare tehnică” (modalităţi de exprimare

eufemistică folosite cu pasiune de o mătuşa care, la ora aceea, putea fi foarte bine „chiar şi decedată”), iar fetiţa nu s-ar fi supărat dacă „ar fi împrumutat un brav combatant în retragere” (formulă des folosită de fostul comandant de batalion al lui Naizo, un om foarte descurcăreţ, până în clipa decesului propriu, pe care nu ştiuse „să-l evite cu destulă pricepere”). Hainele i-ar fi permis o deghizare rapidă, dar, din păcate, superficială. Cu siguranţă, nu ar fi izbutit să păcălească analizorul de fizionomii cu care era dotată fiecare patrulă. În orice caz, ar fi fost riscant.

Se decise că era mai bine să amâne, deocamdată, momentul confruntării. Se sprijini cu mâna dreaptă de umerii destul de solizi ai unei femei cu părul roşcat şi îşi luă avânt sărind peste gardul de lângă... Atinse pâmântul pe umărul stâng, ceea ce dovedea că îşi însuşise la vremea potrivită nişte lecţii folositoare, dar căzuse un pic prea de sus şi îi trebui aproape un minut până să-şi revină. Constată cu neplăcere că se afla întins în mijlocul unor straturi de agonii – plante indigene care se hrănesc cu cadavre descompuse de lumina verde a lui Pedgre, marele soare verde. Naizo trebui să frângă lujerele a vreo trei-patru îndrăzneţe, care se cam grăbiseră întinzându-şi spre el corolele cu dinţişori mici, dar ascuţiţi. Ridicându-se în picioare, mai simţi chiar nevoia de a le zdrobi sub talpă. „V-aţi cam grăbit, drăguţelor. Ne vom întoarce pe Herbwue”, începuse în gând şi apoi se oprise, considerând că era cazul să se concentreze asupra căii ce o avea de urmat.

Ieşi dintre straturi, ocoli un tufiş ale cărui frunze vibrau puternic, scoţând un fel de zumzăit ameninţător şi se pomeni faţă în faţă cu stăpânul casei, care stătea

tolănit într-un hamac susţinut în aer de gravometţii fixaţi cu şnururi la capete. Acesta, auzindu-i paşii, întoarse capul spre el, tresări văzându-l, apoi zgâlţâi hamacul pentru a-i imprima o mişcare de balans şi sări. Câteva secunde se priviră nemişcaţi. Naizo fu impresionat de statura lui impunătoare – tipul era mai înalt decât el cu un cap şi jumătate –, de părul perfect alb, ce încadra o figură cu trăsături ferme, exprimând voinţă şi hotărâre de nestrămutat, dar mai ales de uniforma acestuia cu însemnele gradului de samiral. După vârstă, părea a fi depăşit serviciul activ, însă reflexele condiţionate ale lui Naizo se dovediră mai rapide şi, înainte de a-şi termina raţionamentele, se aplecă în faţă salutând. Se auzi sunetul scos de un minuscul dispozitiv electronic (bip-bip-bap-bap – formulă introductivă de salut) şi, în acelaşi timp, pe umeri îi pâlpâiră scurt luminiţele cu însemnul gradului de sergent. Răcni din fundul gâtlejului:

— Trăiţi domnule samiral, sunt sergentul Naizo, batalionul 3 diversiuni meteorologice şi m-am prezentat la ordinele dumneavoastră.

Apoi încremeni în poziţie de drepţi, aşteptând să vadă efectul spuselor sale pline de tupeu. Atenţia îi era distrasă de bâzâitul tufişului din spatele său. Se chinuia să-şi aducă aminte dacă în cei cinci ani de când lupta pe Herbwue mai întâlnise un asemenea specimen. Probabil că nu. Era posibil ca tufişul să nici nu fie o plantă indigenă. Momentul de aşteptare se prelungea. Înghiţi în sec, pentru că Pedgre se ridicase binişor deasupra orizontului şi începuse să dogorească. Într-un târziu, tocmai când Naizo ajunsese la întrebarea: „Oare ştie să vorbească – şi dacă ştie, poate?”, samiralul spuse cu cea mai serioasă voce:

— Să creşti mare.

Naizo avu impresia că nu a auzit bine. Evită însă orice comentariu. Îi era sete, foarte sete. Rememoră scurt momentul intrării în luptă a unui lansator meteostatic. Din ţeava turbinei ţâşneau spre cer forme prelungi de abur supracondensat. Aerul era încărcat de umezeală şi electricitate. Zigzagul rămuros al fulgerelor crăpa bolta după linii exacte, începând întotdeauna dintr-un punct situat cu precizie, chiar pe axa lansatorului. În funcţie de unghiul sub care fuseseră creaţi norii de iniţializare numărau în gând până ce tunetul elibera ploaia. În general, erau ploi reci, Joko suporta greu frigul. Şi-i imagina desfăcându-şi raniţele pentru a-şi îmbrăca uniformele climatizate, în vreme ce printre dinţii lor ţâşneau afară înjurături guturale. Înjurau mult de apa, elementul indispensabil al vieţii... apă, iarăşi apă... Hotărît, îi era sete...

— Bei ceva, sergent... eventual ceva răcoritor?

Samiralul ghicea gândurile sau îl observase înghiţind prea des în sec? Disciplina nu permitea, dar era gata să îngenuncheze sărutându-i picioarele. Cu o singură clipire din gene, înlătură acest gest de gratitudine – pe care îl asimilase în comportamentul său de nevoie, în timpul celor şase luni de prizonierat din lagărul pentru umanoizi din emisfera sudică. În privirea sa se citea atâta aprobare pentru propunerea făcută, încât orice aprobare verbală – sau de alt fel – era inutilă. Samiralul apăsă într-un anume fel brăţara de la încheietura mâinii stângi. Naizo îşi închipui că va chema un robot sau chiar o ordonanţă şi de aceea fu complet luat prin surprindere când, în spatele său, auzi răsuflarea şuierată şi călcătura cu accent a unui Joko. Se răsuci, întorcându-se cu spatele la samiral, ceea ce era un act

grav de încălcare a regulamentului şi constată că în faţa lui se află un Joko, un Joko adevărat. Prima senzaţie fu aceea de spaimă. Se gândi că era vorba de o cursa. Se întâmplase ceva neprevăzut şi trupele herbwuene intraseră deja în oraş. Retragerea....graviplanele... gata, s-a terminat... Fusese condiţionat ca din asemenea situaţii să iasă fără a judeca, „Lasă-te în seama instinctului şi loveşte primul, chiar dacă s-ar putea să greşeşti. Cine stă să gândească mult – gândeşte pentru ultima oară. Trage şi pe urmă ocheşte.” Comanda neuronală fusese pe jumătate transmisă muşchilor săi. Urma să întindă mâna înainte cu arma laser în prelungirea braţului, pentru ca scurtul impuls fierbinte să nimerească precis creierul spongios a lui Joko, ascuns în spateje plăcilor chitinoase ca fi acopereau stomacul. În acest timp, el ar fi început o cădere pe spate, urmată de o rostogolire. O succesiune de gesturi ce nu ar fi durat poate o secundă întreagă, pe care samiralul o opri exact în ultimul moment, coman- dându-i scurt:

— Stai! şi, după o pauză: Pe loc repaus, sergent.

Abia atunci imaginea lui Naizo despre Joko se întregi. Realiză că acesta ţinea în mâini o tavă cu două pahare. Părea blând şi şchiopăta – piciorul din faţă fusese evident mutilat şi de aceea herbwueanului îi era imposibil să stea în poziţia normală, menţinându-se doar pe cele două picioare din spate. Ca să nu verse tava ridicase cele trei braţe mai sus, aducând-o până în dreptul botului întredeschis de dinţii mari şi bine ascuţiţi, care provocau groaza tuturor umanoizilor. Ochii săi priveau în jos, pentru că altfel ar fi trebuit să-şi dea capul pe spate, dar privirea lor era tâmpă, lipsită de ferocitatea cu care Naizo se obişnuise din lagăr. Se

simţi suficient de curajos pentru a întinde mâna şi a apuca paharul la care jinduise atâta. Lichidul răcoros i se prelinse în interior umplându-l cu extaz. Oftă când termină. L-ar fi băut cu plăcere şi pe al doilea, dar nu îndrăznea.

— Îmi placi, sergent, ai reflexe foarte bune, îşi făcu auzită remarca samiralul.

Naizo aproape că uitase de existenţa lui. Se gândi că trebuia să spună ceva flatant.

— Fără ele nu aş mai fi ajuns să mă prezint la dispoziţia dumneavoastră.

— Fiindcă veni vorba, cine şi de ce te-a trimis?

Naizo arboră masca de inocent, adică ce rost avea această întrebare, când răspunsul era atât de simplu, iar dacă nu era, el nu era vinovat, în niciun caz, executa doar un ordin.

— Păi, samiralitatea voastră... Retragerea... Toată lumea pleacă... şi îşi îndreaptă în mod semnificativ privirile spre cerul verzui.

Nu se vedea niciun obiect zburător şi tocmai asta părea îngrijorător. Văzduhul fusese până atunci al lor,

— Doar s-a mai pus problema asta. Mi-am exprimat punctul de vedere foarte clar, eu nu plec.... Apoi urmă gâflind. Şi s-a ordonat să foloseşti forţa? Înţelegi... în caz că nu aş...

Naizo se abţinu cu greu să nu pufnească în râs. „Ia te uită... şi eu care eram gata să fac pe mine la gândul că tipul ar putea să se prindă ce-i cu mine”.

— Nici vorbă, samiralitatea voastră! Am fost trimis să vă ajut. Trebuie să vă ajut să împachetaţi. Din acest monent, nu ştiu dacă vor mai fi trei curse care să părăsească Herbwue.

O idee deosebit de atrăgătoare îi venise pe loc.

— Şi aşa nu se admit decât trei kilograme de valori deosebite.

În ochi i se aprinseseră luminiţele jucăuşe ale unui început de lăcomie. „Poate îl păcălesc pe sami de bijuteriile bunicii. Ar fi păcat să se bucure de ele vreun pârlit de Joko”.

— Nu plec nicăieri. Le-am spus-o. S-a discutat problema de nu ştiu câte ori. Primisem aprobarea de principiu... Acum văd că o iau de la început.

Glasul i se muiase, umerii coborâseră, gârbovindu-l.. Devenise umil, se ruga:

— Înţelegeţi-mă, sunt un om bătrân. Am ieşit din serviciul activ, nu am unde să mă duc şi nici la cine. Tot ce am agonisit se află aici. O nimica toată, dar e nimicul meu... Cred că aş muri foarte repede dacă n-aş mai avea această grădină.

Ca întotdeauna când minţea, Naizo îşi intra perfect în rol. Acum se simţea plin de milă faţă de samiralul bătrân, încăpăţânat şi sclerozat, cu toate că, de fapt, îl durea în cot sau poate nici atât.

— Nu se poate, samiralitatea voastră. Nu putem lăsa nişte bestii de Joko să aibă satisfacţia de a pune o personalitate ca dumneavoastră să clocească ouăle lor infecte.

— Am temperatura corpului prea scăzută pentru asta, m-am informat. Şi cred că vor ţine seama şi de vârsta mea, de faptul că nu mai pot să le fac niciun rău. Sper că vor fi mărinimoşi ca învingători. Sunt sigur că nici nu sunt chiar atât de răi şi cruzi pe cât se spune. Cei de la psihodirijare au şi exagerat mult.

— Samiralitatea voastră, cu respect vă aduc la cunoştinţă că aveţi o imagine un pic prea idealizată despre aceşti monştri cu sânge rege. Eu am luptat în

spatele liniilor, am fost şi prizonier. Nu ştiţi de ce sunt în stare. Două luni am stat nemişcat, nici să clipesc nu puteam. O femelă îmi îndesa pe gât mâncarea mestecată de ea şi bucăţi de cretă pentru ca să fac febră, să am temperatura optimă pentru ca nu cumva să se prăpădească puişorii. Când micuţii Joko au apărut pe lume şi au început să-şi înfigă dinţişorii în pulpele mele, am cresut că voi înnebuni...

— Era război, sergent. Cu mine va fi altfel, sunt convins. Voi rămâne aici şi voi aştepta în grădina mea, liniştit, întoarcerea voastră. Nu va trece un an şi forţele unite ale federaţiei vor umple cerul lui Herbwue. Lumea aceasta va fi a noastră.

Închise ochii visător. Probabil, în mintea lui, vedea, foarte veridic, scena reîntoarcerii... Murmură încetişor:

— Iubita mea cu părul verde, ne vom întoarce pe Herbwue/ Voi coborî din cer în privirea ta lina/Lângă ferma noastră dragă/ Ne vom întoarce pe Herbwue.

O patrulă de graviplane, trecând pe deasupra lor, îi acoperi o fracţiune de secundă. Distrat, Naizo le urmări cu privirea înălţându-se spre marginea mării, pentru a dispărea în spatele unui deal.

— Da, îşi încheie samiralul scurta pledoarie pentru râmânerea pe Herbwue, cerul a fost şi va rămâne întotdeauna al nostru. Iată pe ce se bazează încrederea mea în promisiunea reîntoarcerii.

Şi exact în clipa aceea, fără niciun pic de întârziere, zgomotele a trei explozii înfundate veniră să completeze simbolic impresiile tulburi care se căzneau să iasă la suprafaţa unui suflet de sergent. „Simbolic, comentă vocea interioară a lui Naizo, totul e simbolic, insuccesele sunt mereu parabole”. Încercă să-şi aducă aminte că, de fapt, prezumtiva dramă a unui bătrân,

fie el şi samiral în retragere, trebuie să-l lase rece. Nu era sigur că reuşea într-adevăr. Totuşi, o bucurie răutăcioasă îl făcea să se umple de satisfacţie răutăcioasă. „El nu va mai apuca să vadă, dar eu mă voi întoarce. Eu voi scăpa pentru că nu am capul plin de atâţia gărgăuni”.

— Să zicem că ar fi aşa, samiralitatea. voastră. Totuşi, înţelegeţi că valorile speciale... având în vedere că nimic nu poate garanta siguranţa lor... înţelegeţi, nu putem tolera acuzaţia de a fi contribuit la finanţarea efortului strategic al herbwuenilor.

Spunând acestea, Naizo se umplu de admiraţie pentru sine. Remarcă faptul de a se fi asimilat unei colectivităţi numeroase, probabil întreaga Federaţie, şi că folosise expresii complicate. De exemplu, nu cunoaşte foarte precis ce înseamnă „finanţarea efortului strategic”, dar i se păruse că suna bine, samiralul părea convins. Totuşi, o precizare se cerea făcută pentru a nu da ce bănuit.

— Valorile vor fi predate la... şi făcu o pauză, înălţând ochii spre cer, subînţelegând un organism de conducere foarte puternic, atât de puternic încât nu mai trebuie numit. Vor fi în deplină siguranţă. Asta, bineînţeles, dacă, totuşi, nu doriţi să le însoţiţi chiar dumneavoastră...

Samiralul înlătură această idee cu o simplă scuturare din cap. Adică nu, nu dorea, chestiunea era lămurită de mult, o dată pentru totdeauna. Mânui brăţara de la încheietura mâinii stângi şi Joko, ascultător, pivotă în jurul axei sale verticale îndreptându-se spre casă. Simplul fapt că se mişca îi provoca lui Naizo o stare de nelinişte. Înlăturarea ei nu era deloc simplă, pentru ca se baza pe o repulsie genetică faţă de reptile. Se

revăzu în savană, îngropat până la ochi pentru a nu fi vizibil de la mare distanţă. O patrulă de heika, reptile zburătoare ce purtau fiecare în spate câte un Joko se îndreptau spre el. Când una din ele se desprinsese din formaţie şi coborâse la mai puţin de o sută de metri depărtare, Naizo îşi simţise inima în gură. Fusese gata să vomite fiere de groază, de nervi. Privise monstrul zburător printre două fire vestejite de mârşi, îl văzuse aplecându-se într-o râna, pentru a-l lăsa pe Joko să coboare de pe spinarea lui, şi când acesta tropăise pentru a-şi dezmorţi picioarele. În vreme ce, cu nasul conic, adulmeca chiar spre locul unde se afla, îşi spusese cu un umor tragic. „Naizo, băiatule, gata. Urmează propriile tale funerarii...” Şi zâmbise, închizând ochii şi ascultând paşii de Joko, accentul inconfundabil al călcăturii picioarelor din spate, târşâitul copitelor pe solul presărat cu pietricele strălucitoare ce scârtâiau şi se sfărâmau. Joko încălecase de mult pe reptila lui zburătoare şi plecase, dar lui tot i se mai părea că acesta dădea târcoale prin preajmă şi rămăsese căzut într-un fel de reverie tâmpă, din care nu se trezise până când lumina verde a lui Pedgre fusese înlocuită de cea roşie a lui Peduu. Probabil ca asta îl salvase Joko aveau un simţ telepatic destul de bine dezvoltat şi reperarea unui umanoid ce radia spaimă nu prezenta mari dificultăţi pentru el...

Privind la reptila îmblânzită a samiraiului, care se reîntorcea aducând o casetă metalică ruginită, Naizo îşi spuse că reuşise atunci să se dezgroape, dar, totuşi, o parte din el, poate aceea unde se aflase curajul său, rămăsese acolo, lângă cele două fire de mârşi.

— Sunt convins că o vei preda unde şi cui trebuie, îi spuse, samiralul, înmânându-i-o.

— Nu vă faceţi niciun fel de probleme, îl asigură Naizo, făcându-i şmechereşte cu ochiul. Ne vom întoarce, ne vom întoarce pe Herbwue.

Fiindcă luase caseta sub braţul stâng – nu era prea grea, dar părea promiţătoare – îşi aduse aminte că se grăbeşte şi că şi-a terminat resursele de prefăcătorie. Se îndreptă în fugă spre gard, uitând să mai salute regulamentar. În ultimul moment îşi aduse aminte de ceva. Se opri şi îi aruncă din întoarcere:

— Samiralitatea voastră, vă ofer, două-trei ore mai repede, prilejul de a face personal cunoştinţă cu Joko.

Mâna dreaptă a lui Naizo se îndreptă spre ţeasta herbwueanului, având arma în prelungire. „Trage fără să ocheşti şi fără să gândeşti”, îşi spuse. Fasciculul subţire şi scurt – dura exact o sută de milisecunde – găsi fără efort cutiuţa de pe capul reptilei, din care ieşeau fire argintii ce i se înfigeau în craniu. Aproape instantaneu, privirea lui Joko se învioră.

Pentru Naizo, ce urma i se părea cunoscut şi de aceea nu mai zăbovi. Chiar în timpul săriturii peste gard se întrebă dacă fapta sa avusese vreun rost. „Ei, asta-i – îşi dădu singur răspunsul enervat –, parcă toate faptele mele trebuie să aibă vreun rost, o motivaţie”. Şi când gândi „aţie”, tălpile sale atinseră solul de dincolo de gard. Din doi paşi, reuşi să intre în mijlocul veselei fanfare a regimentului 59-puitori de fugase. Larma asurzitoare a instrumentelor electropneumatice îl făcu să uite ultimul sfert de oră. Vag, îşi mai aducea aminte că strânge sub braţ o cutie metalică, dar refuza să se gândească explicit la ea. Flagoneta, mânuită de un băiat roşcovan, îşi vărsa notele sale stridente chiar în urechea dreaptă a lui Naizo şi acesta privi urât la stăpânul ei. Îndrăzni să strige „Las-o mai uşor,

flăcăule”, apoi completă cu o obscenitate, ştiind că, oricum, nu se înţelegea nimic. Îşi încetini paşii, rămânând mai la coadă, unde era mai puţin zgomot, iar linia melodică a lui „Ne vom întoarce pe Herbwue” se distingea mai clar, ba chiar, atunci când restul regimentului ajunse la strofa cu: „Ne vom întoarce pe Herbwue/ Pe noi victoria ne va alege/ Aureolaţi de lumina Marelui Pedgre/ Ne vom întoarce pe Herbwue”, îşi dădu drumul la glas, zbierând din toată inima alături de ceilalţi şi lungind ultima silabă a fiecărui vers: Herbwueeeeee, Pedgreeeeee, Herbwueeee.

Se simţea bine, cânta şi scăpase de nevoia de a se gândi la propria-i soartă în fiecare clipă. Ce aveau să facă ceilalţi, avea să facă şi el. Deja se uita cu milă către civilii pe lângă care trecea, să se dea în lături din faţa lor şi să zbiere la roboţii purtători de baloţi, boccele şi bocceluţe, silindu-i să se lipească de garduri. El avea cutiuţa lui fermecată, atât de uşoară şi ocupând atât de puţin loc, dar valorând, desigur, de câteva ori mai mult decât boarfele lor.

De aceea, nu se îngrijoră nici măcar atunci când, în zare, pe deasupra cupolei unui circ părăsit, zări doi Hemke – crabi mecanici, cărora el avusese prilejul să le ia frica în campania de anul trecut, ce se soldase cu pierderea emisferei sudice. Profitau de faptul că cerul era liber pentru a zdrobi sub copitele lor de peste o sută de tone adăposturile uşoare şi semi-uşoare, forfecau blindajele tancurilor între cleşti, scuipau plasmă peste locaşurile trăgătorilor izolaţi, însingurându-i definitiv de restul semenilor. Un graviplan, unul, nu mai multe, ar fi fost suficient pentru a le fi lămurit că nu era bine ceea ce făceau, dar trupele federaţiei epuizaseră mijloacele de convingere

şi Joko îşi cam făceau de cap cu rămăşiţele diviziei GZ, sacrificată pentru acoperirea retragerii. Şi chiar când Naizo îşi căznea sufletul, încercând să stoarcă din el un pic de regret pentru băieţii sublimi care făceau pe eroii – fără voia lor –, două braţe de fier îi apucară mâinile şi îl imobilizară cu atâta pricepere, încât se simţi aproape dator să scape arma cu vârful în ţărână. Îşi dădu seama că în faţa unei asemenea dibăcii nici măcar trucul cu lovitul la gleznă şi aruncarea ambilor adversari peste umăr nu ţinea. Cineva din spate îl potolise brusc, lovindu-l în ceafă cu un baston şi Naizo avu impresia că o jumătate de ţeastă se duce înainte cu fanfara, cântând strofa a şasea din „Ne vom întoarce pe Herbwue”, iar cealaltă jumătate se răsuceşte curioasă pentru a-i examina pe cei din patrula de la Controlul Spaţiului cu multă curiozitate. Gândurile i se cam învălmăşeau în cap. Încerca să-şi aducă aminte dacă avusese vreun motiv să se ferească vreodată de ei şi dacă da, de ce. Aha, răspunsul părea să fie afirmativ, din ce în ce mai afirmativ, pe măsură ce durerea se mai potolea. Era probabil unul din acei dezertori ticăloşi care îşi uitaseră datoria şi se gândiseră întâi cum să-şi scape propria lor piele. Mai mult ca sigur că asta îşi închipuia şi plutonierul cu figura dăltuită în piatră, care se holba, alternativ, când la el, când la ecranul analizorului de fizionomii. Naizo transpiră instantaneu. O picătură sărată i se scurse de pe frunte în colţul ochiului drept şi începu să-l usture. Emoţia era lesne de înţeles. Practic, îşi cam încheiase socotelile cu viaţa. Plutonierul făcea totalul şi urma să-i comunice nota de plată. Nu va costa mult, va putea plăti pe loc sau după un foarte scurt răgaz. Se gândi că ultima şansă rămâne tupeul, proverbialul său tupeu – o

trăsătură comportamentală greu de înmagazinat în orice tip de memorie artificială.

— S-trăiţi, spuse cu dificultate, pentru că se mai resimţea încă de pe urma loviturii. Sunt sergentul Naizo, batalionul 3 diversiuni meteorologice. Mă aflu în misiune specială...

— Zău, mă?

Mirându-se, plutonierul dezvăluia, fără să-l fi rugat nimeni, rânjetul său festiv. Cei doi tipi care-l imobilizaseră nu cutezau să se mire. Naizo simţi că era momentul să lase cutia de sub braţul drept să ia drumul pe care plecase şi arma lui ceva mai devreme. Când una din muchiile ei grele atinse drumul şi stârni colbul, plutonierul păru în sfârşit puţin derutat. Făcu un semn abia perceptibil cu vârful bastonului şi gorila din stânga lui Naizo îi eliberă mâna din strânsoare, grăbindu-se să se aplece pentru a o ridica. Cei doi se holbau la conţinutul cutiei, în timp Naizo îşi făcea socoteala dacă nu cumva ar trebui să mai încerce vreo figură. Ajunse la concluzia că nu era cazul, tipii îşi cunoşteau prea bine meseria, probabil că toată ziua alergau după dezertori şi, din când în când, îi mai şi prindeau. El nu avea orgoliul de a se considera mai deştept ca aiţii, chiar dacă se aprindea foarte repede.

— Bravo, sergent! Plutonierul terminase de examinat cutia închizându-i capacul cu un pocnet şi privindu-l cu un amestec de fals respect şi batjocură. Umbli în misiuni speciale... da..., te rog să ne ierţi că te-am întrerupt atât de brutal...

O clipă, Naizo chiar crezuse că individul se lăsase indus în eroare de poanta pe care i-o servise cu dezinvoltură. Urma să fie eliberat, deci totuşi avea noroc. Când fu luat pe sus şi lipit cu spatele de cel mai

apropiat gard de uluci, îşi dădu seama de confuzia pe care o făcuse între speranţa şi dorinţă.

Sergent, noi am primit din partea dispeceratului misiunea să te sprijinim. Singurul ajutor pe care ţi-l putem da e să te ferim de ispita dezertării. Vom face din tine un erou...

Se întoarse către ceilalţi doi.

— Grupă, în linie, aduna-rea! Grupă, pentru onor spre stân-ga! Şi, după o scurtă pauză: Înainte, marş!

Executau pasul de defilare cu mişcări ample, parodiind disciplina trupelor regulate ale armatei. Naizo îi privea prostit, pe sub ochii săi deschişi larg, ultimii refugiaţi treceau grăbiţi, abia dacă aveau timp să-i arunce câte o privire, în niciun caz nu-l vedeau, nu realizau că sergentul acela cu mutră simpatică stă lipit de gard nu pentru că i-ar face plăcere, ci fiindcă a fost condamnat să renunţe la marea plecare. Unul dintre cei doi ceseişti se întoarse în pas alergător. Se opri la doi paşi de el şi, atent ca nu cumva piciorul lui Naizo să zvâcnească spre nasul lui, se aplecă şi depuse cutia şi arma. Îi şopti aproape fără să deschidă buzele sau să-şi schimbe expresie împietrită a feţei:

— Cătuşele sunt programate. Fix peste o oră te vor elibera. Curaj! Încearcă să rezişti, ne vom întoarce pe Herbwue.

Apoi îi întoarse spatele ca şi cum ar fi refuzat să vadă recunoştinţa din privirea sergentului şi o rupse la fugă. Fuga lui era sinceră. Fugea din toată inima, nimeni n-ar fi putut să nege asta. Nimeni nu încerca să nege pentru simplul motiv că nu mai trecea nimeni. Sau aproape.

Doi roboţi, dintre care unul era în mod evident defect, se târâră chiar prin faţa lui Naizo. Mai puţin de

trei metri îl despărţiră de bestiile metalice nesimţitoare. Naizo porunci, ţipă, zbieră, urlă şi plânse în zadar. Mai trecu un timp şi lângă el se opri un câine.

— Ce-i, măi, potaie, te-au silit şi pe tine? Sau ţi-ai exprimat şi tu dorinţa de a rămâne aici în aşteptarea flăcăilor? Dacă este aşa, trebuie să-ţi spun că după opinia mea nu te-ai orientat prea bine. S-ar putea să ne mănânce Joko pe amândoi. Oricum, tu ai şanse să supravieţuieşti ceva mai mult decât mine.

Evident, câinele tăcea, mirosea cutia şi dădea vag din coadă. Părea interlocutorul ideal, aşa că Naizo continuă monologul.

— Auzi, măi cuţu, dacă tu ai avea mâini şi un pic de minte, ai lua arma de jos şi din două fascicole bine ţintite m-ai elibera.

Ca şi cum ar fi vrut să-şi arate bunele intenţii, câinele atinse vârful armei laser cu nasul, răsucind-o până când ţeava se îndreptă spre Naizo. Părea că mai rămăsese foarte puţin de făcut. Dar javra îşi epuizase toate resursele. Lătra o dată scurt, un fel de „vezi, eu am încercat să te ajut, dar problema mă depăşeşte.” Apoi îl părăsi pur şi simplu.

Naizo începu să înjure. Dar nu cu mânie. Înjura metodic, jinduind să-şi aducă aminte cele mai cumplite expresii auzite vreodată. Găsea o uşoară alinare în a-şi auzi vocea răsunând în liniştea străzii. Pomeni întâi de tot universul, cu toate metagalaxiile, galaxiile, roiurile mari de stele, constelaţiile, federaţia, locuitorii şi conducătorii ei, iniţiatorii campaniei de pe Herbwue şi alţi ofiţeri superiori. Pe urmă i se păru că se exprimă prea abstract şi se luă de persoane concrete care ar fi putut fi socotite ca având o cât de mică vină la realizarea stării sale nenorocite. Din aproape în

aproape, ajunse la ideea că o mare parte de vină pentru ceea ce i se întâmpla o purta el însuşi. Nu se cruţă deloc, dimpotrivă, fu cât putu de aspru. La un moment dat, îi dădură lacrimile. Poate că exagerase, jignindu-se atât de rău. În fond, era totuşi un băiat bun. Cu siguranţă, se făcuse vinovat de multe şi poate merita pedepse grele. Dar nu, nu meritase acest abandon infam.

— M-au uitat ca pe ultimul şurub de la generatorul meteostatic (generatorul meteostatic nu avea şuruburi). Şi Naizo continuă să plângă. În adâncul său supravieţui o vreme speranţa că cineva, n-ar fi putut spune cine, îşi va aduce aminte, chiar cu o clipă înainte de a fi prea târziu, de sergentul Naizo. „Opriţi-vă, ia staţi, va spune acel cineva de rang mare, unde e sergentul acela din batalionul 3 diversiuni meteorologice? Naizo mi se pare că-i zice. Cum e posibil să fi fost lăsat încătuşat de un gard... sărmanul băiat... pentru simpla vină de a fi dezertat?... Tocmai el, care vroia să scape, pentru a se întoarce printre primii pe Herbwue. Păi, unde o să ajungem dacă abandonăm astfel cei mai buni combatanţi?... Să fie aspru pedepsiţi cei care au luat această iniţiativă... Să fie trimis un grup de comando pentru recuperarea lui! Nu mai pleacă nimeni până nu este adus!”.

Lacrimile şi speranţele nu conteniră până în clipa în care aerul se cutremură de zgomotul motoarelor ultimei nave care părăsea Herbwue. Pedgre, marele soare verde, apusese. Peduu, micul soare roşu, încărca atmosfera cu regrete la ultima plecare a unei nave umane un astrocar gen mare, greoi şi demodat, care mugi îndelung, scuipă râuri de flăcări din duzele dorsale şi abia reuşi să se înalţe, pe urmă se făcu o

stea strălucitoare şi trecură mai mult de douăzeci de secunde până se stinse. Cerul era lipsit de orice urmă de nor. Ar fi existat condiţii excelente pentru ca un impuls gamatrasor bine direcţionat să facă din ultimii fugari nişte regretate victime, ultima răzbunare a unor herbwueni cruzi, care ştiu că după reîntoarcere nu mai au nicio şansă. Era ceea ce dorise şi Naizo. Totuşi, beneficiind de noroc, de generozitate, sau de amândouă, astrocargoul „Victoria” reuşise să evacueze cu bine patru mii de umanoizi, care nu-şi puseseră nici măcar o clipă vreo întrebare despre sărmanul sergent Naizo din batalionul 3 diversiuni meteorologice. Patru mii de oameni îşi riscaseră viaţa pentru ca el să poată fi abandonat pe această planetă ostilă. Înfrângerea i se releva în noi dimensiuni. Adevăraţii vinovaţi de înfrângere erau cei care fugiseră.

Din cauza lor s-a întâmplat această mare ruşine. Ia să fi ştiut cei ce se evacuaseră cu o condamnabilă uşurinţă că nu exista cale de retragere. Desigur, s-ar fi bătut ca nişte viteji şi poate nu s-ar fi ajuns aici. Poate. Simţi nevoia să-şi strige amarul în lungul străzii. Verbaliză un blestem cumplit. Strada nu reacţionă în niciun fel. Mai trecură vreo două minute şi se auzi un declic. Mâinile sale erau libere, ceea ce Naizo se simţi dator să probeze deîndată. Îşi privi încheieturile mâinilor albite de atâta strânsoare. Mâinile acelea îl trădaseră, se lăsaseră capturate cu prea multă uşurinţă. Nu insistă prea mult cu acest gând. Aplecându-se pentru a-şi culege arma, fu invadat de necesitatea răspunsului la o întrebare foarte grea. Era liber, într-adevăr, dar ce ar fi putut face cu libertatea sa? Ar fi putut deschide cutia să-şi clătească ochii cu frumuseţea unor bijuterii care nu i-ar fi folosit la nimic,

practic. Instinctiv, simţi că nu era indicat. S-ar fi putut să-l lovească amocul. Deşi tânăr, în puţinii ani de lupte pe Herbwue, Naizo avusese prilejul să vadă destui camarazi de arme care înnebuniseră efectiv la primirea unui mesaj de acasă, după ce avuseseră prea mult curaj să-şi imagineze distanţa ce-i separa de visele lor. Asemenea gânduri se cereau ocolite de departe. Încercă să pună problema altfel. Faptul că încă trăia, şi că încă gândea – Naizo zâmbi, îşi potrivi cutia sub braţ apucând-o spre capătul cel mai apropiat al străzii –, acest simplu fapt trebuia să aibă un rost. Exista probabil un sens ascuns al celor ce i se întâmplau. De asemenea, libertatea lui părea să nu fie doar o simplă întâmplare. Poate că senzaţiile sale de moment nu aveau un corespondent real. Poate. Naizo recunoştea că speculaţiile privind soarta, destinul şi alte sinonime ale existenţei legate de un fir conducător nu îl pasionaseră niciodată. Poate că era prea târziu. Poate. Prea mulţi de „poate”. Îşi scutură enervat umerii. Mai bine s-ar fi gândit la ceva mai concret. De exemplu, drăguţii de Jako îşi frecau dinţii de satisfacţie că vor captura un animal cu grad de sergent şi cu sânge cald pentru a asigura o bună clocire generaţiei de mâine a planetei. Chiar, în fond cum de nu erau încă în oraş? Îşi roti privirile căutând un punct de observaţie situat la înălţime. O clădire gonflabilă cu foişor se afla nu departe de el şi îndeplinea condiţiile preliminarii. „Fetele vesele din Nord”. Ehe, cine ştie în ce punct cardinal s-au mutat fetele vesele din Nord. Înainte de a pătrunde prin câmpul energoemisiv de la intrare îşi mai aţinti o dată privirile spre cer. Cerul, gol roşu, nu se simţi dator să justifice atenţia ce îi fusese acordată. Holul mare îl întâmpină cu pustietatea dezolantă a unui

ospăţ abandonat în pripă. Spray-uri nicotinice şi euforice zăceau aruncate pe jos, recipienţi cu băuturi narcotizante încă fumegau pe mesele ce pluteau haotic prin încăpere, agitate de curentul de aer stârnit de el însuşi atunci când intrase. Simţi o atracţie copilărească pentru oglinda electronică ce ocupa complet unul dintre pereţi. Imaginea lui, multiplicată, distorsionată caricatural, îşi schimba în fiecare clipă forma. Se strâmbă, scoţându-şi limba şi dintr-o dată oglinda se umplu de o limbă uriaşă. O mişcă spre dreapta şi atunci limba din oglindă se mişcă spre stânga. Da, era probabil chiar propria lui limbă. Îşi duse mâna la gură. Dintr-o dată, imaginea se schimbă. El, micşorat cam de zece ori, stătea tolănit în podul unei palme gigantice. Auzi ceva mişcând în spatele lui. Se răsuci, trăgând fără să ochească. Forma ce apăruse dintr-un colţ întunecos al încăperii păru că şovăie câteva clipe, apoi căzu spre podeaua luminată de dedesubt ca un balon înţepat. Naizo fluieră înciudat şi se apropie pentru a-şi examina victima. Cu o precizie demnă de scopuri mai bune, reuşise să „neutralizeze” un robotmanager de ultimul tip, care ajunsese pe Herbwue, modelul acela cu picioare scurte, retezate parcă de sub genunchi, şi dotat cu gravometţi, care îi permit să se deplaseze fără să atingă vreo suprafaţă de sprijin. Constată lesne că defecţiunea nu era gravă. Raza, subţire ca un fir de păr, secţionase artera care pompa sânge artificial spre gravometţi. Lipsit de forţa de sustentaţie, robotul „căzuse”. De fapt, era încă în stare de funcţionare. Nu se mai putea deplasa, dar putea da relaţii.

— De ce ai mişcat, mă? îl întrebă Naizo curios. Stătea aplecat deasupra lui şi se uita drept în traductoarele

optice care îl examinau rece.

— Să mă iertaţi, conaşu'. Casa e închisă. N-am ştiut că sunteţi aici. Stăpâna mi-a zis să am grijă de toate până se va întoarce pe Herbwue.

„Alta care a plecat, sperând că se va întoarce pe Herbwue. Ca şi cum aici ar fi raiul din univers.” În clipa aceea realiza că, de fapt, nu mai era aşa convins de posibilitatea reîntoarcerii semenilor săi. Să fi fost oare din cauză că el nu mai avea şanse de a trăi fericitul eveniment? Ideea era prea complicată pentru Naizo, aşa că se strădui să şi-o alunge din minte. Ca de obicei, opuse speculaţiei cruda reeditate. Trebuia să mănânce ceva. Nici nu-şi mai aducea aminte de când nu mai făcuse acest gest atât de uman. În orice caz, fusese pe vremuri, înaintea marii şi ruşinoasei plecări.

— Ia zi, bă, haleală se mai găseşte pe aici?

— Ce să fie, conaşule?

— Haleală, păpică, mâncare, şi făcu gestul care arăta că foamea îi roade maţele.

— Da, conaşu', mai este.

Pe Naizo, „conaşul” îl cam scotea din sărite, dar nu era momentul să se apuce de modificări în programul robotului.

— Atunci, scoală-te şi adu-mi ceva.

— Nu mă pot deplasa, conaşu'.

— Lasă, că te repară tata.

Băgă ţeava armei în capătul inferior al arterei secţionate şi o lărgi un pic, apoi introduse în el capătul superior. Cu câteva trenuri de fascicole laser plasate tangenţial, făcu un fel de sudură. Totuşi, Naizo nu îşi făcea niciun fel de iluzii. Provizoratul era definitiv. Oricum, robotul urma să existe mai mult decât depanatorul lui. Nu cu mult mai mult. Religia

Herbwueană interzicea folosirea roboţilor, socotindu-i nişte maşini care pervertesc spiritul reptilian al băştinaşilor.

Masă cu degetele artera pentru a înlătura cheagurile de sânge artificial. Cam după un minut, socotind că gramoveţii fuseseră irigaţi destul pentru a intra în funcţiune, îl ridică în braţe.

— Hopa sus, şi îi dădu drumul.

Robotul putea pluti. Nu chiar la înălţimea iniţială, dar suficient pentru a se putea deplasa.

— Vă aduc imediat ceva de mâncare, conaşu'.

„Iar conaşu"'. Naizo zâmbi resemnat. Când robotul se întoarse, îi luă tava din braţele metalice şi o puse pe jos, aşezându-se lângă ea cu picioarele încrucişate sub el. Mesele plutitoare nu-l tentau deloc. Pe front nu prea întâlnise aşa ceva, adică nu întâlnise deloc, şi nici nu jinduise. Era mai important „să aibă ce băga pe jgheab". Mânca, ţinându-şi arma pe genunchi. O altă obişnuinţă proastă. Adică, depinde de locul unde mânca. Era prea târziu ca să-şi schimbe manierele. Era prea târziu pentru multe. Mai avea însă timp să se bucure că era sătul.

— M-am săturat, spuse cu glas tare.

Într-adevăr, se săturase de toate. Ar mai fi avut chef de una dintre „fetele vesele", pe urmă s-ar fi culcat şi nu s-ar mai fi sculat. Oboseala a doi ani de lupte pe Herbwue părea că îl năpădise dintr-o dată. Se ridică în picioare cu greu şi râgâi. Păşi în cercul din mijlocul holului şi câmpul anti-g îl urcă lin până în vârful foişorului. Încăperea circulară era un post ideal de observaţie. Scârbit, privi în stradă, aşteptându-se să o vadă plină de Joko.

Strada era însă pustie, iar la marginea oraşului se

mai dădeau încă lupte. Trupele de acoperire continuau să reziste. Divizia 19 roboţi acoperea un arc de cerc imens, de la sud-vest la est. După cât îşi putea da seama, dispuneau de tunuri gamatrasoare în stare de funcţionare. Fascicolele lor de radiaţii izbucneau din când în când, brăzdând cerul roşu cu dungi palide de galben, din cauza aerului ce se ioniza. În partea de nord, brigada 42 de mutanţi telecomandaţi se distra cu tunuri primitive de infrasunete. Restul cercului era completat cu arme autonome de diverse tipuri. Rezistenţa, acestor unităţi ar fi trebuit să fie învinsă de mult. Îşi aminti cu câtă furie atacaseră Joko la Xan-Mebe, capitala emisferei sudice. În trei ore, din frumoasa metropolă nu mai rămăsese nimic şi doar fuseseră de zece ori, poate chiar de douăsprezece, mai multe trupe. Fuseseră şi umani. Mulţi umani. Mai rămăseseră destui ca să-şi toarne cenuşă în cap şi să se pregătească de plecare. Plecau pentru a se putea reîntoarce. Se vor reîntoarce pe dracu'! Scuipă transpalitul în direcţia în care, undeva spre orizontul vestic, o grupare numeroasă de Heika – reptile zburătoare îşi adunau curajul pentru a lichida ultima lor problemă – trupele de roboţi şi mutanţi plus Naizo. Sau invers. Naizo şi restul. Zâmbi. Iar îi venise o idee. Dacă era ultimul uman de pe Herbwue, atunci, de drept, planeta era a lui, în ipoteza că ar fi reuşit, prin minune, să o posede. Mda, dacă. Ar fi fost o chestie ca la întoarcerea pe Herbwue federalii să găsească un imperiu sub conducerea împăratului Naizo Întâiul. Sau nu. Mai bine Naizo Cel Mare. Cam aşa ceva.

Te-ai prostit, Naizo cel Mare, se certă singur. Naizo, cel mai mare fraier asta eşti. De asta nu se apropie Joko de oraş. Îi deranjează mirosul de fraier pentru

care nu s-au inventa cartuşe eficace la măştile de gaz. Mai bine ţi-ai căuta o armă ca lumea.

Coborî din foişor, străbătu holul şi ieşi în stradă. Prea departe nu avea curajul să meargă. La câteva sute de metri depărtare zări, chiar în mijlocul drumului, un firicel subţire şi plăpând de iarbă. Un senzor organic pentru o mină. Acesta fusese plantat neîndemânatic de un mutant teleghidat. De jur împrejur se vedea o crăpătură fină în praful străzii… care deconspira locul. Era posibil ca în alte părţi plantarea să fi fost efectuată după toate regulile artei. Se întrebă de ce naiba ţine încă atât de mult să-şi prelungească viaţa. În fond, ori acum, ori peste câteva ore, nu era acelaşi lucru? Alungă întrebarea. Dacă ar fi putut, ar fi tras în ea cu arma laser. Nu vroia să se gândească. Prea tare durea. Încercă să se autoconvingă de necesitatea luptei. Începu din nou să vorbească singur.

— Trebuie să lupţi, Naizo, bătrâne. Asta e singurul lucru pe care îl ştii cât de cât ca lumea. Luptă, luptă, fii erou. Da’ de ce să tot lupt? se răzvrăti cineva din el. Trebuie să crezi că se vor întoarce, altfel ai să înnebuneşti. Nu vrei să înnebuneşti. Cât timp lupţi, eşti liber, trăieşti. S-o ia dracu’ de viaţă!

Cineva abandonase pe jos un maser-amplificator pentru laser. Îl culese şi îl încercă la arma lui. Se potrivea. Trase spre cerul roşu şi pustiu. Nu reuşi să doboare pustietatea, ea continuă să stea atârnată de boltă şi să învelească grijulie stelele palide. Oricum, dispunea de o armă puternică. Putea atinge o ţintă aflată la distanţă de câţiva kilometri. Rânji sadic. Era în stare să strice bucuria timpurie a unor Joko aflaţi în delirul victoriei definitive. Nu că i-ar fi folosit la ceva, dimpotrivă, dar simţea un fel de ciudă pe el însuşi, pe

semenii lui şi pe ceilalţi. Şi dacă mai putea ucide pentru a-şi dovedi că încă trăieşte, de ce să n-o facă?

Se înapoie la „Fetele Vesele din Nord” oarecum bine dispus. Era una din trăsăturile sale ce îl ajutase să treacă de momente grele. Pur şi simplu reuşea să nu se gândească la lucruri neplăcute. Punea punct şi mergea înainte. Nu conta direcţia. Luă caseta samiralului, abandonată temporar în hol, şi urcă cu ea în foişor. Se trânti pe singurul pat din încăpere şi abia atunci observă că locul era plin de tot felul de fleacuri femeieşti. Examină curios o jartieră antifotonică. La o simplă apăsare pe un clips se declanşa dispozitivul care absorbea cuantele de lumină. Probabil că partea de jos a unei femei ce purta aşa ceva se cufunda în întuneric. Sau invers. O azvârli şi apucă o cutiuţă cu fard antifoto... Vru să-l guste fiindcă îl confunda cu un drog numit „beţia sărutului”, dar renunţă. Era curios să ştie ce conţinea caseta datorită căreia scăpase cu viaţă din mâna ceseiştilor. Aproape că nu fu surprins când o găsi plină de cristale romboedrice.

Moşulică îi trăsese clapa. Bine făcuse că îl eliberase pe Joko. Se răzbunase înainte de a şti care ar fi putut fi mobilul. De fapt, dacă ar fi fost bijuterii, i-ar fi fost confiscate de ceseişti. Luă în palmă un cristal şi îl cântări. Când strânse degetele, simţi o uşoară furnicătură şi sub frunte îi apăru proiecţia mentală a mesajului. Nu pricepea toate amănuntele, dar în linii mari sensul era limpede.

„Pentru a ne putea reîntoarce pe Herbwue... această planetă cu o importanţă strategică deosebită... bogată în zăcăminte şi resurse minerale, dintre care amintim... cu o climă blândă şi un aer respirabil... ai cărui

locuitori pot fi dirijaţi să facă munci deosebit de utile... trebuie să menţinem controlul asupra spaţiului circum-herbwuenian începând de la treizeci de kilometri altitudine. Herbwuenii nu pot fi lăsaţi să scape în largul universului... considerăm că este necesar ca până la reînceperea luptelor să nu fie neglijate aspectele propagandistice... primele debarcări pe Herbwue vor avea loc în zonele... se vor folosi unităţi de tipul... se va avea în vedere că experienţa acumulată în prima etapă ne arată că e bine să fie evitate...

Oameni, nu renunţaţi la paradisul herbwuenian.”

Atât. Naizo nu mai încercă celelalte cristale. Bănuia că ele conţin scheme tactice amănunţite. Va să zică, cu asta se ocupa boşorogul. Puse cristalul înapoi şi închise capacul casetei. Agăţă de încuietoarea ei jarteaua antifotonică şi o puse în funcţiune.

Caseta fu înghiţită de întuneric. Îi veni o nouă idee. Cu o jartea mai mare, ar fi putut dispare el însuşi în întuneric. Din păcate, nu avea posibilitatea de a-şi pune în aplicare gândul năstruşnic. Se ridică din pat pentru a mai examina câmpul de luptă. Spre sud încă se mai dădeau lupte. Tunurile gamatrasoare nu puteau fi învinse aşa de uşor. Din păcate, patru Hemke reuşiseră să strabată câmpul de mine aflat spre nord-vest. Armele autonome curăţau infanteriştii agăţaţi de picioarele crabilor mecanici, dar asta nu era suficient pentru a le opri înaintarea. Jeturile unor aruncătoare de plasmă nimeriră acumulatorul energetic al unuia, făcându-l să explodeze. Ceilalţi îşi continuau înaintarea implacabilă. Era deja vizibilă intenţia lor de a face un ocol pentru a cădea în spatele brigăzii de mutanţi. Nu se vedea cine sau ce ar fi putut să-i oprească. Naizo îşi

culese arma şi se azvârli în tubul anti-g. Pentru a-şi face numărul său de rezistenţă anti-Joko, avea nevoie de unele amănunte.

— Băi, robot, unde eşti, mai funcţionezi?

— Da, conaşu', îi auzi vocea dintr-o încăpere alăturată.

Porni să-l caute, împins de curiozitate. Intui că tubul anti-g în care păşi fără să-şi dea seamş îl va purta în jos, coborându-l sub nivelul solului. Într-adevăr, forţa gravitaţională îl împingea printr-un tunel săpat chiar în pământ. Îi fură necesare cam două minute pentru a ajunge în incinta metalică de la capătul său, ceea ce însemna că adâncimea era destul de potrivită pentru un adăpost cumsecade. Robotul trebăluia la un cilindru cu pereţi transparenţi, în care lui Naizo i se păru că distinge o formă omenească. Îmbrânci robotul, făcându-l să se izbească, de peretele metalic. Înghiţi în sec. Văzuse bine. Înăuntru cilindrului se afla închis trupul unei fete. Nici treizeci de centimetri nu-l despărţeau de ea. „E frumoasă, e bună", gândi lacom.

— Când a murit? îl întrebă pe robot.

— Nu e moartă, conaşu'. E conservată. S-a certat cu stăpâna şi ea a dat ordin să fie legată şi părăsită aici, ca să o pună Joko la clocit ouă. Ea s-a dezlegat şi s-a vârât aici, până se reîntorc trupele.

— Cum adică, e congelată?

— Doarme foarte profund. Aproape că e în comă. În felul acesta poate rezista câtiva ani fără să aibă nevoie de nimic. Doarme şi visează tot timpul un program de oniroscop, pe care l-a programat singură.

— Poţi să mi-l arăţi şi mie?

Robotul nu răspunse imediat. Nu şovăia, aşa ceva nu avea în repertoriul comportamental, pur şi simplu

consuma timp de gândire pentru analiza variantelor. Naizo se scărpină după ceafă. Chibzuia dacă nu era cazul să facă uz de armă.

— Desigur, conaşu'. Stăpâna mi-a dat ordin să nu dezvălui nici măcar locul unde stă conservată, dar cred că se referea la herbwueni. Nu cred că vă avea în vedere pe dumneavoastră. Se apecă deasupra displayului de lângă cilindrul conservant şi bătu câteva instrucţiuni pe clape.

Naizo era curios. Un camarad din acelaşi batalion avusese un aparat asemănător. Îl împrumuta contra obligaţiei de a fi înlocuit la unele corvezi. Îşi programau singuri vise erotice, pe care, cu o prostească mândrie, se străduiau să le conceapă cât mai porcoase. Asta durase până într-o noapte, când, surprinşi de un atac al lui Joko, se retrăseseră uitând pe unul de al lor conectat la aparat. Fuseseră nevoiţi să viseze din nou cu forţe proprii. Totuşi, Naizo credea că învăţase să-şi controleze cât de cât visele. Acum era gata să încerce experienţa de a pătrunde în visele altcuiva. Atunci nu avusese posibilitatea să facă aşa ceva. Nu dispuneau de un vizualizator. Nu era momentul cel mai potrivit pentru experienţă, dar, dacă nu o făcea atunci, era clar că nu o va mai face niciodată, aşa că momentul era la fel de bun ca oricare altul. Privi ecranul pe care începeau să se contureze umbre liliachii. Se înfiripa o câmpie cu ierburi mov ce unduiau pe spinarea unor coline. Cerul era tot mov, brăzdat de nori prelungi, care aduceau miros de umezeală. Ea venea dinspre dreapta ecranului, învăluită până la umeri într-un câmp de forţe albe. Părul lung până la şolduri avea reflexe de metal încălzit la roşu, care izvorau din interiorul firelor. De-a lungul şuviţelor se prelingeau râuri de scântei, ce

cădeau în iarba înaltă. Aparatul reproducea zgomotul făcut de vântul strecurat printre ierburi şi o melodie simplă, trei note care tot coborau din terţă în terţă.

Naizo se uită la fiinţa închisă în cilindru. Semănau şi nu semănau. Realitatea nu avea părul chiar atât de lung. În schimb, formele ei erau parcă mai apetisante. Părea evident că visul încerca să evoce puritatea unei alte vârste. Apăsă în joacă pe câteva clape. Încercă să se modeleze pe sine în prim-plan. Nu se prea pricepea. În mod special, nu-i reuşiră detaliile. Ieşi un fel de soldăţel grosolan, care îşi flutura bezmetic braţele, încercând să atragă atenţia celuilalt personaj asupra, sa. Trecu aproape un minut până când ea îl zări. Îşi întoarse capul spre el, zâmbi – vai ce frumoasă era când zâmbea! – şi întinse mâna dreaptă spre direcţia în care se afla pe ecran, ceva între salut şi chemare. În clipa aceea, Naizo ştiu ce are de făcut. Asta nu se mai întâmplase de douăzeci de ore, adică o zi herbwueniană întreagă. Opri aparatul şi se adresa poruncitor robotului menajer:

— Pregăteşte încă un cilindru!

Tonul său nu admitea replică. În orice caz nu era dispus să primească una. Părăsi încăperea subterană, refăcând în sens invers drumul prin tunelul anti-g. Se simţea cuprins de dinamism, viteza de urcare i se părea mică. Se grăbea, ceea ce nu i se întâmplase nici măcar în timpul ultimei retrageri. Culese maserul lăsat în hol şi ieşi în stradă.

Mai erau câteva minute până la răsăritul lui Pedgra, marele soare verde. Spre est, lumina astrului aflat încă sub orizont făcea să pălească stelele pe care Peduu, micul soare roşu, aflat acum pe mijlocul bolţii, nu reuşea să le ascundă. Strada era pustie şi liniştită,

chiar prea liniştită. Încetaseră chiar şi vibraţiile surde ale tunurilor cu infrasunete, pe care Naizo nu le auzea, frecvenţa lor era prea joasă, dar le simţea ca un fel de gâdilitură în măduva oaselor. Brigada 42 de mutanţi îşi încetase activitatea şi poate nu numai activitatea.

Naizo ridică arma şi ţinti o stea de la est, aflată aproape de orizont. Maserul era greu şi făcea să-i tremure mâna. Trebui să se apropie de un gard şi să-şi rezeme cotul. În cele din urmă, o prinse în vizor şi apăsă pe butonul de tragere. După aproape un minut steaua dispăru. Nu era aşa de naiv încât să-şi închipuie că a reuşit s-o doboare, dar încerca să-şi imagineze că, după câteva sute de ani, o infimă parte din puterea impulsului laser ar fi putut ajunge până la o planetă care se învârtea în jurul luminiţei minuscule. Impulsul, oricât de slab va fi fost, ar fi putut fi detectat dacă ar fi fost captat cu o aparatură hipersensibilă. Crease astfel posibilitatea ca un oarecare cetăţean galactic să afle că acum câteva sute de ani a existat pe Herbwue un nu mai puţin oarecare sergent Naizo, care se apropia de finalul propriei existenţe. Dinspre colţul străzii îşi făcură apariţia o coloană glisoare. Vehiculele înaintau fără zgomot şi aveau atârnate de părţile exterioare ciorchini de mutanţi teleghidaţi. Cântau cât îi ţineau gâtlejurile „Ne vom întoarce pe Herbwue”, fiindcă aşa erau comandaţi de la distanţă. Creierul central se afla probabil pe glisorul din fruntea coloanei. Trecură pe lângă Naizo la o distanţă de câţiva metri şi putu să vadă capete oribile cu trei-patru ochi, nasuri diforme, frunţi din care răsăreau tentacule şi antene, mâini cu ventuze şi epiderme încreţite de dungi vineţii. Un singur semn să-i fi făcut şi Naizo s-ar fi agăţat de un glisor şi s-ar fi dus spre cartierele din sud, unde,

unindu-se cu divizia 16 Roboţi, ar mai fi putut rezista o zi sau două. Naizo nu simţea nici măcar silă pentru chipurile lor oribile. Mai luptase împreună cu mutanţi şi ştia că, dacă au un creier central bun, se descurcă foarte bine.

Dar nu i-au făcut niciun semn. Creierul nu-l observase, sau poate era chiar mort, şi ultima comandă pe care o lansase fusese „Cântaţi, cântaţi în neştire”. Aşa că Naizo se reîntoarse la „Fetele Vesele din Nord” tocmai când Pedgre îşi înălţase pe jumătate discul peste linia orizontului. Coborî în încăperea de la subsol fără să-şi facă gânduri negre. „Dacă nu mi le-am făcut până acum, de ce să-mi amărăsc ultimele clipe?”

— Sunt gata, conaşu’, îl înştiinţă robotul menajer. Am pregătit cilindrul.

— Nu tu eşti gata bă, eu sunt gata.

Îi veni să râdă. Parcă ce importanţă mai aveau micile imperfecţiuni de exprimare? Conectă oniroscopul şi la al doilea cilindru, evitând în tot acest timp să privească fata de pe ecran, încremenită cu mâna ridicată într-un semn jumătate salut, jumătate chemare. Nu de alta, dar ştia că s-ar fi putut lăsa tentat de pornirea de a o trezi.

Instrui robotul menajer ca după intrarea lui în conservare să întrerupă sursa de energie, care alimenta câmpul anti-g pentru urcarea la suprafaţă şi să surpe tunelul. Să se autodistrugă după aceea. Joko învăţaseră destul de bine să cunoască mecanismele cibernetice. Fără îndoială că un sondaj al memoriei lui i-ar fi pus repede pe urmele „conaşului”. În ordine de genul „sterge-ţi din memorie tot ce ştii despre...” nu

avea încredere.

Se dezbrăcă şi intră în cilindru. Robotul părăsi încăperea, iar capacul de transpalit al conservorului începu să gliseze. Îşi potrivi electrozii pe cap şi dădu o comandă mentală pentru stingerea luminii. I se păru nostim să vadă că ordinul este dus la îndeplinire. Încercă să vadă trupul fetei, închisă în celălalt cilindru. Nu reuşi. Întunericul era deplin. Ultimele sale gânduri au început cu „dacă”.

„Dacă Joko nu vor da peste noi...”

„Dacă ai noştri se vor reîntoarce pe Herbwue…”

„Dacă va exista ceva care să-i facă să ne caute…”

„Atunci…”

Ţinea ochii larg deschişi, încercând să vadă apărând ceva sau cineva în mijlocul beznei. După un timp, înţelese sau crezu că înţelege. Nu se vor mai întoarce pe Herbwue, în orice caz, el n-a crezut niciodată în reîntoarcere. Cam tot atunci, în faţa lui începu să se contureze o câmpie cu ierburi mov. Mirosea a umezeală ca după ploaie şi se auzea o melodie simplă, trei note care coborau din terţă în terţă.

LABORATORUL MENTAL

(1986)

...Deşi a scris destul de puţin – cantitativ -, povestirile sale din volumul (premiat) apărut în 1984 – Marele prag –, încheagă o imagine complexă despre lumea S.F. în care se mişcă cu dezinvoltură Alexandru Ungureanu, despre capacitatea sa imaginativă, creatoare, puternic ancorată în ştiinţific şi profund umană.

Citite atent, dar mai ales recitite, lucrările sale, fie că este vorba de un capitol din Marele prag, fie de Lera cea adevărată, Artele marţiale moderne, Sham-Poo... sau cea pe care o prezentăm aici – Laboratorul mental – dovedesc deosebită maturitate scriitoricească: fraza cizelată, stilizată, intriga captivantă, admirabil condusă, în care fondul ştiinţific se îmbină armonios cu ficţiunea.

Şi încă ceva, poate cel mai caracteristic pentru toate lucrările lui Al. Ungureanu, acea tentă de investigaţie psihologică profundă, de introspecţie a situaţiilor, caracterelor, naraţiunii însăşi, acea subtilă cunoaştere a „omului”.

Din antologia:
Povestiri despre invenţiile mileniului III

DESCHID portiera maşinii. Aerul fierbinte, uscat, mă izbeşte în faţă. Imaginea treptelor albe tremură, peste retină îmi trece o dungă neagră de desincronizare ca la televizor. O pulsaţie cu aceeaşi frecvenţă ca cea exterioară vibrează undeva în adâncurile mele, vrea să mă desfacă în bucăţi. Mă întorc spre Wendax, care abia acum se dă jos de la volan, frânat în mişcări de ceva nevăzut.

— Wendax, CEVA nu e în ordine!

Înjură dar nu-l aud, deşi e linişte. Apoi vocea lui începe să vină de sus, spre mine, slabă, amestecată cu ţăcănituri de posturi telegrafice.

— Urcă, trebuie să urci! Urcă treptele, fă ce-ţi spun, urcă!

Încerc dar CINEVA sau CEVA se opune, poate fi învins, însă de ce e nevoie să mă chinui, DE CE? Albul treptelor îşi intensifică strălucirea, îmi intră în nări şi mă face să strănut.

— Wendax, TOTDEAUNA când am privit ceva strălucitor am strănutat, ştii?

Nu răspunde, nu vrea să răspundă. În fond, ce înseamnă TOTDEAUNA? Adică de când, care a fost momentul iniţial? Asta e întrebarea ce am găsit-o în capătul scărilor, chiar lângă uşa masivă de metal greu, auriu, ca şi cum CINEVA AR FI UITAT-O ACOLO. Mă strecor înăuntru şi e bine, e întuneric, nu mai tremură atât de puternic totul. În urma mea se strecoară şi Wendax, trânteşte uşa, trage zăvoarele. Îl aud bâjbâind. În cele din urmă se aprinde o lumină albă,

odihnitoare. Lângă întrerupătorul de pe zid Wendax pare o imensă ploşniţă strivită. E-n regulă, e linişte şi înăuntrul meu şi înafară, atâta doar că sunt cam obosit, în holul cel larg cu coloane de piatră o canapea pare anume pusă acolo pentru ca eu să-mi preling trupul obosit peste ea, aş închide ochii măcar un minut, dar nu am pleoape. Îmi acopăr faţa cu palmele şi stau aşa o vreme până când simt pe cineva lângă mine.

— O cheamă Yema, spune Wendax de undeva din spatele meu.

Asta mă face să o privesc lung şi totuşi fără expresie.

— Numele ăsta îţi aduce aminte de ceva?

— Yema? repet prosteşte şi sunt gata să zic nu. Şi totuşi, parcă... Îmi forţez memoria. Asta însă îmi face rău căci iarăşi începe totul să tremure.

— Wendax, vibraţiile... iar au început!

Străbate în fugă holul tăindu-l în diagonală şi dispare pe o uşă din partea cealaltă. Ea vrea să mă liniştească.

— Nu-ţi fie frică, aranjează Wendax imediat. Ştii, vibraţiile sunt... din cauza imperfecţiunii sincrogeneratorului... sau cam aşa ceva.

— De unde te cunosc?

— Lasă, nu te mai gândi la asta... îţi face rău...

Totuşi candelabrul uriaş spânzurat de tavan, cristalele ivindu-se printre şuviţele părului ei stârnesc în mine aproape o amintire, APROAPE. Dacă aş putea să mă concentrez... însă totul vibrează din ce în ce mai tare, mai rău, mai dureros căci mă doare ceva înăuntru, în piept... sau în creier, ea vorbeşte dar n-o mai aud, îmi ţiuie urechile.

Imaginea ei se crapă ca şi cum ar fi fost desenată pe un geam izbit de o piatră, dincolo de cioburi e întuneric şi nu mai am niciun gând. E linişte.

Când totul începe din nou, Wendax răsare lângă mine din obscuritatea dormitorului, mă ridică şi mă ajută să merg până la fereastră. Îmi sprijin fruntea înfierbântată de geamul rece. Peisajul de afară nu mă miră. Nimic nu mă poate face să mă mir, dar mai pot încă să sufăr. Ninge cu fulgi galben-verzui peste brazii violeţi.

— Wendax, ceva nu e în ordine... culorile... se întâmplă CEVA!

Îl simt dureros de mult implicat în fiecare cuvânt.

— A fost o defecţiune. Nu poate funcţiona totul perfect... ar fi prea simplu. Îmi pare rău că trebuie să suferi din cauza asta.

Îmi dau seama că e obosit. Nu am însă cum să-l ajut, să-l scap de responsabilitatea a CEVA ce eu nu înţeleg. Aş vrea să ştiu CE se întâmplă. Deocamdată nu există nimic înainte de treptele albe de la intrare, îmi dau seama de limitele abrupte ale amintirilor mele şi totuşi parcă aş vrea să ştiu, să găsesc în mine embrionul timid al unei vagi curiozităţi.

— Ar trebui să-ţi faci puţin timp şi să-mi explici. Cred că am dreptul la o explicaţie!

Şovăie, îl simt şi parcă îl ştiu, într-un anume fel tulbure îi anticipez reacţiile.

— Este inutil, tocmai timpul ne lipseşte... te vor lămuri entietăţile... dacă vor considera necesar. Nu-ţi fie frică, eu cred că e necesar, chiar foarte necesar!

— Spune-mi, sunt bolnav sau cam aşa ceva?

— Nu, nici vorbă!

Mă apucă de braţ. Îi privesc ochii mari, inteligenţi, cenuşii. De partea cealaltă a geamului, în dormitorul în care ne aflăm, nu disting alte culori în afară de cenuşiu.

— Wendax, totuşi culorile...

— Ascultă, las-o baltă, auzi, las-o baltă! Ţi-am spus că nu stăm bine nici NOI cu timpul, dar n-are rost să accelerezi lucrurile mai mult decât atât. Mă duc s-o chem pe Yema. Ai răbdare, da?, te rog nu te grăbi...

Şi când vreau şi mă ating de ea pentru a mă învinge de materialitatea trupului, mai bine zis de substanţa lui, îi simt şoldul vibrind sub palma mea. E şi aici o amintire care nu vrea să iasă la iveală, e prea adânc îngropată. Gândul ăsta nu e bun, glndul ăsta vibrează la fel ca şi Yema. Un nume, o oscilaţie între doi D – dorinţă, durere. Bâigui atunci când mirosul ei de iarbă crudă ajunge până la mine:

— Te-am mai întâlnit undeva, ÎNAINTE?

Se uită la mine blând, blândeţea amorfă a cenuşiului.

— Înainte de ce?

— Înainte de toate astea... de locul ăsta. Sunt bolnav, nu? Sunt bolnav rău. O simt, poate că o ştiu dar nu o pot conştientiza. E CEVA rău care vibrează în mine, pândeşte, creează tensiune, chinuie, tortureazá chiar în aşteptarea exploziei.

Îmi lipeşte un deget cald de buze.

— Taci, te rog taci... Nu insista. Sincronizatorul nu poate urmări toate meandrele gândirii tale. Apar armonici suplimentare pe care nu ştie cum să le interpreteze şi atunci... vibraţiile, înţelegi?

Ar trebui să mă mir de ceea ce îmi spune, să mă întreb ce este ăla sincronizator, dar n-o fac. Este CEVA

nefiresc ce pluteşte în obscuritatea dormitorului. Mă pândeşte.

Reîntoarcerea lui Wendax este reconfortantă. Cred că lui îi aparţin iniţiativele, reprezintă deocamdată elementul mişcare-acţiune-speranţă.

— Haide, sus, te aşteaptă ENTIETAŢILE!

— Ce-s alea?

— N-are importanţă! Ce contează este că te aşteaptă. Asta nu poate dura prea mult, este o solicitare de o intensitate deosebită. . .

Înainte de a mă ridica din pat vreau să mă lămuresc.

— Wendax, tu ştii tot ce se întâmplă ai totul sub control, nu?

— Aproximativ. Totul va fi bine dacă faci ceea ce ţi se spune!

— Şi dacă nu?

Coborâm o scară spiralată, lungă şi albă, cu treptele luminate din interior în impulsuri. Jos, la capătul ei, aflăm un câmp imens învăluit în ceaţă. Entietăţile sunt acolo, mă aşteaptă sau este poate o falsă impresie, un simplu reflex al orgoliului meu, iar obiectul aşteptării lor este altul. Wendax şi eu suntem căzuţi din cer lângă masa lor lăcuită, semănată cu indicatoare explicative, căni cu apă şi creioane.

ENTIETATEA DE DECIZIE

ENTIETATEA CONSTRUCTIVĂ (Analistul, Meşteşugarul, Invidiosul, Violentul)

ENTIETATEA GENERALĂ (Visătorul, Inventatorul)

ENTIETATEA REMEMORATIVĂ (Nostalgicul)

ENTIETATEA EROTICĂ (Îndrăgostitul, Obsedatul)

ENTIETATEA CONSULTATIVĂ

ENTIETATEA TRUPULUI

ENTIETATEA CONSERVATIVĂ (Conformistul)
ENTIETATEA CONTEMPLATIVĂ(Cititorul, Melomanul)
ENTIETATEA DE CONTROL
ENTIETATEA REFLEXIVĂ – MESAGERUL-WENDAX
ENTIETATE AUXILIARA EXPERIMENTALĂ – YEMA

Mă plimb în jurul mesei cu mâinile la spate, îi privesc cum stau aşa, încremeniţi, lăsând vălătucii greoi de ceaţă să se prelingă peste feţele aproape identice.

Mi se mai năruie o speranţă. Crezusem că eu reprezint suma entietăţilor, că sunt ÎNTREGUL şi iată că acum, fără să-mi spună nimeni, ştiu că sunt doar unul dintre ei.

— Locul tău e aici, îmi arată Wendax cu degetul indicatorul „ENTIETATEA CONTESTATARĂ”, ca unui şcolar pe care profesorul îl trimite la colţ.

— Mai stai un pic, îl rog, parcă n-aş vrea să...

Conformistul rânjeşte.

— Te pomeneşti că nu-ţi place tovărăşia noastră? Hi, hi...

Cu mâna dreaptă caut prin ceaţă, mă amuz să văd când şi când degetele mele dispărând în interiorul unor felii groase de abur. CINEVA îmi strecoară oţelul rece al armei în palmă. Îl aşteptam, mă uşurează imens, ştiam fără să pot conştientiza că trebuia să se afle acolo. Fără să mă întreb CINE mi-a dat-o şi pentru CE, o miros, îmi pătrunde în nări amintirea uleiului pentru mecanisme fine pe care îl ştiu de undeva, clămpănitul clemei de fixare se strecoară în mine, îmi place.

— Wendax, tu ştii la ce foloseşte ASTA?

— Ascultă, bătrâne, încearcă el să mă convingă dar tocmai groaza, cumplita groază mută pe care o citesc în ochii lui mă îndeamnă să apăs pe butonul de sub ţeava. Arma tremură uşor în mâna mea în vreme ce

Entietăţile se rup în bucăţi, aşa cum îmi imaginam că s-ar fi putut întâmpla cu mine dacă vibraţiile pe care le îndurasem m-ar fi făcut să rezonez cu adevărat.

MOR:

Analistul – căutând să despice firul lumii în şaisprezece, având convingerea că a găsi reguli şi legităţi înseamnă a explica.

Visătorul – luând cu el tentaţia de drog a universurilor fictive.

Nostalgicul – care vroia să demonstreze mereu că ce e frumos în viaţă s-a şi întâmplat.

Conformistul – vorbea prea mult printre buzele altora.

şi alţii.

În faţa uşii pe care scrie „LABORATORUL MENTAL" mă opresc surâzând la vederea carpetei de cauciuc pe jos. Oare cine ar intra aici având încălţămintea murdară de noroi? Apăs timid pe clanţă şi pătrund înăuntru. Încăperea mică, ticsită de aparatură are un aer familiar mie. Am certitudinea că şalterul de lângă uşă comandă alimentarea cu energie a întregului laborator. Îl apăs şi confirmarea vine repede, spaţiul se umple de ţiuitul unor convertizoare. Mă aşez în fotoliul rotativ care scârţâie lăsându-se un pic pe spate. Mă încearcă ceva ce s-ar putea numi curiozitate şi asta este CEVA NOU. Cutia cu ecran rotund mă incită. Îi caut întrerupătorul şi când o pornesc văd că vizualizează nişte oscilaţii de formă neregulată, ritmice totuşi. Întâi sunt tentat să le caut o semnificaţie. Prin analogie cu ceea ce ţâşneşte din memoria mea fără să se lege de vreun context oarecare, ar putea fi unde Beta ce caracterizează starea de veghe a unui creier.

Al cărui creier OARE? Renunţ, îmi retrag întrebarea. Aparatele sunt inscripţionate cu denumiri care nu-mi spun aproape nimic: ALFATRON, EMIŢĂTOR TELEPATIC, LEVITRADUCTOR, MIXER EEG, VIDEOFON EXTERIOR... acesta pare ceva mai pe înţelesul meu şi de aceea îl pornesc. Se aude un uşor pocnet, trec câteva secunde după care ecranul său bombat se luminează. Apare o spirală care linge sticla înşurubându-se continuu de la margine către centru, însoţită de zgomotul respiraţiei cuiva care doarme.

O voce şoptită spune:

— Nu există nimic mai adevărat decât Laboratorul Mental. El este cvasicredibil. Poate fi folosit cu toată încrederea mea. Toate aparatele din Laboratorul Mental sunt conectate cu diverse zone ale propriului meu creier. Aparatele funcţionează după modul şi performanţele stabilite. Pot fi perfect controlate acţionând butoanele corespunzătoare. Drumul spre Laboratorul Mental începe coborând din maşină şi urcând treptele albe...

Opresc speriat legătura cu exteriorul. Aşadar spirala aceea este imaginea pe care o vede ÎNTREGUL, îmi zvâcnesc tâmplele. Deci sunt într-adevăr o Entietate. Care? Ce contează, una, oarecare. Cineva încearcă să obţină controlul acţiunilor mele. Cine? Probabil ÎNTREGUL. Este o încercare de autohipnoză.

Anticipez că noi, Entietăţile, care constituim partea conştientă a creierului vom fi ucise de către subconştient. Mi-l imaginez ca pe o mlaştină sumară ale cărei noroaie sunt străbătute de fiare abjecte. Nu, nu pot fi de acord, oricare ar fi motivul, mi-e frică. Urmăresc mecanic cu privirea cablul ce iese dintr-un

microfon şi se termină în Comunicatorul Interior. ÎL PORNESC.

— Wendax, Yema, cineva de pe acolo, mă auziţi?

Trec nişte secunde lungi, chinuitoare. În cele din urmă răsucesc butonul volumului până la capătul cursei, unde scrie „max”. Imediat aud vocea lui întretăiată de paraziţi dar totuşi clară.

— Wendax în frecvenţă. Cine mă cheamă? Recepţie.

— Sunt... Entietatea contestatară. Recepţie.

— Cheia codului o ştii?

— Nu fi stupid, habar n-am despre ce cod şi ce cheie vorbeşti. Mă recunoşti?

— Acum da. Eşti în Laboratorul Mental?

— Aşa scria pe uşă.

— E-n regulă.

— Wendax, eu nu cunosc regula asta. Ştii ce se întâmplă în exterior? ÎNTREGUL încearcă să-şi implementeze un program prin autohipnoză. . .

— Repetă, te rog, nu te-am putut recepţiona.

— N-are rost, ştiu că m-ai recepţionat perfect. Fii foarte atent, pornesc videofonul exterior.

Acolo, în exterior, vocea persuasivă îşi continuă mesajul:

„Să nu te sperii de vibraţii! Ele sunt caracteristice stării tale de relaxare, de plutire spre vis, nu au nimic ameninţător. Întinde mâna în ceaţă şi vei primi o armă. Să nu te miri, să nu întrebi nimic. Şi vor muri Entietăţile...

— Gata, ajunge, e chiar prea clar. Totuşi nu înţeleg, trebuia să fie altfel!

— Ce anume să fie altfel?

— Experimentul, ce naiba... Adică tu nu ai de unde să ştii. Nu ai acces la ENTIETATEA REMEMORATIVĂ... Contestatarule!

— Aşa e, eu sunt Contestatarul. Dar tu, Wendax, tu cine eşti?

— Mesagerul. Eu port mesajul interior, sensul cel mai profund al programării. Noi doi ne-am înţeles întotdeauna foarte bine. Am dialogat mult, aproape 40% din timpul de veghe. Numai că ÎNTREGUL a făcut o greşeală. Vom fi probabil sacrificaţi.

— De cine?

— Parcă are vreo importanţă ce formă de reprezentare va lua subconştientul... Totul e doar o convenţie, inclusiv noi, adică tu, eu şi Yema, Laboratorul Mental, această casă...

— Îmi scapă mobilul acţiunii.

— Restructurarea creierului, dobândirea unor facultăţi paranormale. Laboratorul Mental este cam primitiv conceput de Inventator, dar era necesar, pentru că butoanele, aparatele sunt mai plastice decât comenzile bionice sau metaforele.

Încep să simt din nou vibraţiile. Deocamdată amplitudinea lor este mică.

— Ajunge, Wendax, vibraţiile... Vezi dacă mai poţi regla cumva sincronizatorul. Dacă nu mai ţine figura, ia-o pe Yema şi dispari! Mă auzi, fugi!

Micuţa luminiţă de pe panoul frontal al aparatului s-a stins. Ecranul videofonului exterior s-a întunecat şi el. Probabil că ÎNTREGUL a întrerupt alimentarea cu energie. Ochisem de mult o secure fixată în colţul cu ustensile pentru stingerea incendiilor. O smulg din locaşul de pe perete şi izbesc cu ea în aparate. Vibraţiile se înteţesc, mă dor sub frunte, la baza

nasului, de parcă ar vrea să-mi arunce afară ochii din orbitele lor. Sparg cu mânerul securii un gemuleţ din perete, apăs pe butonul pe care scrie „Autodistrugere” şi fug fără să iau cu mine niciun gând, nicio părere de rău, nimic.

Pereţii culoarului se leagănă, gem şi vibrează. E întuneric, îmi caut pe pipăite un drum la capătul căruia nu cred că voi mai ajunge, în vreme ce vocea şoptită umple spaţiul cu insinuările ei.

„Îţi aduci aminte de fereastra aceea deschisă spre care se repezeau fulgii mari ca nişte mingi de ping-pong fără să izbutească niciodată să o atingă? Nostalgicul a murit pentru ca amintirile parazite, regretul stupid agăţat de un trecut irepetabil să nu te deranjeze.”

Pătrund în câmpul acela imens, învăluit în ceaţa albă, lăptoasă, sfâşiată de vibraţii. Trec fără să mă opresc pe lângă reprezentarea formală a congresului ENTIETAŢILQR, masa lăcuită în jurul căreia stau căzute indicatoarele de identitate, sar peste un cadavru, nu mă uit al cui e şi urc gâfâind scara. Acum e greu, e cel mai greu.

„Wendax, bătrânul, mesagerul, a pierit pentru ca idealurile lui pretins nobile, pretinse ca implementate de o civilizaţie extraterestră...”

Deschid portiera maşinii. Întorc capul peste umărul drept apoi mă răsucesc cu tot trupul. Se dă în lături uşa casei. Apare Wendax târând-o pe Yema şi în urma lor răsună explozia, îi văd încremeniţi pe un fond de limbi roşietice.

— Haide, Wendax, haide, bătrâne, trebuie să cobori!

— Da, trebuie, spune el. Eu port MESAJUL.

— Haide, Yema, este absolut necesar să cobori, e foarte important!

— E foarte important să ajung până la tine. Eu reprezint o raţiune a existenţei. Dacă aş fi avut un trup te-aş fi iubit ca nimeni alta.

Totul vibrează, ei coboară încet, imperceptibil, frânaţi în mişcări de ceva nevăzut. Imaginea treptelor albe tremură, peste retină îmi trece o dungă neagră de desincronizare ca la televizor.

— Şi eu? o întrebare pe care am găsit-o atunci ca şi cum CINEVA AR FI UITAT-O ACOLO.

SHAM-POO, ANIMALUL ELECTRONIC DE CASĂ

(1985)

... Alexandru Ungureanu este un produs de excepţie al cenaclurilor SF bucureştene, al cenaclului Solaris, în special. De altfel, în perioada studenţiei (s-a născut în 1957 şi a urmat cursurile facultăţii de Transporturi din Bucureşti) a făcut parte, pentru o vreme, din conducerea acestui cenaclu.

A scris puţine povestiri şi a publicat şi mai puţine, *Artele marţiale moderne* (1982), *Hrană pentru cei din cer* (1983) şi *Cei dintr-o lacrimă* (1983) fiind cele mai cunoscute. Şi acest lucru se datorează, probabil, faptului că este nevoit să-şi găsească timp şi pentru alte hoby-uri (radioamatorism, ghitară) la fel de acaparatoare. Sau poate pentru că îşi şlefuieşte îndelung lucrările şi de aici sentimentul de încântare, senzaţia de rotund, de lucru bine făcut, ce se degajă cu pregnanţă din lucrările lui.

Şi totuşi... În 1984 debutează în colecţia de gen a Editurii Albatros cu un fel de roman, romanul „modular” *Marele prag* (cele 11 capitole ale cărţii pot fi citite şi ca povestiri distincte, deşi laolaltă îşi sporesc înţelesul şi închid acţiunea unui roman modern), lucrare premiată de C.C. U.T.C.

Departe de a fi un „dur”, aşa cum ar putea lăsa impresia unele dintre povestirile sale *(Jocul planetar, Lera cea adevărată),* Al. Ungureanu îşi deschide în povestirea de faţă „garda” şi ne dezvăluie un scriitor delicat, stăpân al unui univers încărcat de sensibilitate.

Mihai Bădescu

-Povestiri ciberrobotice-1986

CÂINELE RAMPSH murise de trei zile într-o debara în care nu prea umblam şi, abia când cadavrul său începuse să putrezească, l-am descoperit după miros. Izul fetid al cadavrului, teama de microbii abjecţi ascunşi printre cărnuri au făcut să ne dispară orice urmă de afecţiune pentru rămăşiţele sale. Ţinusem la el ca la un membru al familiei, dar sentimentul acesta proteic se descompusese şi acum ne era într-un fel ruşine că ne putusem ataşa de un animal atât de urât mirositor. Cu siguranţă, moartea sa ar fi putut fi prevenită dacă ne-am fi alarmat imediat ce câinele dispăruse din casă. Toţi fuseserăm însă foarte ocupaţi şi, oricum, eram obişnuiţi ca Rampsh să plece din când în când, mai ales în anumite perioade ale anului, cărora nu le ţineam socoteala. Habar nu am avut că el putrezea atât de aproape de noi, cum s-ar zice, în sânul familiei, iar după ce l-am descoperit, nu ne-au mai interesat cauzele.

Si-Ro, surioara mea cea mică, deloc afectată de această experienţă oribilă, reclama cu insistenţă un alt animal. Eu şi nevastă-mea eram de părere că nu trebuie să-i facem pe plac. Totuşi, după trei săptămâni, convingerile noastre începură să se clatine. Si-Ro nu mânca aproape nimic, plângea tot timpul şi învăţa foarte prost la şcoală. Pe de altă parte, noaptea aveam tot felul de coşmare în care tema animalelor putrezind pe ascuns, în timp ce ele sunt încă în viaţă, revenea cu insistenţă.

Marcat de profunde dileme existenţiale, am intrat într-un magazin de jucării şi l-am cumpărat pe „Sham-Poo, animalul electronic de casă”. L-am introdus pe furiş în apartamentul nostru, deoarece vroiam să mă conving întâi eu dacă este pedagogic, adică nu dăunează fetiţei din punct de vedere educaţional, căci mi se trăsese atenţia de către diriginta clasei lui Si-Ro.

Întâi am fost şocat de aspectul său. Mă aşteptam să fi fost întrucâtva zoomorf. Ei bine, nici pomeneală. Avea un corp alungit, acoperit cu peri cauciucaţi, care se sprijinea pe şase perechi de şenile din plastic. În prelungirea gâtului său telescopic avea, în loc de cap, un fel de cameră de luat vederi cu două pâlnii nostime închipuind urechile. Avea chiar şi o coadă extensibilă prevăzută la vârf cu o mufă, pe care în mod normal şi-o ţinea ascunsă. Am scos-o din lăcaşul ei conectând animalul la priză pentru a se încărca. Imediat, deasupra capului i s-a aprins o luminiţă roşie indicând starea normală de funcţionare. Deoarece trebuia să stea cel puţin patruzeci de minute la încărcare, am profitat de ocazie pentru a studia un pic prospectul. Am aflat atunci că era capabil să emită şase serii de onomatopee cu următoarele semnificaţii:

— Sham-Poo / bună ziua, sunt animal electronic de casă, prietenos şi blând.

— Pliau-pli-pli / îmi daţi voie să îmi exprim afecţiunea faţă de dumneavoastră?

— Pliau-pliau-pliau / vreţi să vă jucaţi cu mine?

— Pli-pli-pli / vă rog să nu mă scoateţi din priză. Dacă nu mă lăsaţi să mă încarc, nu mă voi putea juca cu dumneavoastră.

— Bi-blip, bi-blip / sunteţi robot utilitar sau animal

electronic de casă? Vă rog, identificaţi-vă cu semnalul corespunzător de cod.

— Ţiu-ţiu-ţiu / ALARMA (incendiu, inundaţie) sau acţiunea dumneavoastră asupra mea mă deranjează. Dacă nu încetaţi imediat, vă curentez.

Când am terminat de citit prospectul, Sham-poo era gata încărcat, şi-a retras stecherul din priză ascunzându-şi coada, a rotit camera de luat vederi până ce obiectivul i s-a fixat pe mine şi a scâncit „sham-poo” într-un fel foarte caraghios, care mi l-a făcut imediat simpatic. Apoi s-a apropiat şi a încercat să-mi dovedească bunele sale intenţii frecându-se de piciorul meu. Am simţit cum mă pătrund nişte curenţi slabi de radiofrecvenţă, porniţi din perii săi de cauciuc. Îmi dădeau o senzaţie foarte plăcută, ceva între gâdilitură şi răcoare. Cu aceasta, considerând probabil că am făcut cunoştinţă, a trecut la explorarea casei. Întâi a ocolit camera pe margini, iar pe urmă a ieşit în hol pentru a coborî scările. A făcut-o colosal de amuzant, ondulându-şi trupul până când prima pereche de şenile atingea treapta de dedesubt, şi tot aşa, până a ajuns în sufragerie.

Este greu de imaginat mutrişoara pe care a făcut-o Si-Ro când a dat cu ochi de el. L-a întrebat, bâlbâin-du-se din cauza surprizei:

— Tu... tu... tu...cine eşşşş...ti? A primit prompt răspunsul „sham-poo, sham-poo”, deşi, evident, animalul electronic respecta un algoritm, nici vorbă să înţeleagă întrebările ce i le punea ea. După ce s-a mai şi alintat, Si-Ro l-a acceptat fără niciun fel de obiecţii.

În săptămânile ce au urmat ne-am bucurat cu toţii de prezenţa lui în casă. Eu chiar l-am urmărit cu atenţie pentru a mă lămuri cu privire la algoritmii care

îl făceau să acţioneze.

În timpul nopţii sau la întuneric localiza fără greş prizele şi folosea timpul pentru a se încărca. Mai făcea un fel de tur al casei, probabil pentru a se convinge dacă nu este în curs de desfăşurare un incendiu sau o inundaţie. Exact nu ştiu pentru că, din fericire, nu am avut niciuna, nici alta. Când se lumina de ziuă, începea o vânătoare necruţătoare împotriva oricăror insecte, terestre sau aeriene, pe care le prindea azvârlind un fel de ventuză aspiratoare printr-o fantă de sub obiectivul camerei de luat vederi. Trebuie să recunosc că era foarte eficace. Dacă însă cineva se nimerea prin apropierea lui, atunci abandona orice altă ocupaţie şi se oferea pentru joacă şi alintat.

Mai greu era să-l refuzi. Fiecare dintre noi avea metoda lui. Eu, dacă vedeam că insistă prea mult, îi ardeam câte un picior, nevastă-mea fugea de el, iar Si-Ro, pur şi simplu, nu-l refuza niciodată. Cu stupoare, am aflat chiar că o conducea dimineaţa până la şcoală, o aştepta prin curtea şcolii sau prin parcul învecinat până la prânz, după care o conducea până acasă.

Diriginta lui Si-Ro mi s-a plâns că nişte colegi de clasă ai surioarei mele au fost curentaţi de Sham-Poo în timp ce vroiau să-i lege un cablu de gât pentru a-l târî nu se ştie unde. Treptat, au mai apărut şi alte nemulţumiri. Soţia mea, sculându-se într-o noapte cu gâtul uscat, a coborât în bucătărie să bea apă sau să-şi facă o limonadă, nu mai ştiu exact, s-a împiedicat de Sham-Poo, care din greşeală s-a nimerit în calea ei, şi a căzut, lovindu-se foarte rău. De atunci, animalul îi devenise nesuferit. Am încercat s-o conving că ea însăşi fusese de vină; Sham-Poo avea deasupra capului luminiţa roşie de poziţie care ar fi putut fi uşor

observată pe întuneric. Mi-a replicat tranşant:

— Tu ţii cu Sham-Poo sau cu mine?

Alte reclamaţii de la şcoală, printre care şi aceea că fusese introdus pe furiş în clasă la o oră de bionică şi speriase profesoara „atacând-o cu un soi de ventuză”, după cum mi se plânsese victima, m-au determinat, deşi eram ferm convins că Sham-Poo culesese de fapt vreo insectă, să-i interzic lui Si-Ro să-l mai ia la şcoală. Eu însumi verificam aplicarea acestei dispoziţii, fiindcă altfel nu ar fi avut şanse să fie respectată.

În lipsa fetiţei, Sham-Poo a încercat să mă conducă pe mine până la serviciu. Arzându-i un picior zdravăn îl convinsesem să renunţe. În dimineaţa următoare, vrând să repet tratamentul pentru că se repeta situaţia, m-a curentat scurt. Asta le cam pusese capac la toate.

Aşa cum hotărâsem în consiliul secret de familie ţinut cu soţia mea, de îndată ce Si-Ro a luat vacanţă am expediat-o la bunici, cu lacrimi în ochi, bineînţeles, din cauză că nu-l putea lua şi pe Sham-Poo cu ea.

Ne-am creat astfel posibilitatea de a acţiona fără a ne lăsa influenţaţi de sentimente. Dacă ar fi fost după mine, eu aş fi dus animalul la un centru de reparat jucării, unde aş fi cerut schimbarea câtorva algoritmi comportamentali înscrişi în memoria lui; nevastă-mea însă a insistat pentru pedeapsa capitală: scoaterea lui din funcţiune şi aruncarea lui pe vreun maidan, sau, mai simplu, la cutia de gunoi. Să-l scoţi din funcţiune pe Sham-Poo nu era chiar atât de uşor pentru că nu avea întrerupător. Am oprit curentul de la tabloul de siguranţă făcându-ne socoteala că se va opri şi singur din lipsă de energie electrică. Fiind însă în pericol să ni se strice toată mâncarea din frigider, a trebuit să

renunţăm. În cele din urmă, nevastă-mea a găsit soluţia. Momentul mi s-a întipărit foarte bine în minte. Era într-o vineri pe la prânz. A ieşit cu Sham-Poo în curte, la soare, i-a aruncat o minge departe, tocmai lângă gard, apoi a fugit în casă şi a trântit uşa în urma ei, încuind-o de două ori. Priveam toată scena pe fereastra dormitorului de la etaj. Sham-Poo a revenit împingând mingea cu ventuza, căci nu avea niciun terminal cu care ar fi putut să o apuce. Nemaigăsind pe nimeni, a rotit camera de luat vederi circular, a scâncit „pliau-pliau-pliau” (vreţi să vă jucaţi cu mine?) şi s-a apucat să vâneze muşte.

Am aşteptat venirea serii cu inima strânsă de nişte regrete inexplicabile. Nevastă-mea căuta să mă lămurească despre lipsa de suport genetic a unor păreri de rău pentru o maşinărie care mima atributele viului. Judecând astfel, suferеam de nişte aberaţii sentimentale.

În amurg l-am auzit umblând pe sub ferestrele de la parter, în timp ce emitea binecunoscutul „pli-pli-pli” (dacă nu mă lăsaţi să mă încarc n-o să mă mai joc cu dumneavoastră). După lăsarea întunericului a amuţit.

A doua zi, chiar în cursul dimineţii, am scotocit toată grădina căutându-l. Anticipasem că trebuia să se fi oprit din funcţionare pentru că nu se putuse reîncărca peste noapte şi zăcea pe undeva. Cu toate acestea, dispăruse.

Au mai trecut două săptămâni, timp în care Si-Ro se reîntorsese acasă. Plânsese mai mult ca niciodată şi slăbise atât de mult încât eram serios îngrijorat de starea sănătăţii ei. Începuse un an nou şcolar, pentru care însă nu manifestase niciun interes.

Într-o zi, scăpând mai devreme de la fabrica unde lucram, am trecut pe la şcoală pentru a o întâlni şi a o conduce acasă. Întârziasem însă cu un sfert de oră. Cursurile se terminaseră. Nu mai era nici urmă de vreun copil. Era o după-masă plăcută de toamnă. Am pornit-o agale spre casă lăsând gândurile să-mi hoinărească aiurea. Trecând pe lângă un părculeţ am zărit-o pe Si-Ro îngenuncheată lângă Sham-Poo şi plângând. Sham-Poo arăta jalnic. Coada, pe care de obicei nu o ţinea la vedere, atârna în urma lui cu ştecherul spart. Antena telescopică îi atârna frântă de gât. Vreo trei şenile din partea dreaptă îi lipseau şi de aceea stătea aplecat într-o rână. Era murdar de noroi şi ulei ars de motor. M-am apropiat de ei, neştiind exact ce ar fi trebuit să fac. Când am ajuns la câţiva metri, Sham-Poo m-a văzut sau m-a auzit, în orice caz m-a simţit, s-a smuls din braţele lui Si-Ro şi a fugit, ascunzându-se într-un boschet.

— Opreşte-l, te rog, opreşte-l! m-a implorat Si-Ro. Am alergat după el însă nu l-am mai găsit. De atunci nu a mai ieşit în calea fetiţei.

Ultima oară l-am văzut întâmplător pe un maidan din cartier, lângă transformatorul de distribuţie a curentului. Încerca să-şi facă loc printre alte animale electronice vagaboande pentru a-şi lipi inductorul de sursa de energie însă nu mai avea şanse. Mişcările sale, altă dată atât de vioaie, erau mult încetinite, cred că acumulatorii i se descărcaseră aproape de tot. Gâtul telescopic îi fusese îndoit şi camera de luat vederi nu mai putea privi decât în jos. Sub ochii mei, o namilă de Libit, un urs electronic masiv, i-a mai zdrobit o şenilă de pe partea stângă.

A scâncit „bi-blip-bi-blip” (sunteţi robot utilitar sau

animal electronic de casă?).

— Sham-Poo, l-am strigat. Vino la mine!

Şi chiar credeam că vine, dar pe urmă mi-am dat seama că începuse să mă ocolească. Lansa mereu semnalul de identificare „sham-poo” (bună ziua, sunt un animal electronic de casă, prietenos şi paşnic), apoi. continua cu „pliau-pli-pli” (vreţi să vă jucaţi cu mine?).

Şenilele de pe partea dreaptă, câte îi mai rămăseseră, erau blocate, nu putea decât să se învârtă în cerc. Sau poate el stătea pe loc şi amintirea lui se învârtea undeva în adâncurile mele, acolo unde îmi este atât de frică să privesc?

NOROCOSUL

(1982)

VALURILE, agitate de furtuna ce abia se sfârşise în zori, se furişau până la baza stâncii, încercând să urce. Nereuşita le despica într-un evantai de stropi mov care obturau discul soarelui, doar puţin săltat peste orizont. Departe, spre dreapta, un glisor al Companiei tăia curentul pieziş, spre larg. Pe deasupra sa, reptile zburătoare de noapte, flămânde din cauza zbuciumului apelor, ezitau să ia drumul falezei.

Această dimineaţă, privită de sus, de pe stânci, de sub clopotul translucid aşezat etanş peste terasa Cazinoului, avea ceva limpede în ea care nu se potrivea cu moleşeala aşternută în sala de joc. Milionari cu chipuri istovite coborau scările ţinându-se de pereţi. Ajunşi afară, trăgeau în piept cu nesaţ aerul purificat adus de briză. Se urcau în elicopterele lor colorate şi plecau. Cei mai mulţi dintre ei nu erau băştinaşi. Veneau de pe planetele învecinate. Pe Altaib, noaptea durează nouă ore, pe Zirma, şase, pe Magre, zece, doar aici, pe acest fost satelit elovian, între apusul şi răsăritul lui Zirtob se scurg şaisprezece ore. De asta, celor mai mulţi li se pare obositor. Femeile milionare sau miliardare rezistă mai bine, deşi dimineaţa, în lumina mov, se vede grotesc cum fardul antifoto de pe obraji li s-a luat, dezgolind porţiuni de epidermă mai închise la culoare. Par mânjite de banii pierduţi sau câştigaţi.

Dintre noi toţi, ultimul care se scoală de la masa de joc, deloc obosit, niciodată mâhnit, căci nu pierde, este Norocosul. Ce-i drept, nu e om, ci robot. Când ultimul partener de pocher s-a ridicat din faţa lui înfrânt, transfigurat de oboseală şi de spectrul averii lăsate pe masă, Norocosul îl aşteaptă mai întâi să-i întoarcă spatele, apoi degetele sale metalice, articulate în patru locuri, adună impasibile cartelele mototolite de iridiu şi le introduc într-un săculeţ transparent de plastic. Averea, speranţele unui om nu ocupă, la terminarea operaţiei, mai mult de trei-patru decimetri cubi. La urmă, Norocosul strânge cărţile de joc şi le mai amestecă o dată. Are numeroase feluri de a o face, cu toate foarte spectaculoase. Le azvârle pur şi simplu în sus şi ele cad aşezate în pachete de câte patru; le răsfiră printre degete în unu, două sau trei evantaie tridimensionale; învârte câte o carte cu mâna stângă în jurul celei drepte, până când pachetul formează un cerc ca o brăţară. Jongleriile astea nu le desfăşoară de faţă cu clienţii obişnuiţi ai Cazinoului. Prea multă abilitate în mânuirea cărţilor i-ar putea duce la ideea că Norocosul trişează. Ceea ce este cu totul şi cu totul inexact. Norocosul nu trişează, fiindcă nu are nevoie. Analizează statistic şi probabilistic combinaţiile de cărţi, interpretează minuţios fizionomia şi licitaţia partenerului. Mie sau oricărui alt ins asta nu ne-ar fi suficient, pentru că n-am putea să o facem la fel de bine ca el. Când, odinioară, i-am propus Patronului construcţia Norocosului, l-am luat pe ocolite:

— Patroane, am auzit că eşti unul dintre cei mai mari jucători din partea asta a galaxiei. Uite la ce m-am gândit! şi i-am expus principiul Norocosului.

— Acum să nu mă socoteşti vreun maniac! mi-am

încheiat cu dibăcie peroraţia. Nu-ţi cer să mă crezi pe cuvânt. Mai cinstit, îţi propun să jucăm câte partide vrei tu şi-ţi demonstrez că te bat!

Nu ştiu nici astăzi de ce a acceptat. Cred că păream atât de sigur pe mine, încât s-a simţit tentat să-mi dea o lecţie. Să-mi ia şi ultimii bani — după haine, tremurul mâinilor şi lucirea ochilor îşi putea da oricine seama că erau ultimii — şi să mă angajeze crupier, dar ce zic eu, crupier ar fi fost încă onorabil, mai degrabă spălător de scrumiere sau ceva asemănător. Am jucat douăzeci de partide pe mize mici. Nu era interesant **cât** câştigam, ci **dacă** îl puteam bate. N-a fost atent să observe ce scria în tabelele pe care le consultam în timpul jocului, să desluşească socotelile pe care le mâzgăleam în colţul unei hârtii, a fost doar obsedat de ideea că trişez. Nu m-a prins, fiindcă n-o făceam, într-adevăr, nu trişam. Dar nici calculele şi nici teoria mea, la vremea aceea, nu eram destul de bine puse la punct ca să-mi ofere certitudinea câştigului. M-a ajutat şansa, trebuie să recunosc. Mi-a intrat un careu servit! Am decartat amândoi câte o carte, el mergând mascat la ful. I-a intrat fulul. A licitat în prostie. A pierdut. Mi-au mai intrat două careuri, o culoare şi o cvintă regală. L-am prins de cinci ori cu cacialmaua şi de patru ori nu m-a prins el. Am câştigat cu scorul de 14—6. Cu cărţile din după-amiaza aceea aş fi putut ruina o galaxie. Atunci Norocosul nu a fost un robot din tablă şi semiconductori organici, ci un om. Eu. L-am luat tare:

— Patroane, cred că ţi-am ilustrat concret valabilitatea principiilor construirii unui robot-jucător. Dacă totuşi te mai îndoieşti putem juca mai departe. În prealabil, îţi demostrez însă matematic că în două ore

am toate şansele să devin eu patronul.

S-a uitat la mine cu respect. Aveam dreptate, în două ore se puteau pierde miliarde.

Era totuşi un pic nedumerit:

— Dar bine, omule, ce nevoie ai de robot? Dacă poţi să câştigi, fă-o cu mâna ta! Vii diseară, joci toată noaptea, îmi ruinezi oaspeţii şi până dimineaţa eşti cel mai bogat om, pe o rază de o sută de ani-lumină!

— Uite ce e, Patroane, eu nu sunt robot, sunt om! Dacă greşesc la un calcul? De fapt (am luat un ton fals de confesiune), mi s-a mai întâmplat. Şi pe urmă, eu rămân un idealist! Nu mă interesează câştigul, ci afirmarea deplină a principiului meu, împotriva oricărui jucător de pocher. Facem târgul?

N-avea habar de statistică. Dacă m-ar fi pus să mai joc în continuare, eventual cu mai mulţi parteneri, sunt aproape sigur că aş fi pierdut. Dar a acceptat. Mi-a dat fondurile necesare pentru realizarea Norocosului. Bineînţeles, acesta urma să aparţină Cazinoului, în timpul construcţiei, mi-am perfecţionat principiile matematice, aplicaţii directe ale teoriilor deciziilor şi jocului. În plus, ochii electronici ai Norocosului pot desluşi cele mai fine nuanţe de pe faţa partenerului, atât în spectrul vizibil, cât şi în infraroşu. Asta îl ajută mult. Emoţiile oamenilor se traduc în variaţii ale temperaturii feţei lor, cu destul de multă acuitate. Este ciudat totuşi faptul că Norocosul nu a pierdut nici măcar o dată, decât din motive strategice. Dacă ar câştiga mereu, oricând şi cu oricine, toată lumea s-ar feri să joace cu el. Trebuie să şi piardă. Şi pierde, dar calculat. De fapt, ideea a fost a Patronului. L-am prezentat ca pe un divertisment. Pierdea şi câştiga mici sume de bani, pentru a distra clienţii. Acum a

ajuns un fel de campion galactic neoficial. Tipi şi tipe care se cred mari pocherişti vin de la sute de ani-lumină ca să joace cu el. Îl filmează şi îl testează, să vadă dacă nu trişează. Nu, Norocosul nu trişează. Fiindcă n-o face, eu ştiu că ar trebui să piardă odată şi-odată, nefiind un jucător perfect. De fapt, nu cunosc motivele reale, are într-adevăr şi foarte mult noroc, îi intră nişte cărţi formidabile. Norocosul nu este nici măcar un robot veritabil. Nu are un creier în trupul său metalic. Acolo nu se află decât traductori şi organe motoare.Este cuplat prin radio cu un calculator aflat într-o încăpere din subsolul Cazinoului, în faţa consolei de comandă stau eu. Deasupra se află un monitor imens pe care văd exact imaginea captată de ochii Norocosului: indivizi filând cărţile cu teamă, feţe transpirate, obosite, transfigurate, fericire, deznădejde, speranţă, mâini tremurând, cartele de iridiu, fum albăstrui de ţigară. Eu îi spun când să câştige şi când să piardă. El nu posedă morbul jocului. Orice consecinţă a partidei îl lasă indiferent. Profit de puterea pe care o am pentru a apăra amărâţii. Acum am dobândit o vastă experienţă, îi recunosc fără greş, oricât de bine ar fi îmbrăcaţi, îi ajut să câştige mici sume de bani, asta fără ştirea Patronului. Şi tot fără voia lui, câteodată decuplez creierul Norocosului şi iau eu decizii în locul lui. Mâna robotului mă ajută. Am, în general, şansă. Mai şi pierd, dar mai mult câştig. Joc zâmbind. Probabil că şi atitudinea Norocosului pare atunci mai umană.

Aceste câştiguri mi-au băgat în cap, la un moment dat, să joc din nou, cu propriile mele puteri. Să filez eu cărţile cu mâini tremurânde. Să transpir de emoţie. Să fiu un norocos în carne şi oase. Am făcut-o, simulând o

defecţiune a creierului. I-am spus Patronului şi el s-a arătat înţelegător. Mi-a dat o noapte liberă, în două ore, am pierdut şapte milioane jucând cu nişte tipe de la Altaib. De atunci, îl urăsc pe Norocos. Nu ştiinţa îl ajută până la urmă, ci norocul degetelor acelea metalice. Ceea ce face greierul de la subsol pot face şi eu, doar programul eu i l-am conceput! În interpretarea fizionomiilor este tot atât de multă incertitudine ca şi în jocul de pocher. Norocosul câştiga fiindcă are noroc.

De asta îl urăsc. El are noroc, şi eu nu. Într-o zi am să-l ruinez. Strâng bani pentru asta. Îmi voi da demisia, ca să nu am discuţii cu Patronul. Am să joc doar eu şi el. Atât. Mă voi machia cu fard termoreflectorizant şi voi aborda o mască impasibilă. Voi miza pe sume mici, până o să văd că-mi intru în mână. Lipsit de omul din încăperea de la subsol, nu-şi va da seama că Hazardul se va apleca spre mine. Pe un singur joc, sau cel mult două, îl voi curăţa de câteva miliarde. Patronul Cazinoului va fi ruinat, îi voi propune să rămână angajat al meu: crupier sau, mai degrabă, spălător de scrumiere. Parcă-l şi văd pe Norocos îndreptându-se către biroul Patronului. Va bate la uşă. Patronul va striga:

— Da, intră!

Va intra alunecând pe micuţele sale rotiţe de cauciuc. Se va opri în faţa lui. Norocosul nu poate avea inflexiuni ale vocii, nici umeri gârboviţi, nici privire disperată. Ajuns afară, voi trage în piept cu nesaţ aerul limpede al dimineţii. Va spune plat:

— Patroane, în această noapte am pierdut douăzeci de miliarde. Din fişierul de gestiune, aflu că

eşti „ruinat”! Care este semnificaţia logico-economică a acestei stări?

Da, spălător de scrumiere îl fac! Mă voi ridica de la masa de joc şi voi coborî scările de marmură ţinându-mă de pereţi, din cauza oboselii, în faţa mea, o tipă ruinată, cu lacrimi prelingându-se pe obraji, lăsând dâre murdare peste fardul antifoto, se va certa cu omul de ordine al Cazinoului. Elicopterul colorat în care ar vrea să se urce nu-i va mai aparţine, îl va fi pierdut la masa de joc. Îl voi putea cumpăra eu. Oare ce culoare aş dori să aibă?

* * *

Am jucat cu Norocosul. La început, am mizat pe sume mici şi am pierdut. Când am crezut că mi-am intrat în mână, am plusat pe dată cu toţi banii care îi aveam şi am pierdut. Îl urăsc! Îl urăsc! Când am ajuns în camera mea de hotel, mi-am dat seama că o jumătate din obraz mi se dezvelise de sub fardul termoreflectorizant atunci când îl sprijinisem în palmă. Furat de joc, nu băgasem de seamă. Norocosule, fii blestemat! De data asta nu te-a ajutat hazardul, ci ştiinţa, algoritmii mei, pe care singur ţi i-am implementat. Aş dori să mă sinucid, am şi vrut s-o fac; aş putea să strecor o bombă artizanală în sala de joc; te-aş face mii de fărâme: pe tine, pe Patron, pe miliardarii care au bani destui să joace în fiecare seară. Dar asta ar însemna să-ţi dau satisfacţie. Nu, n-am s-o fac! Voi juca cinstit şi te voi bate. Dacă te-aş distruge, s-ar chema că în plan moral tot tu ai rămâne învingător, Norocosul, campionul neoficial al galaxiei la pocher, infailibilul, imbatabilul, veşnicul Norocos… Nu,

asta n-am s-o fac! Sunt acum spălător de scrumiere în acelaşi Cazino unde tu joci în fiecare seară. Câştig puţin şi nu pot părăsi planeta. Şi chiar dacă aş putea, n-aş pleca. Strâng ban lângă ban, muncind din greu şi nedormind nopţile. Tu nu ştii ce înseamnă nesomnul, tinichea blestemată! Vor trece ani şi ani până voi strânge destul ca să te pot înfrunta şi să te bat, să te ruinez, pe tine şi pe Patron. Îmi mănânci cei mai frumoşi ani ai vieţii. Te urăsc! Adun cartelă de iridiu lângă cartelă. Într-o zi vom juca din nou şi te voi bate! Clipa se apropie. Te voi ruina! Clipa se apropie încet, foarte încet, dar implacabil. O simţi? Te urăsc!

BLESTEMUL

(1988)

„AŞ PUTEA să fac o crimă”, gândeşte Tudose. „Sigur, omuciderea e ceva groaznic, însă pentru delictul ăsta mi s-ar decerna un premiu. L-aş merita cu prisosinţă”. Examinează chipul ivit în uşa vestiarului, o mulţime de zbârcituri ce trădează starea de veşnică nemulţumire, ochii întunecaţi, mici şi răi, (stângul este o proteză bionică, dar se potriveşte leit ca expresie cu dreptul, care e al lui, original), chelia lucind în lumina zilei cel izbeşte în spate, „măcar de-ar fi fost din ceva tare, ca să-i spargă capul”. O clipă, chiar îşi imaginează portretul tridimensional *contré-jour* intitulat „Monştri din galaxie” sau, şi mai potrivit, „Personaje din basme în transfigurare modernă - Lupul cel Rău”, expus în holul Casei de Cultură cu o etichetă lipită pe soclu:

PREMIUL 1
Pentru desăvârşita plasticitate a subiectului
- REZERVAT -

— Mă Tudose, răcneşte chipul premiat fără să ştie, voi aveţi idee cât e ceasul?

— E trei, şefu? Vocea lui Tudose tremură, dacă şeful întreabă, înseamnă că, de fapt, nu e trei, însă curaj să-şi privească ceasul electronic de la mână, o bijuterie

ultramodernă cu televizor, radio, telefon, calculator şi sirenă, nu are. Mai degrabă se uită la figurile speriate ale colegilor. În vestiar e cam întuneric, s-a ars becul în tura de noapte, iar robotul lor de întreţinere are dispoziţie de la director să nu pună altul până nu se găseşte un vinovat. Adevărul e că, în obscuritatea în care abia reuşeşte sa se îmbrace, mai mult pe ghicite, nu se poate vedea spaima pe chipul nimănui, însă dacă asculţi atent, parcă se aud bătăile unor inimi deranjate din ritmul lor normal.

— E trei fără treizecişicinci de secunde, mă! De câte ori să vă mai repet că de la pupitrele de comandă vă ridicaţi la fix?

— Pentru câteva secunde, şefu'...încearcă Oncilă să protesteze.

— Câteva secunde, da! Ia să te văd, de venit, vii tu, mă, la lucru cu câteva secunde mai devreme? Nu vii! Păi ştii ce înseamnă câteva secunde lipsă în fiecare zi?

„Şeful bagă mâna în buzunar
Şi scoate minicalculatorul fatal”,

cum fusese ironizat şi în brigada artistică a întreprinderii.

— Dacă în fiecare zi pleci cu zece secunde mai devreme, într-un an acumulezi 3650 de secunde, deci mai mult de o oră, deci în opt ani - o zi întreagă.

„Cât de tâmpit poate să fie”, reflectează Tudose. „Dar duminicile, sereleurile şi sărbătorile legale, plus concediile de odihnă, concediile medicale...”, strigă revoltat, în adâncul său, bineînţeles, căci din gâtlej se aude doar un scâncet anemic.

— Iar tu nu eşti singur aici! Sunteţi cinci. Se ambalează şeful, păi dacă toţi cei cinci mii de salariaţi ai întreprinderii ar pleca mai devreme cu zece

secunde, ştii ce s-ar întâmpla? (pauză de calcul). Este ca şi cum voi lipsiţi, iar restul pleacă la fix.

Păi aşa să facem, tovarăşu' şef!, îi scapă lui Gavriloiu.

Exact o remarcă de acest gen îi lipsea şefului ca să turbeze.

— Faceţi mişto de mine în zi de salariu! Ei lasă, că vă ard eu câte douăzeci la sută. Şi de mâine... toţi să veniţi la lucru cu un sfert de oră mai devreme... Aveţi timp să vă gândiţi până atunci. Cui nu-i place munca să ne spună! Aici nu avem nevoie de trântori. Imediat oferim transferul sau lichidarea.

— Venim şi cu douăzecişipatru de ore mai devreme, şefu'! Ăsta e tot Gavriloiu. Tudose îl invidiază. Este singurul dintre ei care îşi permite să se ia în gură cu şeful, fiindcă e muncitor necalificat. Toată ziua şterge de praf interiorul calculatoarelor, dă de mâncare memoriilor organotronice şi ce se mai nimereşte. „Aspiropraful din mână n-au cum să mi-l ia! Totuşi, dacă vor să mă dea afară, n-au decât. Praf găsesc destul şi la cooperativă. Să vedem noi daca un robot ar înghiţi atâtea câte înghit eu...”.

„Acum ar fi momentul”, scrâşneşte Tudose din dinţi. „Ah, dacă am fi mai uniţi şi mai hotărâţi...” „Am sări cu toţii pe el şi l-am lega burduf cu ce-am apuca. Aş face rost de doua sârme şi le-aş conecta la dulia becului. Apoi...”.

Şeful iese. Momentul potrivit a trecut. Tudose oftează, privindu-i cu reproş pe ceilalţi, parca le-ar spune: „De ce n-aţi sărit, măi, cât au fost condiţii?”

Oncila vine cu o propunere:

— Dă-l în incubatorul cui l-o făcut. Hai, care mergi la o bere, că azi muncirăm pe bani?

Ezită Tudose. Parcă ar bea ceva, dar nu bere şi nu cu ceilalţi. „Am să beau singur, în duşmănie. Clampă mă fac, mama ei de viaţă!”

Din nebăgare de seamă îşi trânteşte uşa dulapului peste degetele mâinii drepte. Înjură cumplit. „N-ar scoate şeful un bec de la magazie nici dacă... E frică să treacă pe la electrice, că acolo e aia a lui Scurtu, pe care a încercat el să o înghesuie” Zâmbeşte, aducându-şi aminte replică femeii: „Şăzi ghinişor, domnu’ şăf, că io mi-s ardeleancă născută în cosmos, nu prea am conştiinţă şi poate-ţi dau cu ceva la cap”.

Tudose iese în curte sugânduşi degetele. Firul gândurilor sale se deşiră înainte. Ar vrea să nu se mai gândească la nimic, măcar o jumătate de oră să facă pauză, dar nu poate. „Parcă n-aş fi normal, mă obsedează prea mult. Înjur, nu sunt atent la ce se întâmplă în jurul meu, am coşmaruri... Ce naiba să fac, ce naiba să mai fac... la psihanalist am fost...”

* * *

Psihanalistul întreprinderii, un robot tânâr, încă nerodat, se purtase foarte amabil. Îl invitase să se lungească în patul ergonomic şi apoi apăsase pe un buton, comandând întunecarea ferestrelor. Cu un ton calm, odihnitor, l-a rugat să-i povestească toate necazurile sale, fără să omită nimic, faptul că era un mecanism îi permitea să aibă multă răbdare.

Lungit comod pe pat, în întuneric, Tudose resimţise puternic efectele chefului tras în seara precedentă cu nişte prieteni, trăgea a somn. Făcuse un efort cumplit să rămână treaz. Mai pe urmă, povestind despre şef, se înviorase. După ce a isprăvit să îşi verse focul, robotul l-a luat la întrebări. Trebuia să dea răspunsuri

rapide, clare şi scurte, mai ales rapide, să nu se gândească deloc.

— Nu, tata nu mă bătea pe nedrept când eram mic.

— N-am avut fraţi mai mari,

— Învăţam bine, n-am fost nedreptăţit de profesori.

— Mi-e frică de orice fel de reptile.

— Am fost pe Lună, într-o excursie a B.T.T.-ului, beneficiind de reducere 35%.

— Am relaţii sexuale normale cu soţia mea.

— Vecinii mei respectă orele de odihnă.

— De obicei nu înjur, dar mi-am pierdut obiceiul.

După aceea, robotul comandase iluminarea ferestrelor şi îl rugase să se ridice, ceea ce el făcuse cu părere de rău. I-a ţinut o teorie despre normalitatea excesivă a existenţei sale.

— „Duceţi o viaţă mult prea normală în afara serviciului şi de aceea vă căutaţi conflicte la locul de muncă. Dacă aţi avea necazuri acasă, cu nevasta, de exemplu, v-ar fi mult mai uşor la întreprindere”

Îi recomandase tranchilizante, odihnă şi conflicte în aer liber. Tudose reflectase ulterior dacă n-ar fi bine să-şi bată nevasta, dar nu se putuse hotărî să ia această iniţiativă, nu era de loc sigur că ar fi ieşit învingător.

* * *

— Ce faci mă, dai peste mine?

Cufundat în amintiri, Tudose făcuse o nouă gafă, îl izbise pe şeful său în umăr, pentru că nu băgase de seamă că îl ajunsese din urmă. Acesta se îndrepta către platforma de lansare, având-ul lângă el pe dispecerul de la schimbul 1, căruia, de altfel, i se şi plânse prompt.

— Uite aşa îmi face toată ziua, tovarăşe dispecer. Tot timpul este distrat, neatent...

— O fi îndrăgostit săracu’, încearcă dispecerul o explicaţie.

— Ce îndrăgostit, tovarăşu’ dispecer, că e însurat! Dacă s-a luat cu alta, eu nu-l mai ţin la mine, familia e sfântă...

Tudose a luat-o înainte fără să-l mai asculte. Ajunse pe platformă şi căută sa-şi aducă aminte unde şi-a parcat deltaplanul său cu pedale. Fluieră a pagubă observând că ploaia de dimineaţă i-a udat aripile şi acestea încă nu s-au uscat. „Va trebui să mă înghesui cu el în electrobuz, dacă l-oi mai prinde. O să mă înjure lumea.”

Îgnorându-l, şeful trece pe lângă el şi se urcă grăbit în elicopterul său portocaliu, decolând smucit. Dă un ocol pe deasupra lui Tudose, ocazie cu care-i murdăreşte haina cu câţiva stropi de ulei picuraţi de sus, apoi se îndreaptă spre oraş.

Este momentul culminant al zilei. Lui Tudose i se pune un nod în gât, simte că nu are aer şi ameţeşte. Blestemă, punând în cuvinte o ură teribilă:

— N-ai mai ajunge până la cotul şoselei!

În acelaşi moment se aude zgomotul produs de o explozie. Toţi cei de pe platformă îşi îndreaptă instinctiv privirile către oraş. Din coada elicopterului portocaliu al şefului iese o trâmbă groasă de fum. Flăcări gălbui mângâie carlinga, trec secunde lungi în care elicopterul pierde din înălţime. Atinge solul foarte aproape de locul unde şoseaua întreprinderii face un cot spre oraş. Se dă peste cap. Palele elicii se frâng. Carlinga pare în întregime cuprinsă de flăcări. În aceste momente dramatice, inima lui Tudose aproape că a

uitat să mai bată.

— Doamne, ce-am făcut? îngaimă el terifiat. L-am ucis cu blestemul meu! Continuă în gând: „O, Doamne, nu trebuia... Poate că nu era chiar aşa de rău. Ce dacă ne mai sancţiona din când în când... doar n-o făcea în fiecare lună. Şi ce dacă n-a pus bec în vestiar... Secţia noastră este fruntaşă la economisirea energiei... Unii au luat şi premiu. E drept că ăia erau protejaţii lui, dar ce, era mai bine dacă nu lua nimeni?”

Cineva strigă:

— Uite că a scăpat!

Într-adevar, uşa carlingii se deschide. Deşi distanţa până la locul prăbuşirii este mare, se distinge silueta şefului, care agită un instinctor în mână; două elicoptere se îndreaptă într-acolo pemru a da ajutor. Tudose izbucneşte disperat tn plâns:

— A scăpat, a scăpat nenorocitul!. Îngăimă printre sughiţuri.

Dispecerul se apropie de el şi îi cuprinde umerii cu mâna dreaptă.

— Hai, linişteşte-te a scăpat, n-are rost să te consumi, a scăpat întreg.

— Întreg?, întreabă Tudose şi plânge.

— Întreg, n-are nici măcar o zgârietură, iar elicopterul e asigurat la ADAS!

Tudose plânge, plânge şi nu se mai poate opri.

— Săracul băiat!, spune dispecerul cuiva de lângă el. S-a şocat văzând nenorocirea care era să se întâmple. Să vă mai aud spunând că oamenii lui nu-l iubesc, nu sunt ataşaţi de el... Priveşte-l...!!!

Cu ochii înotând în lacrimi, Tudose vede ultimul electrobuz plecând, iar câţiva oameni tot mai încearcă să-l liniştească:

— Haide mă, nu mai plânge, a scăpat!

RENAŞTEREA POETULUI

(1988)

REACTORUL GENETIC funcţiona bine, ceea ce nu se întâmplă chiar totdeauna. De multe ori, din cauza paraziţilor electrici din atelierul de sudură, zgomotul de fond genetic creştea peste nivelul maxim admisibil şi apăreau aberaţii cromozomiale nostime. În tura lui Tudose fusese sintetizat odată un porc cu masa creierului de nouăzecişiopt de kilograme, adică avea mai multă materie cenuşie decât toţi băieţii din secţie la un loc. Fusese botezat „gânditorul”. Astăzi însă, fiindcă şeful este în concediu, băieţii de la sudură au lăsat-o şi ei mai moale. Tudose şi-a corupt colegul încă de la intrarea în schimb:

— Oncilă, hai bă să facem şi noi un ciubuc.

Oncilă n-ar zice nu, dar experienţa l-a învăţat să fie prudent.

— Câini nu mai sintetizez că muşcă! Are Gavriloiu un program pentru curcani extra. Dacă te înţelegi cu el…

Tudose însă nu umblă cu fleacuri. Dorinţa lui este de a sintetiza o copie informaţională a Marelui Poet, pentru a o prezenta la simpozionul literar de la casa de cultură.

— Te umflu de băutură – apelase el la argumentul forte. Bă, tu nu-ţi dai seama, o să intri în istoria omenirii, dacă merge, o să reconstituim pe alţii şi mai celebri… Eminescu mă...

Şi Oncilă dăduse înţelegător din cap, Eminescu, da, da, o să le arătăm noi lor, mai ia d'aci un sanviş cu magiun, da' mai întâi Creangă, l-aş pune să le povestească la ăia mici capra cu trei iezi în original, Eminescu le trebuie mai târziu, când or merge la şcoală… Auzi, da' cum îl scoatem pe poartă?

Tudose îl lămurise că Marele Poet fusese un geniu precoce, umblase pe picioarele lui încă de la vârsta de opt luni. Oncilă nu mai avu nimic de obiectat. Încărcaseră programul şi pe urmă lecturaseră ziarul. După aceea au tras pe rând câte un pui de somn. Din când în când, Tudose se deştepta, se uita la monitorul de control, vedea afişat „SINTEZĂ NORMALĂ", mormăia mulţumit şi adormea iar. Pe la douăsprezece s-au trezit şi au mâncat din nou. Au comentat şansele echipelor din etapa de duminică şi s-au pomenit că discuţia cam lâncezea. Oncilă trăgea iar la somn. Căscă.

— Tudose, io mă culc puţin, că nu'ş ce dracu' am, mi-e somn!

— Îţi zic eu, bă, e prea linişte!

Oncilă dădu din cap, aşa e Tudose, tu le ştii pe toate ca un om mare şi îşi rezemă creierul de pupitru. Tocmai în clipa aceea, trosc, universul se rupse în două, de parcă Oncilă ar fi apăsat din greşeală pe tastatură, declanşând o adevărată calamitate. Se auzi vocea şefului:

— Poftiţi, tovaraşu' reporter, poftiţi, după dumneavoastră.

Atât mai apucă Tudose, să dea alarma.

— Şefu! Ejectează, Oncilă!

Oncilă sări în picioare buimăcit.

— Ce, ce să ejectez, mă?!

„Prea târziu, îşi spuse Tudose strângând mâna moale şi grăsuţă a reporterului, aşa m-a făcut mama pe mine, fără noroc”.

— Da’ de ce sunteţi aşa de palid, tovarăşe Tudose? Nu are de lucru să întrebe reporterul.

— Din cauza concentrării în muncă, se băgă pe fir Oncilă pentru a evita un răspuns de genul „ca să se mire candela şi arhanghelii…” din partea colegului său. Ştiţi, nu e uşor să urmăreşti fiecare fază a sintezei. Noi, aici…

— Lasă, Oncilă, că tovarăşul reporter vrea explicaţii competente, i-o reteză scurt şeful. Ascultându-l, Tudose îşi mai reveni un pic din şocul iniţial. „Dacă nu stau prea mult, poate scăpăm. Sau, poate îl vede pe Marele Poet şi face un infarct. Sau fac eu unul. Eh, ce-o fi, o fi, tu-i…”

— Mândria noastră, cel mai puternic reactor genetic din această parte a ţării. Informaţia genetică este stocată în memoriile organotronice din sala alăturată. Putem sintetiza şi livra oricând, orice copie informaţională după vreun porc cunoscut, ba chiar putem livra comenzi executate după proiecte originale. Desigur, copiile au o durată limitată de viaţă, douăzecişipatru până la patruzecişiopt de ore, dar este suficient pentru a se realiza înmulţirea lor. În felul acesta se asigură o continuă ameliorare a raselor.

„Numai tu n-ai fost stocat în memorie, eşti soi rău”, comentă Tudose în sinea lui.

— Iată, continuă şeful apropiindu-se de hubloul reactorului şi chiorându-se înăuntru, chiar în acest moment un exemplar splendid se află în faza finală de sinteză.

— Ce rasă este? Vru să ştie reporterul.

— MP 19 – îl lămuri cu glas cavernos Tudose.

— Asta înseamnă Marele Porc 19, improviză şeful cu nonşalanţă. O rasă neozeelandeză de înaltă productivitate.

Oncilă nu se lasă nici el.

— Şi e foarte inteligent!

— E mai inteligent ca tine, Oncilă, hă, hă – crezu şeful că e momentul pentru a face un spirit.

— În orice caz, are mai multă sensibilitate ca noi toţi – scăpă şi Tudose o remarcă pe care nu o înţelese nimeni.

Şeful se grăbea. Privi la ceas.

— Cred că e cam gata. De altfel, pe ăsta o sa-l gătim pentru tovarăşul reporter, aşa că nu prea are importanţă.

„Acum e acum”, suspină Tudose şi îşi face cruce cu limba în cerul gurii. Şeful comandă ejectarea produsului de sinteză. Ventilatoarele îşi reduc treptat turaţia, până se opresc de tot. Piiist-jum, face o trapă şi Marele Poet este aruncat direct în cuşca pentru produse finite. E complet gol şi ţine ochii închişi, spre deosebire de toţi cei de faţă.

— Mi-e rău, afirmă şeful, şi, într-adevar, poate fi crezut, s-a albit la faţă, îi tremură buzele. Se apropie de gratii, îşi introduce mâna cu prudenţă, nu cumva să fie muşcat, şi îl zgâlţâie uşor pe Marele Poet.

— Alo, băi nene, ce cauţi în reactor?

Marele Poet deschide din nou ochii dupa o sută cincizecişitrei de ani de la naşterea sa, cască, se întinde, apoi se ridică în şezut. Se uită câteva clipe la fiinţele palide ce alcătuiesc un grup statuar de coşmar dincolo de gratii, cască iar şi se culcă la loc. Dintre toţi, singurul care înţelege este Tudose. Marele Poet

credea, probabil, că are un vis urât. Închizând ochii, voia, de fapt, să se trezească.

— E un porc ciudat, o rasă neozeenlandeză..., bâiguie şeful şi leşină în braţele lui Oncilă.

* *

— Ce naiba, băi Tudose, la ora asta se vine? Bine că n-ai ajuns mâine dimineaţă. Aşteaptă tovarăşii de o jumătate de oră. Unde e Marele Poet?

— Ăsta e! Şi Tudose făcu un pas lateral pentru a-l scoate mai bine în evidenţă pe tipul de lângă el. Privind la individul indicat, un tânăr cu mustaţă şi plete, îmbrăcat dubios, cu un aer exaltat şi paroxistic, de drogat, îndrumătorul casei de cultură abordase o mină dispreţuitoare.

— Tu esti, bă, Marele Poet?

Marele Poet nu răspunse.

— Ce-ai mă de nu vorbeşti? Şi întorcându-se către Tudose simţi nevoia unei confirmări. Înţelege româneşte, nu? Parcă acum o sută si de ani, tot cam aşa se vorbea? Nu?

— Deosebirile sunt neimportante, înţelege, fireşte, ce-i spui, dar nu poate vorbi. E mut – îl lămuri Tudose.

— Mut, mă? Păi parcă nu fusese vorba de Blaga...

— Nu e Blaga, e Marele Poet la vârsta de douăzecişiopt de ani, uite, fii atent aici.

Tudose extrase din buzunarul interior al pardesiului binecunoscuta monografie a Marelui Poet, deschizând-o la sfârşit, unde se găseau câteva poze. Îndrumătorul privi atent la fotografia indicată, apoi la Marele Poet şi, pe urmă, din nou la fotografie.

— Fugi bă de aici, ăsta nu e Marele Poet, tu ţi-ai deghizat vreun amic şi vrei să faci misto de noi... Umbli

cu cioara vopsită, Tudose!

— Aşa mă ştii tu pe mine? Tudose dădea de înţeles că se simţea jicnit de neîncrederea celuilalt. Verifică-l, na!

Îndrumătorul se apropie de Marele Poet, se strâmbă urât la el şi apoi îi testă autenticitatea trăgându-l de plete. Marele Poet rămase impasibil, numai lacrimile apărute în colţurile ochilor dovedeau că proba nu îi facuse o deosebită plăcere.

— Şi sigur nu vorbeşte, nici dacă îi trag o scatoalcă? mai vru să ştie îndrumătorul.

— Nu vorbeşte nici aşa, dar poate îţi trage şi el una, am zis că e mut nu şi paralizat! Ştii, s-a băgat şeful pe fir tocmai în faza finală a sintezei, a fost scandal mare…

— Amănuntele tehnice nu mă interesează. Nu-l poţi depana?

Tudose clătină din cap că nu.

— Problema e serioasă, ştii, tovarăşul… şi aici facu un semn cu degetul mare îndreptat spre tavanul biroului, şi-a exprimat indicaţiile cum că ar fi bine să spună şi el ceva… mobilizator…

Tudose ridică din umeri, asta e, ce să-i faci.

— Bine, bă, asta-i marfa, cu asta defilăm! Lasă-l aici, că-l bag în cabina actorilor, să-l mai înfrumuseţăm un pic, e cam janghinos, mânca-l-ar tata. Tu du-te.

* * *

Tudose privi prudent în lungul mesei festive, întinsă pe toată lungimea scenei. La extremitatea cealaltă, şeful şuşotea cu un personaj important. Tudose nu reţinuse exact cine şi de unde era individul. Scoase din buzunar cutiuţa de medicamente, o deschise pe furiş

sub masă, apoi luă gândacul dinăuntru pe vârful degetului şi îi dădu instrucţiuni cu voce scăzută.

— Gândăcel, am o misiune foarte importantă pentru tine.

— Ordonaţi, bădie, se adresă gândacul, respectuos ca întotdeauna.

— Ocupi o poziţie avantajoasă lângă la doilea tip din partea opusă a mesei! Îmi comunici ce se discută!

— Aha, se bucură gândacul, ce mult mi-au plăcut mie misiunile de spionaj. Încă de mic trăgeam cu antenele şi raportam…

— Gura, fii atent, inamicul ascultă şi e iute de mână. Dacă nu eşti atent te face afiş.

— Se poate, nene Tudose, la noi, la gândaci, am făcut armata într-o unitate de comando!

Tudose urmări o vreme gândacul, strecurându-se cu abilitate printre degetele mesenilor, apoi îşi concentră atenţia asupra discuţiilor.

— Are nici mai mult nici mai puţin decât o sută cincisprezece ani (râsete admirative în sală). Să-i dorim mulţi ani fericiţi, îndemnă instructorul publicul, şi să-l rugăm să ne povestească prima lui întâlnire cu Marele Poet.

— Ce vreţi taică de la mine? întrebă nedumerit veteranul.

— Să ne povestesti despre Marele Poet, moşule!

— Aha… eeee, prima mea întâlnire cu el… apoi aveam vreo treisprezece… ba nu, aveam cam patru ani… ce vremuri… Marele Poet trebuie să fi avut şi el cam douăşopt… sau treişopt, iaca nu mai pot să-mi aduc aminte… Era într-o primăvară şi el trecea beat pe strada noastră, clătinându-se… Copiii alergau în urma lui şi strigau: „Poete, poete, eşti beat ca un sticlete”.

M-aş fi dus şi eu cu ei, dar tata mi-a tras una după ceafă şi mi-a spus: „Tu vezi-ţi de carte, că altfel o să ajungi ca el”…

— Am o propunere, strigă Poetul Local, pentru a crea o diversiune. Avem în oraş un liceu unde a învăţat Marele Poet şi care îi poartă numele. Avem, de asemenea, o stradă botezată cu numele Marelui Poet, dar eu cred că tot nu e destul. Cred, ar fi potrivit ca şi ştrandul nostru, atât de drag tuturora, să îi poarte numele. Şi fie ca atunci când oamenii vor mânca mici, sau vor bea bere, să îşi aducă aminte măcar o clipă de nostalgiile Marelui Poet, care, în condiţiile vitrege ale unei ierni deosebit de aspre, privea râul atât de sensibil.

Murmure confuze în rândurile publicului din sală. Unii tineri ascultau muzică la casetofoane cu căşti. Se leagănau în ritmul melodiilor de parcă ar fi de acord. Femeia de serviciu exclamă din culise, suficient de tare pentru a fi auzită de pe scenă: „Dracu’ să vă ia cu poeţii voştri cu tot… Alo, mai ţine mult, că io am treabă acasă…”. Unii cetăţeni respectabili din sală insinuează că Poetul Local ar fi primit şperţ (un cuvânt cam tare, poate, mită, ciubuc, mici atenţii, în fine, să nu ne încurcăm în cuvinte) din partea conducerii ştrandului, cu care se are foarte bine.

— Vă mulţumesc, exclamă entuziast Poetul Local, ştiam că veţi fi de acord cu propunerea… Sunt fericit să fiu contemporan cu voi pe lungimea de undă a sensibilităţii, sunteţi teribili, sunteţi publicul meu cel mai iubit…

— Stai jos, îl intrerupe brutal instructorul. Poetul Local se simte oarecum jignit.

— De ce mă întrerupeţi, când comunic atât de total

cu publicul?

— Eşti beat, de aia!

— Eu? Beat?! (strigând tare către sală). Nu-i aşa că e o brută? Şi arată cu mâna către instructor. Trei membri ai cercurilor tehnico-aplicative din casa de cultură îl ajutară prompt pe Poetul Local să părăsească scena prin culise. Râsete în sală. Urmează momentul surpriză al simpozionului literar. Este ridicată cortina din spatele mesei prezidiului. Pe un soclu înalt se poate vedea o formă umanoidă, învelită în catifea galbenă. După o scurtă prezentare, menită să sporească curiozitatea publicului, un personaj important trage de un şnur. Uimire aproape totală. Sus, pe soclu, Marele Poet, îmbrăcat în frac şi tuns îngrijit, un pic adus din umeri, clipeşte nedumerit din pleoape, în timp ce zâmbeşte stânjenit către sală. Tudose ia iniţiativa de a-l ajuta să se dea jos. Marele Poet este poftit la masa prezidiului. Un eminent om de cultură locală, explică:

— După aproape o sută cincizeci de ani, Marele Poet revine printre noi, la fel de tânăr şi de viguros ca în tinereţe, datorită îndrăzneţei realizări ale unui colectiv strâns unit de oameni ai muncii de la întreprinderea…

Ia cuvântul seful:

— Profit de ocazia de a mă afla în faţa dumneavoastră de a mulţumi tuturor factorilor de răspundere care ne-au ajutat la confecţionarea Marelui Poet, în mod deosebit conducerii întreprinderii. Pentru noi este o realizare tehnică deosebită, iar reuşita ne stimulează… Am sintetizat porci pentru reproducere în greutate de până la cinci sute de kilograme, iată, azi dăm în folosinţă un obiectiv atât de complex ca Marele Poet şi, probabil în curând, vom aborda si execuţia unor animale mult mai productive…

Soţia unui director, aşezată în primul rând, se adresează discret vecinei din dreapta:

— Cred că ar fi destul de excitant să avem şi noi un poet din ăsta, l-am putea obişnui să faca unele treburi prin casă. Sau poate un câine Dingo ar fi mai nimerit… Dacă ai şti ce mult mi-am dorit unul…

Întrebări strigate de sus, de la galerie:

— Poeţii îi faceţi tot pentru reproducere? Gesturi obscene.

Tudose îşi acoperă ochii cu mâinile. Cineva îl consolează: „Parcă ştiu ăştia din sală ce moment emoţionant este aniversarea a o sută cincizeci şi ceva de ani de la moartea Marelui Poet…” Tudose îi atrage atenţia că nu aniversează moartea, ci naşterea, iar individul trece brusc în extrema cealaltă: „Ar trebui interzise experienţele astea, învaţă tineretul la prostii”. Îndrumătorul trece uşor peste acest moment psihologic dificil. Cu voce scăzută:

— Lăsaţi, tovaraşu preşedinte, că am trecut eu prin altele şi mai şi! Dacă aţi şti ce-am păţit când am umblat cu cooperativizarea pe Marte… (apoi tare, către sală) Are cuvântul binecunoscutul istoric literar al revistei noastre locale.

Acesta se ridică în picioare. Tuşeşte, aşteptând să se facă linişte. O fetiţă de patru ani ţipă din rândul al zecelea:

— Urâtule, ptiu ce urât eşti!

Apoi, speriată de ceea ce a făcut, începe să plângă.

— Vreau la mama, urlă în final.

O femeie se ridică în picioare şi trage de ea spre marginea rândului. Femeia blesteamă cu năduf:

— ‘Raţi ai dracului cu poeţii voştri cu tot, că mi-aţi speriat copila…

— Să vă povestesc ceva *avant la lettre*, începe istoricul literar. Anul trecut, în vară, străbăteam câmpiile ţării împreună cu unul din marii noştri prozatori, pasionat culegător de folclor, când, într-o seară, ni s-a stricat maşina în apropierea satului Chiţişani. Fiind târziu, am abandonat-o şi ne-am gândit să apelăm la celebra ospitalitate românească, bătând la poarta primei case din sat. Aflând cine suntem, gazda a căzut în extaz. Nici n-a vrut să ne primească, motivând că nu are condiţii suficient de bune pentru noi, dar am insistat. Noaptea, târziu, mânat de o stare de efervescenţă spirituală care ne dădea pur şi simplu mâncărimi, şi nu de purici, cum au pretins unii rău voitori, am pornit să căutam relicve ale creaţiei populare autentice prin podul casei. Imaginaţi-vă bulversarea noastră când, într-un cufăr superb ornamentat cu motive florale specifice zonei respective, am găsit un caiet scris de mâna Marelui Poet, şi nu de un oarecare elev cu mâna dreaptă degerată, aşa cum au pretins unii rău voitori. Nu mă puteam înşela, deoarece mai văzusem la British Museum un caiet autentificat al Marelui Poet, un caiet de geografie datând din perioada de mari acumulări. Exemplarul descoperit de mine este deosebit de valoros, deoarece conţine unele greşeli de ortografie şi sintaxă care ulterior au devenit norme ale culturii literare. Avem astfel dovada unei geniale precocităţi de la care mai tinerele generaţii nu pot decât să se inspire fertil. Alte amănunte nu vreau să vă mai dau, în curând va apărea cartea mea „În căutarea sublimului”, ce conţine relatarea pe larg a ceea ce s-a întâmplat. Nu uitaţi, să cereţi în librării cartea „În căutarea sublimului”, o lectură foarte interesantă şi instructivă,

pentru toate vârstele!

Îndrumătorul cultural se ridică în picioare, consultându-se din priviri cu cei din jurul său.

— Manifestarea culturală, dedicată aniversării a o sută cinci zecişitrei de ani de la naşterea Marelui Poet, se încheie aici. În numele meu personal şi al publicului, doresc să mulţumesc distinşilor oaspeţi care ne-au onorat cu prezenţa lor şi Marelui Poet, sintetizat cu această ocazie. Vă mulţumesc pentru atenţie, şi îmi exprim speranţa că iniţiativele de acest gen nu se vor opri aici, poate vom avea în mijlocul nostru şi alţi scriitori dispăruţi. Din aceste întâlniri între prezent şi trecut, viitorul nu poate fi decât îmbogăţit în sensuri. Încă o dată, vă mulţumesc pentru atenţie.

În încheiere, un mic anunţ: Din motive obiective nu vă mai putem da filmul artistic de lung metraj promis, dar puteţi urmări filmul „Unde nu-i cap, vai de picioare”, un impresionant avertisment pe teme rutiere. Şi încă ceva, numai pentru responsabilii de grupuri, prezenţa se face obligatoriu şi la ieşire, iar mâine se predă la întreprindere.

* * *

Eşti un Mare Poet micuţ – spune poeta în întuneric. Îşi aduce aminte că Marele Poet nu a putut fi cazat la hotel din cauza lipsei buletinului de identitate. Arăta şi dubios, era drept! Aş putea să ţi-l bag în magazie, explicase instructorul, dar am acolo unele obiecte de inventar pentru care răspund cu capul. Dacă dispare ceva sau, doamne fereşte, izbucneşte un incendiu? Mai are doar câteva ore de trăit, insistase Tudose. Da, da’ el nu ştie asta! De fapt, ar trebui să-i spună cineva! Bă, îl zgâlţâise instructorul pe Marele Poet, trăgându-l de

mânecă, ai să mori, mai ai puţin şi gata! Marele Poet zâmbise. Cam trist, dar zâmbise. Zâmbise după aproximativ o sută de ani de la decesul său. Perspectiva morţii nu i se părea veridică sau, dimpotrivă, îl ademenea foarte mult? Greu de tras o concluzie. Mutule, îl gratulase instructorul, dracu' a mai văzut poet mut, Istoria literaturii ne învaţă că, în general, ăştia vorbesc prea mult. Eu mă spăl pe mâini. A fost ideea ta, ia-l acasă la tine, Tudose. Tudose ridicase din umeri. Iar îmi aduci toţi beţivii culeşi de pe drumuri, of, Tudose, când o să te faci şi tu om? l-ar fi interogat nevastă-sa. Lăsaţi-mi-l mie, solicitase Poeta. Ţie? Ce să faci tu cu el? Îl voi folosi pentru reproducere! Ne vom plimba şi vom ameliora starea primordială a poeziei! Tudose şi instructorul plecaseră cu sentimentul cuiva care abandonează un căţelus într-o pădure. Ţi-e frig, îl întrebase Poeta pe cel rămas, să-ţi dau geaca mea? Marele Poet clătinase din cap a negaţie. Era evident că totuşi se zgribulea. Sunt nişte răi, îi bârfise ea pe toţi cei absenţi, adică restul omenirii. Apoi îl dorise un pic, numai un pic. Mă cheamă carnea trupului tău şi mierea buzelor, şoptise. Pe urmă se gândise la sensul propriu al cuvintelor şi îi venise să râdă. Zâmbise şi el.

Îl strânse de braţ. Îi zâmbise ei sau nopţii? Se opriseră pe culmea dealului, deasupra triajului de vagoane. I-a cântat toate cântecele vechi pe care şi le-a putut aduce aminte, închipuindu-şi că i-ar face lui plăcere. Pe urmă îi venise ideea. Tu nu poţi vorbi, dar poţi scrie! Ţine creionul ăsta, uite şi o bucată de hârtie. Numai eu mi-am adus aminte de starea primordială a unui poet! Marele Poet stătuse o vreme pe gânduri, ca şi cum n-ar fi ştiut ce se poate face cu uneltele ce i le

pusese în faţă, apoi, în sfârşit, păruse că are o idee. După ce rosese o vreme capătul creionului, scrisese ceva, îi întinsese hârtia şi se ridicase în picioare. Îi făcuse semn cu mâna să rămână pe loc şi începuse coborâşul către umbrele întunecate ale vagoanelor din vale. La un moment dat, l-a pierdut din vedere. Poeta şi-a aprins o ţigară. La lumina ei s-a chinuit şi a descifrat notaţia Marelui Poet.

ÎN VIS CA O APĂ, MĂ SCURG PRINTRE PIETRE, MĂ AŞTEAPTĂ CHIPUL TĂU LA LIMAN.

De ce, ţipase ea către vale. Jos, în triaj, şuierul unui mărfar i-a răspuns ca o pasăre tulbure a nopţii.

MOARTEA LUI LIŞIŢĂ

(1988)

A MURIT LIŞIŢĂ. Femeia cu privire de şoarece coborâse din aerobuzul de prânz în faţa întreprinderii, anume ca să arunce vestea cea tristă prin ferestruica de la ghişeul „Informaţii”. Temându-se că s-ar putea naşte confuzii, adaugă: Bărbatu-miu. Apoi se uită la practicanta care ţine locul robotului titular şi îşi face socoteala că ar fi bine să plânga puţin, pentru a face vestea mai convingătoare.

— Ce ai zis? ţipă fata din spatele geamului, fiindcă înăuntru volumul difuzorului atinge maximul posibil.

— A murit Lişiţă, repetă femeia docil.

— Da’ zbiară mai tare, toanta dracului, că nu se aude!

Practicanta răsuceşte butonul difuzorului cu un gest nervos.

— A murit Lişiţăăăăaăăl urlă femeia în faţa ghişeului.

— Care Lişiţă??

— Lişiţă... barbatu-miu.

— Unde lucra?

— La depanare.

— Ce profesie?

— Necalificat.

— Aha, depanator cu mătura. Bine, du-te acasă.

— Acasă? Femeia priveşte dezorientată în jur. Ce să fac acasă?!

— Să joci cipi-sachi pe televizor!

Acest îndemn răutăcios o blochează pe văduva Lişiţă. Din cauza efortului de a se debloca ochii i se fac mari ca pepenii. Scoate un horcăit agonic şi abia reuşeşte să mai îngâne:

— Bine, dar... a...

Se întoarce cu spatele şi fuge către staţia aerobuzului. O conduce Cirpirică, javra aceea simpatică, cu domiciliul stabil în faţa porţii întreprinderii, care se hrăneşte cu ce capătă de la oameni la intrarea în schimburi.

Vestea începe să circule ca sângele, prin venele tuturor. Se strecoară prin birouri, prin magazii, pătrunde cu electrocarul în câteva secţii, călătoreşte cu poşta magnetică, deşi e interzis, se insinuează chiar şi în reţeaua de transmisiuni de date, astfel încât computerul directorului comercial decise că e oportun să strângă preventiv informaţii despre Lişită.

AFLĂ CĂ A MURIT;

„Lişiţă – muncitor polinecalificat, angajat al întreprinderii de la înfiinţare, repartizat la secţia Depanări operative ale sistemelor de calcul”.

„Lişiţă D. Aurel oligofren, absolvent al şcolii medii pentru copii handicapaţi, căsătorit, şapte copii, cerere de locuinţă nr. 214, pe locul 815, rude în străinătate nu are şi nici nu întreţine relaţii.

Lişiţă Dumitru Aurel – coeficient de inteligenţă QI-1”.

„Aurică Măturică” – bufonul tuturor, omul dispus ca pentru o suma derizorie de bani să se ducă până la cantină să cumpere ţigări sau alte mărunţişuri, să facă tumbe pe drumul de întoarcere şi să încaseze

scatoalce în loc de recompensa promisă. Cine din întreprindere nu s-a amuzat măcar o dată de rânjetul său tâmp, oferit ca răspuns la indiscreţiile despre viaţa sa sexuală sau aflând că Lişiţă, înscris din greşeală la faza municipală a unui concurs de şah, a trecut de prima înfruntare, câştigând prin neprezentarea adversarului? Cine nu s-a mirat de şiretenia lui primitivă, care îl făcea să nu refuze din principiu orice sarcină i s-ar fi dat? Dacă îi spuneai „Lişiţă, a dat dispoziţie şeful să te duci şi să remediezi avaria la generatorul de termosuflanţi fisionabili”, Lişiţă răspundea scurt: „Am înţeles, să trăiţi” şi pornea într-o direcţie oarecare.

Aurel-omul în stare să bea ceea ce rămânea pe fundul paharelor altora, să chinuie şi să se strâmbe, imitând vag artişti cunoscuţi, să se îmbete clampă şi să adoarmă în picioare, fără să se ţină de nimic.

Aurel-soţul, iubitul, amantul, atât de râvnit, pentru că, deşi nu era în stare să poată oferi aproape nimic unei femei, era în stare să nici nu ceară ceva.

Aurel D. Lişiţă - poetul, cântăreţul, filosoful, care murmura tainele acestei lumi într-o limbă doar de el cunoscută, pierdută pentru totdeauna.

*

În ziua comunicării decesului la întreprindere, Tudose zăbovi cam mult la restaurantul „Familia Noastra”, considerând că astfel îşi îndeplineşte o importantă obligaţie conjugală. Împreună cu nişte colegi, îşi îneca durerea pricinuită de moartea lui Aurică într-o importantă cantitate de rachiu de mere.

— Vedeţi, băi, simţi nevoia Oncilă să le dezvăluie, ce ţie viaţa omului, azi eşti, mâine iar eşti, iar poimâine

eşti mort şi nici măcar calculatorul de la telefoane nu-şi mai aduce aminte de tine. Ajuns aici, făcu o pauză pentru a se reculege şi a sorbi din pahar, apoi începu sa îngâne cu jale, iar ceilalţi fredonară cu el în surdină: Unde-i aţa mai subţire/ Se rupe în două fire./ Unul să i-l daţi măicuţii,/ Şi altul să i-l daţi drăguţei/.

Şeful îşi şterse o lacrimă din coada ochiului. „Ce e al lui, e al lui, îşi spuse Tudose, cu morţii se poartă întotdeauna frumos, plin de simţire. Subordonaţii lui pot fi siguri că dacă dau ortul popii se vor bucura de toată compasiunea şi sprijinul său material. Câteodată, îşi continua el ideea, tare aş vrea să mor şi eu, măcar un pic, vreo două-trei zile, şi să zică şeful despre mine; ehei, Tudose, ce băiat bun era...”

— Ehei, oftă şeful, Aurică, ce băiat bun era; unde mai găsim noi unul ca el? Cine îmi aduce mie iaurtul la ora zece?

La acest capitol, Tase, proaspăt angajat şi fin al şefului, obiectă plin de tact:

— E, lasă naşule, că unde sunt eu n-oi pieri mata de foame! Şi observând că paharul rudei sale se golise, îl umplu din nou cu un gest plin de slugărnicie. Tudose începu să scrie cu scobitoarea pe şerveţel toate sinonimele pentru lingău pe care le cunoştea. Ajuns la poziţia doisprezece, se blocă. În colţul lui Oncilă, la celălalt capăt al mesei, cântecul cu aţa se deşira în continuare, părea că are de gând sa se stingă, cineva ofta sau începea să-i zică altceva, vre-unul îşi mai aducea aminte o strofă şi melodia reînvia: Păi nu e aţă, că e viaţă/ Mai bine aş vinde-o în piaţă/ Să capăt pe ea trei lei,/ Să ţi-i dau pe toţi să-i bei.../.

Brusc, Tudose avusese o revelaţie. „Asta e, remarcase plin de extaz, cântecu! nu putuse avea

atâtea strofe încât, să dureze o jumătate de oră”. În mod sigur, interpreţii de circumstanţă improvizau. Asista la un adevărat jamesession de folclor orăşenesc. Ajunse aici, reflecţiile lui Tudose fuseseră întrerupte de o amintire. Fusese acum vreo două luni. El, Oncilă şi Ranţu, băuseră tot la masa aceasta, când intrase Lişiţă. Îşi plimbase ochii galbeni peste întreaga sală şi îi recunoscuse. Venise lângă ei ca să capete ceva de băut.

— Haâhî, searabu – le dăduse el salutul său oligofrenic, încheiat cu o râgâitură.

Ranţu se bucurase, aveau cu cine se distra.

— Bună seara, Aurică, ia zi, ţi-e sete?

— Seteee, tare, tare seteeeeee, declarase Aurică pe un crescendo de sirenă.

— Păi ţi o fi sete, măi Aurică, da’ băutura costă!

Aurică nu zisese nimic, cât era el de prost şi tot ştia că băutura costă, dar îşi ţuguiase buzele a tristeţe.

— Lasă, băi Aurica, ştiu că n-ai bani, îţi dam noi să bei, da’ faci pe Charlot?

Aurică nu se lăsase mult rugat. Cu un deget plimbat pe sub nas le atrăsese atenţia că poartă mustaţă, apoi descrisese cu mâna un cerc deasupra capului, simbolizând pălăria, după care se sprijinise într-un baston imaginar. Imitase grozav de bine mersul bine cunoscut al lui Charlie Chaplin, ba chiar improvizase un gag cu piedici, mers în mâini, şuturi în fund... Când mimase că domnul burtos de la o masă învecinată îi oferise o floare, la toţi le dădură lacrimile de atâta râs. E adevărat că la urmă o scrântise puţin, amestecând un charleston aproximativ cu un french can-can, confunda pe Charlot cu Chiriţa, dar asta fusese o remarcă de intelectual pe care nimeni nu voise să o ia

în considerare.

Aurică sorbise din picioare o binemeritată cinzeacă.

— Măi Aurică, insistase Ranţu, cum face oaia?

— Oi, oi, oftase el ţinându-se de nas.

— Fă ca trompeta, Aurică, solicitase cineva de la o altă masă.

Şi Aurică îşi umflase obrajii, dând deşteptarea la tot localul. În acel moment, un robot trimis de şeful sălii pusese mâna lui metalică pe umărul lui Aurică, în ideea de a-l zvârli afară din restaurant. Urmase o fugăreală, desfăşurată tot în stilul vechilor comedii burleşti. Robotul ieşise până la urmă pe locul doi, dar până şi şeful de sală îşi scrântise fălcile de atâta râs. Fusese o seară de pomină.

*

Deoarece, după rachiul de mere, la sfârşit o dăduseră pe coniac, Tudose încurcase puţin drumul spre casă. Ajunse în faţa intrării blocului XL-19, unde parcă îşi amintea că ar fi locuit, puţin după ora unu noaptea şi găsi uşa de la intrare înzăvorâtă electronic de calculatorul şefului de scară. Clătinându-se şi oftând, apăsă pe butonul din dreapta uşii. Se auzi vocea impersonală a calculatorului:

— Cine sunteţi? Vă rog, identificaţi-vă.

— Sunt Tudose, de la 215.

— Cunoaşteţi parola de noapte?

Tudose scăpase o înjurătură printre buzele ţinute destul de strâns. În spatele ideii cu parola de noapte vedea parcă figura şefului de scară, un pensionar care se străduia să transforme blocul într-o cazarmă.

— Nu, n-o cunosc.

— Atunci nu sunteţi Tudose, de la 215!

— Da! cine sunt?

— Altcineva.

O clipă se gândi să doarmă chiar acolo, lângă uşă, dar vânticelul tăios de noiembrie făcea ideea nepractică. Bătu cu pumnul în geam.

Dă-mi drumul, măi râşniţă, sunt eu, Tudose, mă cunoaşte tot blocul!!

— Enunţaţi parola de noapte.

— Dacă nu-mi dai drumul, să vezi ce îţi fac eu mâine, pe lumină!

Tăcere. Calculatorul nu fusese programat sa răspundă la ameninţări. Tudose bătu iar în uşă.

— Dacă mai tulburaţi liniştea, chem imediat miliţia.

Tudose se opri instantaneu. „Asta mi-ar mai trebui – cugetă el – să dorm la secţie”. Vag, parcă îşi amintea că cineva băgase în calculator un program pentru recunoaşterea animalelor de casa. Îşi drese glasul.

— Miau, miau, miau.

Nicio reacţie din partea calculatorului.

— Miau, miau, miau.

„Tot nimic, concluzionă Tudose, probabil miaun prea gros”:

— Mieeeuuuuu, făcu el în falset.

Continuă în acelaşi fel timp de aproximativ cinci minute, adică până începu sa răguşească. „Oare n-o fi programat pentru câini? Ia s-o încerc şi pe asta”.

— Ham, ham.

Minune, se auzi zăvorul tras de electromagnet. Tudose îngenunchie în patru labe, împinse uşa cu capul şi intră în holul blocului.

— Ham, ham, făcu el recunoscător, stârnind ecouri canine pe scară.

— Linişte, tovarăşe Tudose, se auzi vocea

calculatorului. Nu mă faceţi sa-mi pară rău ca am avut milă de starea sănătăţii dumneavoastră mentale.

*

— Haide mamă, intră.

Bătrâna soacră a lui Lişiţă zâmbea ademenitor, dezvelindu-şi gingiile negre şi trei-patru dinţi gri-petrol. Privind la cârpele negre de praf, atârnate în semn de doliu deasupra intrării, Tudose ezită. Dinăuntru venea un miros de usturoi prăjit, se auzea muzică şi larmă de petrecere...

— E doar nişte vecini de-ai lu' bietu ginere-miu!

Tudose îşi făcu cruce cu limba în cerul gurii. „În fond, îşi zise ca să-şi dea curaj, la armată, în aplicaţii, am trecut eu prin altele şi mai şi”. Trase adânc aer în piept, ca şi cum ar fi vrut să plonjeze în apă, îşi apropie pleoapele, ca şi cum ar fi vrut să privească o flacără de sudură fără ochelari de protecţie şi păşi în urma babei. Bucătăria nu o văzu decât fugitiv, reţinu aragazul, încadrat de două dormeze, oalele de mâncare aşezate pe jos şi un copil rătăcind în patru labe printre ele; nora, o pată închisă la culoare, rozând grăbită carnea de pe un ciolan de porc sau de oaie. Soacra se repezi să-i ia osul din custodie, în timp ce Tudose făcu imprudenţa să apese pe clanţa uşii de la sufragerie, murdărindu-se cu această ocazie de grăsime râncedă şi urât mirositoare. Scârba ce i se întipări pe figură ţinu cam o săptămână, dar cei prezenţi la priveghi, îndureraţi de sticlele şi farfuriile aşezate pe masa cea mare, în jurul sicriului, nu băgară de seamă.

Mortul arăta ca de obicei, numai că era galben la obraz, pe mâini şi ţinea ochii închişi. Avea în colţul buzelor vineţii o urmă de zâmbet şiret, ca şi cum ar fi

spus: „Ehei, ce vă uitaţi bre la mine, v-am dus, ăhă, v-am dus... M-am ajuns, stau ca boierii...” Lăsa impresia că ar fi vrut să tragă pe furiş un gât de rachiu şi să muşte din lumânarea care îi ardea pe piept.

— Măi nea omu’, i se adresă lui Tudose un individ de vârstă medie cu o cicatrice fioroasă pe obraz, ia şi matale o gură de rachiu! Zicând acestea, îi întinse o sticloanţă. Fără să aibă temeiuri ştiinţifice, lui Tudose i se păru că buzele crăpate de arşiţă ale paharnicului lăsaseră pe gâtul recipientului o mulţime de microbi mici şi perverşi, poate chiar şi ceva viruşi. Îşi făcu însă socoteala ca alcoolul tare este dezinfectant, vărsă o cantitate pe jos, să fie de sufletul decedatului şi apoi sorbi prelung. „Aaah”, se strâmba el atunci când îşi simţi gâtlejul ars.

— Mai bea, maică, mai bea, îl îndemnă soacra lui Lişita cu surâsul ei ştirb, apărută în spatele lui cu ciolanul în mână. Tudose îşi luă masca cea pioasă.

— Am venit, stimată doamnă, pentru a vă prezenta condoleanţele colectivului de muncă în mijlocul caruia a lucrat sârguincios atâţia ani de zile...

— Merge Brăila, urlă entuziasmat unul mărunţel, care juca singur barbut cu calculatorul, rezultatul fiind afişat pe ecranul televizorului.

— Bine maică, fu de acord soacra lui Lişiţă, dă încoace condoleanţele alea..., şi arătă cu capul spre sacoşa pe care Tudose o ţinea stângaci, neştiind cum să scape de ea. Într-o clipă soacra dispăru într-un vârtej de oameni care se căţărau unul pe altul, se muşcau, se sfâşiau pentru a apuca ceva din pradă. Un puradel, aruncat afară din grămadă, începu să se smiocăie dar, după ce se mai gândi un pic, renunţă şi intră iar în vâltoare. Doar Tudose şi Lişiţă stăteau

calmi, părând a se amuza. Lişiţă era atât de calm încât, deşi ceara de la lumânare i se prelingea pe mână, nu zicea nici pâs.

— Măi nea omu', i se adresă individul cu cicatrice, ia sacoşa înapoi, că restul a fost primit.

Într-adevăr, grămada începuse să se limpezească. Bătrâna soacră a lui Lişiţă se trase de-o parte, nora dădu cu o sticlă în capul unui copil prea insistent, unchieşul tăie un salam în două şi îşi îndesă jumătăţile în pantalon, în fine, împărţeala se făcuse. Tudose simţi că e momentul să o şteargă şi începu să se retraga cu spatele, căutând să nu atragă atenţia asupra lui. Când să iasa, observă pe mâneca paltonului un gândac negru de bucătărie şi vru să-l scuture, dar acesta nu se dădu desprins.

— Bădie, i se adresă gândacul respectuos, ia-mă cu tine să văd şi eu lumea şi ţi-oi sluji cu credinţă.

— Bine, băi pişpirică, fu de acord Tudose şi îl băgă într-o cutiuţă goală de medicamente din buzunar.

*

— Aşa... aşa... dăi, mai dai, încă puţin... hai, mai dăi... acuma ţine dreapta, mult dreapta, nu aşa, dobitocilor...

Sicriul nu prea avea loc sa iasă din apartament, în orice caz, spaţiul redus impunea o manevră deosebit de precisă.

Tudose, în calitate de programator al roboţilor cărăuşi, era sigur că îşi va căpăta porţia de cumplite admonestări din partea şefului, după ce înmormântarea se va fi terminat. Expresii foarte colorate ca „dumnezeii mamii voastre de tinichele, ptiu, doamne iartă-mă” roboţii nu le puteau înţelege,

ba mai mult, le interpretau greşit. Rupând tocul uşii, reuşiră totuşi să scoată sicriul pe scara blocului. Lişiţă arăta nemaipomenit de bine. În calitate de cadavru, dus la o ceremonie atât de pretenţioasă, fusese îmbrăcat într-un superb costum gri-albăstriu, cu pantofi negri, cravată bleumarin, butoni aurii, fusese proaspăt bărbierit şi pieptănat, aşa că îşi înlocuise expresia de viclenie de pe faţă cu una solemnă, mai potrivită împrejurărilor, accentuată de fardul îngrijit aplicat pe obraji. Singura notă discordantă o făcea contrastul dintre albul orbitor al gulerului cămăşii albe de poplin şi gâtul său vineţiu. Părea că doarme după ce se reîntorsese de la o nuntă.

— Auriiiicăăăââă, cui ne laşi tu, Auriicăăă? începuseră să urle la comandă bocitoarele cu fruntea rezemată de sicriu. Cui ţi-ai lăsat şapte copiiiiiiii?

Aurică tăcea mâlc, problema nu părea să intre în sfera preocupărilor sale de moment. Întâi cobora preotul, apoi venea şeful, cu spatele, deoarece dirija roboţii cu sicriul, iar la urmă, rudele şi prietenii de familie. Vecinii se rânduiseră de o parte şi cealaltă a scării, îngreunând coborârea. Chiar la ieşirea din bloc, inevitabilul se produse. Şeful uită că mai erau trei trepte de coborât, calcă greşit şi zbură cu capul prin geamul uşii. Nu era însă timp de zăcut fiindcă roboţii veneau impetuos din urmă, fanfara electropneumatică pornise automat la ora stabilită, aşa că nicio comandă verbala nu mai putea fi recepţionată, ce fusese programat rămânea sfânt. Şeful ieşi dintre cioburi ca Afrodita din valurile mării, cu puţin înainte de a fi transformat în propriul său afiş... Din câte se putea înţelege, avea de împărţit ceva cu bătrâna mamă a lui Tudose, ceea ce îl făcu pe acesta să îşi iasă complet

din sărite. „Nici măcar în clipele astea de mare tristeţe nu se poate abţine hipopotamul să nu înjure. Ce-ar fi dacă mi s-ar întuneca minţile şi aş sări să îl bat?! Şi ajuns la obsesia preferată, subconştientul lui Tudose plonja în ea ca într-o oglindă fermecată. „Ce păcat, încă nu s-a dovedit că există universuri paralele, ar trebui ca acestea să fie, găsite, este absolut necesar... într-un univers paralel aş sări la el şi l-aş zvânta din bătaie! Uite aşa i-aş da, buf, una în stomac, să se aplece în faţă, apoi trosc, una în bărbie, ca să-l îndrept, şi iar, buf. Încă una la plex, l-aş robotiza din pumni!”. Imaginaţia lui se dezlânase, vedea toată suflarea de oameni abandonând înmormântarea şi pasionându-se de lecţia binemeritată de şef. În timp ce-i căra pumni, când cu stânga, când cu dreapta, însuşi Lişiţă se ridica de pe catafalc şi chiuia:

— Ui, iui, aja mai mergje, ză trăiejdi, măi Tudoze...

Tudose, încălecat peste trupul căzut la pâmânt al şefului, îi dădea una pentru Lişiţă, una din partea lui Oncilă, una din partea lui Ranţu, una de la Tudose. Încă una tot de la Tudose, fiindcă el ar fi trebuit să fie acum în concediu, dacă i l-ar fi aprobat ştim noi cine şi încă una, tot de la Tudose, fiindcă ar fi trebuit să aibă o categorie în plus, dar n-avusese loc de întors din cauza finului, ştim noi al cui. „Mai na, de la Lişiţă, ce, ai crezut că scapi cu atât, ia zi, mai faci pe al dracului, mai faci?” Şeful, cu ochii învineţiţi, nasul sângerând, dinţi lipsă o grămadă, se ruga cu lacrimi: „Dă-mi drumul, Tudose, că nu mai fac. Am să fiu om de treabă, îţi promit că nu te mai înjur, chiar mâine îţi dau drumul în concediu, dacă vrei, iar când te întorci dai examenul de categorie”. Dar Tudose, dovedind înalte calităţi morale, nu accepta avantaje numai pentru el, ci

milita pentru drepturile întregului colectiv de muncă. Şi trosc, zii aşa, vrei să mă separi de ceilalţi, zbang, să mă cumperi, lecţia continuând până când şeful se preda necondiţionat, promiţând să întroneze deplina principialitate la locul de muncă.

Atunci Tudose abandona trupul nevolnic al mişelului, se ridica şi îşi aranja ţinuta, iar Lişiţă se culca la loc pe catafalc, spunând: „Acuma zânt liniztit. Putezi ză mă îngropaţi”. Ceremonia mortuară se relua cam din locul unde ajunsese în realitate, adică de la colţul străzii, în dreptul complexului alimentar. Preotul, ca după depăşirea fiecărei intersecţii, citea două-trei versete din evanghelie. Toate capetele erau însă întoarse către Câşa, fosta amantă a lui Lişiţă, cu care avea şi doi copii. Ieşise să-l conducă pe ultimul drum, dar nu avea curaj să se apropie, îi era frică să nu fie păruită, ca în atâtea alte dăţi, de rudele nevestii legitime. Încerca să se prefacă, să-şi ascundă lacrimile şi să pară o trecătoare oarecare de pe marginea străzii, efort zadarnic fiindcă foarte mulţi cunoşteau povestea iar cei care habar n-aveau, o aflau acum, în pauzele versetelor din evanghelie. Porecla ciudată i se trăgea de la infirmitatea ei, era şchioapă, atât de şchioapă încât nici vecinii de palier nu-i mai ţineau minte numele adevărat. Tudose avusese şansa să afle că o chema Emanuela, ceea ce după opinia lui se potrivea destul de bine cu trăsăturile frumoase ale feţei.

— Da’ ce-o fi găsit dragă la amărâtul ăsta de Lişiţă? se miră o voce de femeie lângă el, urmără câteva şuşoteli, apoi vocea chicoti încântată de intimităţile aflate despre defunct.

Convoiul mortuar se puse din nou în mişcare, iar Câşa îl urmă având grijă să păstreze distanţa. Privirea

lui Tudose rătăcea prin mulţime, căutând chipuri pe care să se fixeze. Şeful plângea. Lacrimi ferme se scurgeau pe obrajii săi plinuţi şi roşii de sănătate. Spectacolul i se părea lui Tudose insuportabil. „Plânge, măgarul, da' când îl punea să dea cu mătura pe jos şi îi trăgea şuturi în fund, de ce nu plângea?” Netulburat de nimic, mortul stătea liniştit, se părea că renunţase la orice pretenţii de la cei vii. În orice caz, scăpase de scatoalce şi asta era o realizare importantă.

*

A fost un om bun, începu preotul sfârşitul necrologului. Se zice că ar fi fost cam sărac cu duhul, ceea ce pe lumea asta i-a adus multe necazuri, dar îi va deschide împărăţia cerurilor.

Tudose zâmbi unui gând năstruşnic: „E, Aurică, se pare ca dosarul tău corespunde, poate ajungi vreun barosan pe acolo, să-mi pui şi mie o pilă, că m-am purtat întotdeauna frumos cu tine”.

— Acum şi pururea, şi-n vecii vecilor, amin!

Începură să cadă bulgării de pământ peste sicriu şi să se servească păhărele de lichior, Tudose bău cam cinci porţii. Îşi pipăi sticluţa de un sfert din buzunar. Lumea tot pleca. În cele din urmă, se pomeni singur. Cu ochii la crucea pe care se aprindeau nişte beculeţe colorate, conturând numele răposatului, se aşeză cu fundul pe cimentul rece al unui semi-cavou vecin. Trase afară cu dinţii dopul de la sticlă.

— Noroc, măi Aurică! Norocul tău că ai scăpat!

Şi vărsă câteva picături pe mormânt.

— Mi-ar fi plăcut să am sintetizatorul la mine, să-ţi cânt un cântec despre un om simplu care a murit fericit fiindcă... fiindcă nu prea îl ajuta mintea. Pentru

că unde-i minte, sunt prea multe întrebări, unde-s multe întrebări, sunt puţine răspunsuri, unde-s puţine răspunsuri, e multă nefericire...

Mai mult o ghici pe Câşa decât o văzu. Se răsuci iar ea, speriată, dădu să fugă.

Stai! bubui vocea vocea lui Tudose, înlemnind-o. O clipa lungă de tensiune se scurse, apoi el zâmbi, întinzându-i sticla. Na, bea şi tu!

Ea întinse mâna temătoare.

— Să nu mă baţi! Şi degetele ei apucară sticla.

— Uite, zise Tudose, ai aici două baterii pentru beculeţele astea, să vii peste o lună, să le mai schimbi.

Fără alt cuvânt, se ridică şi plecă, dar nu pe cărarea bătută, ci de-a dreptul peste morminte. Trecea peste doctori, ingineri, barbaţi sau femei, nu conta, i se părea că astfel calcă moartea în picioare. La un moment dat privi în sus, la cerul înnorat de noiembrie. Începea să se întunece, iar moartea parcă l-ar fi privit de acolo, batjocoritoare. Prostii, îşi zise, şi se grăbi către luminile oraşului.

TUDOSE CONTRA CALCULATOR

(1989)

Acuzarea: PUTEM proba cu martori că înainte de a se introduce în casa reclamantei, pârâtul s-a învârtit câteva zile prin cartier, culegând informaţii în vederea scopurilor sale oneroase...

Tudose: Protestez împotriva verbului „a se învârti", folosit ca predicat într-o propoziţie avându-mă pe mine drept subiect...

Judecătorul: Ascultă, tovarăşe Tudose, dumneata te crezi la lecţia de gramatică? Spune mai degrabă pentru ce dădeai târcoale şi nu ne ameţi cu sintaxa...

Tudose (intimidat): Păi... şi eu, ca omu'... după un ciubuc...

Acuzarea: Să se consemneze că pârâtul are ocupaţii care contravin legilor şi moralei noastre.

Grefierul: Nu vă faceţi griji, calculatorul înregistrează tot ce se vorbeşte.

Tudose: Mă opun! Am autorizaţie eliberată de Consiliul Popular, plătesc impozit... Sunt depanator calificat de calculatoare personale...

Judecătorul (enervat): Dacă te mai opui o dată, te dau afară şi te judec în lipsă... De ce nu ţi-ai luat avocat?

Tudose: Cred neabătut că dreptatea este în mod evident de partea mea... Şi pe urmă, ca o consecinţă a acţiunii introduse de acuzare, m-a părăsit nevasta împreună cu economiile comune, depuse la CEC, şi o

seamă de bunuri din gospodărie, asupra cărora nu insist...

Acuzarea: În fapt, putem proba că pârâtul s-a introdus în casa reclamantei, de profesie văduvă, specialitatea casnică (judecătorul zâmbeşte) şi, sub pretextul că îi repară calculatorul personal, a încercat să-şi însuşească prin fraudă o sumă importantă de bani. Calculatorul personal, aşa-zis defect, a anihilat însă, în plan ideatic, tentativa, dar nu a putut-o proteja eficace pe reclamantă de violenţele la care s-a dedat pârâtul, după ce şi-a văzut intenţiile dejucate...

Tudose: Tovarăşu' judecător, nu mă mai opun, căci mi-aţi interzis, dar protestez vehement...

* * *

Bă, Tudose, bă, da' tu eşti fraier rău de tot. Adică tu ai impresia că în depanare totul e să remediezi defectele?!

Tudose şi cu Ranţu făceau un schimb de experienţă în barul Anti-G, de curând deschis. Masa lor plutea chiar deasupra intrării, iar în jurul ei se satelizaseră deja vreo cinci sticle. Găseau grozav de amuzant că tăblia mesei era îndreptată spre podea, iar ei se sprijineau cu picioarele pe tavan.

Din punct de vedere fizic stăm bine, deschisese Tudose discuţia, dar în rest... Şi aici Tudose îşi întorsese buzunarele pe dos. Era evident că din ele nu curgea nimic, dar nu din cauza lipsenţei forţei de gravitaţie... Mie, măi Ranţule, mărturisise Tudose, nu-mi place să-mi pierd timpul. S-a stricat interfaţa cu utilizatorul, pac, am tras placa cu circuite afară din conector, pac, pac, i-am băgat alta la loc, pac, pac, pac, uite, dom'le, merge, atâta face, să trăieşti, naşule,

la revedere, mai poftim şi altă dată, doamne fereşte...

Păi de asta nu-ţi iese ţie pasenţa, Tudose... Tu nu-ţi dai seama că schimbatul unei plăci îl poate face şi Goguţă, pionier fruntaş, membru al cercului de electronică... Dacă tu îi ţii locul, capeţi bani să-ţi iei bomboane... E şi normal… Fii atent la filmul pe care ţi-l povestesc eu. Te duci, intri în casa omului. Nu te repezi ca Gheorghe la Maria, noaptea, prin căpiţă, întâi stai de vorbă frumos, ca un om civilizat, bei un pahar de vin dacă ţi se oferă, altfel nu, discuţi un pic despre vreme, despre agricultură, fotbal, te uiţi admirativ prin casă şi faci evaluarea. Pe urmă îţi aduci aminte că te grăbeşti, ai o mulţime de clienţi nefericiţi care te aşteaptă, de cinci zile şi cinci nopţi stau cu felinaru’ în poartă... întrebi unde te poţi spăla pe mâini. Omu’ se miră. Îi bagi textul cu electronica şi chirurgia. Te speli pe mâini şi te ştergi cu prosopul tău, îţi iei în geantă prosop, vezi, nu cumva să uiţi, trebuie să se vadă de la început că eşti un profesionist tipicar, putred de experienţă, ăştia inspiră încredere. Eventual, poţi să faci şi nişte mişcări de încălzire cu degetele. După aceea, începi să-ţi scoţi sculele: testerul de integrate, avometrul, sonda logică, simulatorul de programe, un osciloscop, dacă ai, e nemaipomenit, ia faţa clientului, în fine, letcon de putere, letcon miniatură, trusă de şurubelniţe, bormaşinâ, ciocan, nu râde, mulţi văd, puţini cunosc, cutii cu piese de schimb, fire de conexiune, în fine, mai vezi tu… Este foarte important să ticseşti o masă întreagă. Desfaci carcasa computerului... Ai grijă, nu dai buzna să-l măsori, întâi faci o mină scârbită şi te apuci să-l cureţi de praf, chiar dacă nu se vede nicio urmă. Abia apoi încerci să vezi ce are. Când ai găsit defectul, bagi textul cu disperare.

Întrebi cine a fost animalul care a mai umblat între timp înăuntru cu picioarele, pentru ci e făcut praf. Scoţi documentaţia tehnică. O consulţi cu durere, deoarece ea confirmă dezastrul, dai un videofon unui client la care ar urma să te duci şi te scuzi că nu mai ai timp să treci astăzi, pe urmă încă unul nevestei, să nu te mai aştepte cu masa, iar după aia te apuci şi schimbi piese într-o fericire; nu contează că sunt bune. În final, după ce-ai terminat, nu mai devreme de trei ore, omu' o să te întrebe cât face. Aicea faci spiritul cu cât vrei mata, dar nu mai puţin de... O voce caldă, insinuantă, de femeie anunţă: „Stimaţi consumatori, programul nostru se apropie de sflrşit. Peste trei minute câmpul antigravitational îşi încetează efectul. Vă rugăm să vă pregătiji pentru a părăsi localul. Vă invităm să reveniţi mâine seară. Noapte bună!".

Adică cum, se miră Tudose. Lasă-i, nu-i nimic, vor să ne dea afară, dar nu ne duc ei cu una, cu două. Câmpul antigravitational nu încetează brusc acţiunea. Tudose şi Ranţu aterizează în devălmăşie pe podea, ba Tudose mai are parte şi de-o sticlă goală peste ceafă.

* * *

Sună la poartă. Încă nu terminase de rezolvat o problemă. Cum o să i se adreseze? Să-i zică doamnă? Bine, dar era văduvă. Să-i zică domnişoară? Parcă nici aşa nu mergea. Duduie? Desuet! Tovarăşă? Poate se sperie, e prea protocolar! Până să se decidă, iată că văduva traversează curtea, îmbrăcată într-un capot generos cu formele corpului ei. Nu corespunde deloc cu imaginea anticipată de Tudose. Ar fi trebuit să fie o băbuţă spre optzeci de ani, ceva în genul bunicuţei Scufiţei Roşii; când colo, n-are decât vreo treizeci şi

cinci, o făptură cu părul şi ochii negri, ademenitoare ca un fruct copt, numai bun de cules. *Ocii ciornâie*, începe Tudose să fredoneze, ea se apropie ca un vis frumos de dimineaţă, înainte de a suna ceasul pentru a merge la servici, şi binevoieşte să i se adreseze:

— Dumneavoastră...?! Pe mine mă căutaţi?

Un surâs puţin cam tâmp înfloreşte pe buzele lui Tudose.

— Da, cred că da, adică... nu eram prea sigur, dar acum, că v-am văzut...

— Dar nu vă cunosc...

„Vai, ce nostim se miră!”, cade Tudose în extaz.

— Sunt un biet depanator sărman... Adică, htm, sunt depanatorul, am venit să vă repar calculatorul...

— Aaaa, da, poftiţi, poftiţi, vă rog din suflet să mă urmaţi...

Şi Tudose nu poate rezista fierbintei rugăminţi, o urmează pe aleea pietruită care şerpuieşte pe sub o vie. „Oare cu cine o bea ea cei şase-şapte sute de litri? N-are nevoie de vreun ajutor?! După mersul unduitor al femeii, lui Tudose i se pare că totuşi problema consumării vinului produs din strugurii viei nu e dificil de soluţionat. Lui, de exemplu, dacă i s-ar solicita concursul...

— Vă rog foarte mult să nu vă descălţaţi. Poftiţi în sufragerie şi luaţi loc!

Tudose intră, se aşazâ. Ce bine, câteodată e foarte plăcut să fii depanator! Apare văduva cu o tavă pe care se află un pahar cu apă rece şi o farfurioară cu dulceaţă.

— A, nu trebuia să vă deranjaţi, stimată..., şi mormăie ceva între doamnă-tovarăşă-duduie, fiindcă nu s-a hotărât încă asupra formei de adresare potrivite

acestei împrejurări.

— Dar nu-i niciun deranj, serviţi, e dulceaţă făcută astă toamnă de mine.

Tudose gustă şi se încruntă. Văduva minte. E dulceaţă standard făcută de calculator după un program care circulă prin oraş. Programul are o mică greşeală, cantitatea de zahăr e de două ori mai mare decât ar trebui şi căpşunile s-au zaharisit. Da’ nu-i nimic dacă minte, unei văduve atât de drăguţe i se mai poate trece cu vederea.

— Ştiţi, vă rog să mă scuzaţi, am crezut că sunteţi instalatorul...

— Da’ de ce? Aveţi probleme cu instalaţia de apă?

Văduva oftează.

— De, ca la o casă fără bărbat... Ce poate face o femeie singură?!...

— Totul se depanează, doamnă, calculatorul, instalaţia de apă, chiar şi vieţile oamenilor se pot repara, dacă uzura nu-i prea gravă...

— Ei, să lăsăm asta, mă tem că viaţa mea e ireparabilă... Mai serviţi nişte dulceaţă, staţi să vă aduc şi nişte prăjituri, eu, de, ca femeile... mă pricep la gospodărie...

— N-aţi întâlnit încă reparatorul potrivit... Nu, mulţumesc, nu mai servesc dulce, mă cam supără dinţii... şi cu pancreasul am nişte necazuri... Da’ de ce spuneaţi că m-aţi confundat cu instalatorul?

— Pentru că pe el îl aşteptam astăzi. Dar e un tip... aşaaa, mai... mârlan... Când am văzut un domn distins ca dumneavoastră, m-am fâstâcit ca o proastă...

— Lăsaţi, că nu m-am distins chiar aşa de tare... Să facem cunoştinţă, mie îmi zice Tudose...

— Iar mie Floriica, se bucură ea şi se alintă,

lungindu-l pe i. Mai serviţi ceva, Tudose, să vă fac o cafea...

— Nu, lasă, Florico, nu te mai deranja... Florica, ce nume frumos...

— Şi Tudose e nume frumos. De doctor, sau de arhitect...

— Da’ de unde, taică-miu era zugrav...

— Nu contează, mie îmi place... Să vă mai fac o cafea, Tudose. Vă rog să nu mă refuzaţii.

— Vai, mulţumesc, dar astăzi n-aş bea. E atât de frumos afară.

— Într-adevăr, e soare... Ce păcat că instalaţia de încălzire solară nu funcţionează... Mi s-a stricat o vană... sau un robinet, nu ştiu prea bine cum se cheamâ...

— E, nu-i nimic. S-ar putea ca la noapte să plouă. Ar fi bine pentru recoltă...

— Şi eu am nişte straturi prin curte. Ceva mărar, pătrunjel, ceapă, de, ca la o văduvă. Dar nu-mi pasă dacă nu plouă, că le ud cu furtunul...

— E bine să ai un furtun pe lângă casă...

— Da, e bine, te mai ajuţi cu el... Eu, cum sunt singură, de multe ori n-am ce face şi mă plictisesc. Atunci iau furtunul şi mă plimb cu el prin curte...

— Ce mult mi-ar plăcea şi mie...

— Zău... n-are rost... Matale eşti om deştept.

Tudose, plăcut impresionat de intuiţia ei, simte nevoia să aprofundeze subiectul.

— Da’ de unde ştii?

— Păi, ca să repari calculatoare – şi aici îi face cu ochiul complice, coborându-şi intensitatea vocii până la şoaptă – trebuie să fii mai deştept decât ele.

— De ce vorbeşti în şoaptă?

— Ca să nu mă audă el (jenată). Îi cam place să asculte ce se vorbeşte!

„Na, îşi spuse dezamăgit Tudose, să vezi că nu-mi iese pasenţa! Mai are pe cineva în casă.”

— N-aş vrea să fiu indiscret, dar cine e el?

— Cum, cine? Calculatorul? Nu pe el ai venit să-l repari?

— Bine, şi ce dacă ascultă?

— Mă pedepseşte! Îmi dă sa mănânc răcituri, şi eu nu suport piftiaaaaa... începe să plângă. Ba se întâmplă să nu mă lase nici la televizor! Zice că televizorul îmi distruge personalitatea. Care personalitate, că eu nici nu am aşa ceva?!

Din cauza lacrimilor, simte nevoia să-şi tragă mal bine capotul peste genunchi; în felul acesta se dezvăluie ceva mai mult din rotunjimea sânilor.

— Ce calculator rău! Las’ căi vin eu de hac!

— Da, au mai zis şi alţii tot aşa, ei s-au dus şi eu am rămas (în şoaptă) cu animalul. M-a şi bătut (în şoaptă), bestia! Da’ hai să lăsăm astea, mai bine, ia zi, bei un păhărel de ţuică...?

Tudose, iluminat:

— Păi, de ce nu spui aşa, Florico dragă! Beau, dacă insisti!

— Numai dacă îmi dă voie Gheorghiţă să cobor până-n pivniţă.

— Da’ cine-i Gheorghită?

— Calculatoru’... aşa i-am zis eu când a murit bărbatu-miu. Că mi-era urât... De, ca femeie proastă...

Se ridică de pe scaun şi dispare pe uşa de la bucătărie. Tudose profită de ocazie pentru a examina mobila şi covoarele. Dotarea văduvei nu e rea. Se aud bubuituri înfundate într-o uşă, vocea ascuţită a Floricăi

strigă „deschide, Gheorghiţă, că ne facem de râs, animalule”, apoi un ţipăt ascuţit. Văduva apare gâfâind şi spumegând de furie.

— N-a vrut fiara să mă lase! M-a curentat! Începe iar să plânga. Câtă batjocură am îndurat de la el... Că dacă ar şti bărbatu-miu (priveşte spre tabloul înrămat de pe perete, în care doi miri standard zâmbesc aparatului fotografic, fără să aibă grija vreunui calculator), din mormânt s-ar scula şi l-ar face fărâme...

„Nu era rea la vremea nuntii, cugeta Tudose, da’ parcă mai bună e acum. S-a mai copt...”

— Lasă că-i mai bine aşa, o consolează el, bem după ce-l repar... Ia să mă apuc de lucru! Tii, bine că mi-am adus aminte. Unde-i baia, că vreau să mă spăl pe mâini.

Femeia îl priveşte întrebătoare.

— Ei, n-ai de unde să ştii, eu sunt un depanator meticulos, a repara un calculator e ca o operaţie chirurgicală, înţelegi?

— Înţeleg, că şi mie mi-a făcut curte un doctor. Da’ nu era om serios şi Gheorghită l-a cam repezit... Şi să ştii că m-am operat şi de apendicită... Eram mică, aveam vreo şapte-opt ani...

— E-n regulă, şi eu m-am operat, da’ zic totuşi să-mi arăţi unde-i baia!

O urmează. Intrând în încăperea cu pricina, admiră faianţa albastră cu abţibilduri lipite peste tot, apoi pe sine, în oglindă. Ea închise uşa în timp ce el se spăla pe mâini. Asta crea o atmosferă de intimitate, şi în consecinţă o savura pe îndelete, în vreme ce se ştergea cu propriul său prosop.

* * *

— S-a blocat clanţa, constată Tudose, vrând să iasă.

— Aoleeeuuuuu! izbucneşte văduva. Ne-a prins Gheorghiţăăaa!!! şi tot trăgea cu coada ochiului către fotografia răposatului, atârnată lângă scaunul W.C.-ului.

— Aha, se lămureşte Tudose, zâmbind amuzat. Gheorghiţă-i de vină.

Florica se agată disperată de gâtul lui.

— Fă ceva, omul lui Dumnezeu, că murim aiceaaaaa!!!

Jap, jap, două palme rapide cad pe obrajii femeii, Aceasta amuţeşte instantaneu.

— Uite, ştii ce? Mie nu-mi plac istericalele... decât într-un singur loc. Acum nu e cazul, aşa că ţine-ţi gura! Lasă ca îl rezolv eu pe nenea...

În timp ce spune acestea, Tudose nu stă degeaba, caută febril din ochi un punct de sprijin. O pilă de unghii, o agrafă de păr sunt obiecte care îi atrag atenţia.

Predă-te, Tudose, n-ai pe unde ieşi!, se aude o voce calmă, baritonală, de calculator viril.

— Cine vorbeşte?, întreabă Tudose, ca să câştige timp

Sunt Gheorghiţă, calculatorul personal al Fioricăi.

— N-am auzit de tine!

— Nu-i nimic, ai să auzi şi ai să mă pomeneşti. Dacă nu te predai necondiţionat, vă gazez pe amândoi cu insecticid!

— Zău, mă?! se miră fals Tudose, apoi strecură printre dinţi: Dă-mi repede un prosop uscat. Florico...

— Da’ la ce-ţi trebuie?

— Vreau să pun mâna pe clanţă şi îmi trebuie un

izolator, altfel bestia e în stare să mă curenteze.

Manevrează rapid pila de unghii, slăbind holşuruburile care fixează broasca uşii. Unul dintre ele se învârte în gol; Tudose îl înjură calm.

— Florico, ai avea ceva împotrivă dacă mi-aş propti drăgălaşul meu umăr în uşa ta?

— Şi pe urmă cine mi-o reparăăăăă?, începe ea a doua criză de isterie... Că aşa sunteţi voi, bărbaţii... Repede la împins... Lasă că-l rog eu frumos, şi poate se îndură... Dă-te la o parte!

Şi niciuna, nici două, îl îmbrânceşte pe Tudose şi îngenunchează în faţa uşii.

— Gheorghiţă, mă auzi? Gheorghiţă, mă rog de tine ca la icoana maicii domnului, îndură-te, Gheorghiţă, şi dă-ne drumul, că nu mai fac, mă jur pe ce-am mai sfânt, aşa să n-am parte de ochii şi de zilele mele dacă te mint...

— Adică ce nu mai faci, Florico, exprimă-te coerent, solicită impertinent Gheorghiţă.

— Adicăăă, hî-hââââî, nu mai chem pe nimeni să te repare...

— Ai mai jurat şi altă dată, ce încredere mai pot să am în cuvântul tău?!

— Să mă lovească paralizia pe loc; să mor fără lumânare şi să rămân neîngropată... supralicitează văduva.

— N-ajunge, Florico, dacă vrei să vă dau drumul, zi după mine... Culmea, Florica se resemnează docilă:

— Zic, Gheorghiţă, orice vrei tu...

— Jur că, dacă mai chem pe cineva să te repare...

— Jur că, dacă mai chem pe cineva să te repare...

— Stai, că n-am formulat corect jurământul din punct de vedere logic. Repetăm. Jur să nu mai chem pe

nimeni să-l repare pe Gheorghiţă...

— Jur să nu mai chem pe nimeni să-l repare pe Gheorghiţă...

— Iar dacă îmi calc jurâmântul...

— Iar dacă îmi calc jurământul..., nu-l calc, Gheorghiţă, ai milă...

— Să-mi prind degetul în maşina de tocat electrică...

— Sa-mi prind degetul în maşina de... aoleuuuuu..

— Să mă otrăvesc singură, din greşeală...

— Să mânânc o săptămână numai bicarbonat de sodiu, aşa să-mi ajute Gheorghiţă...

— ... Aşa să-mi ajute Gheorghiţă!

— Iar afară de aceasta, mai promite-mi că ai să-mi spui în fiecare seară câte o poveste erotică...

— Promit, Gheorghiţă, numai dă-ne drumul...

Tudose simte că nu mai poate îndura atâta umilinţă. O perdea neagră i se aşterne peste ochi, iar din piept îi ţâşneşte mugetul înfuriat al omului preistoric. Face un salt periculos şi loveşte uşa cu amândouă picioarele, ceva mai sus de capul plecat al Floricăi. Zăvorul electromagnetic sare din locaşul său, iar Tudose cade peste văduvă, ceea ce îi aduce în situaţia de a se întinde împreună pe gresia care ţine loc de pardoseală.

— Oh, Tudose, dă-mi drumul, geme femeia, nu prea convinsă, dar Tudose trage de timp, prelungind momentul, căci îi plac mirosul de spray şi moliciunea formelor ei.

— Tu, Florico, ţi-a mai spus cineva că eşti foarte ergonomică?

— Hai, Tudose, dă-mi drumul, că ne vede Gheorghiţă, măi...

— A, da, Gheorghiţă..., îşi aduce aminte Tudose şi se ridică, plin de regrete. Lasă că mi ţi-l rezolv eu pe

Gheorghiţă. Ia zi, unde-l ţii?

— În debaraua din sufragerie...

— Aha...

Plimbându-şi ochii peste pereţii sufrageriei, Tudose apreciază în gând distanţa; unu, doi, trei… Cu un icnet, se azvârle înainte. Ocoleşte masa, se împiedică de cordonul unui fier de călcat, se poticneşte şi începe să cadă, ceea ce ar fi reuşit dacă nu s-ar fi agăţat cu mâna chiar de clanţa uşii debaralei. „Nu curentează, e bine”, se îmbărbătează el în vreme ce deschide uşa prudent. Dinăuntru nu se aude nimic, nu vine niciun miros. „Al meu eşti, jubilează Tudose, aprinzând lumina. Mai apucă să vadă cutia calculatorului propriu-zis, apoi un fel de pumn învelit într-o mănuşă de box ţâşneşte de undeva, animat de un arc puternic, şi îl izbeşte în faţă.

* * *

Tudose visa că naveta spaţială luase foc. Se ejectase de la treizeci şi şase de kilometri deasupra Pământului şi tot cădea, cădea şi nu se mai izbea, paraşuta refuza să se deschidă, deci urma să se accidenteze mortal. La un moment dat, se temu că se va aprinde. Realiză că nu avea niciun fel de scut termic. „Voi lua foc, îşi făcu el socoteala, când voi atinge temperatura de o sută treizeci şi cinci de kilometri pe oră. Voi arde ca o stea căzătoare. Ce poetic! Deodată, ceva din aer îl izbi în bărbie…’Raţi ai dracului, cu poluarea voastră nu mai poate omu’să pice liniştit la sol.” O voce începuse să se audă chiar lângă el: „Tudose, Tudose…”. Bărbia îl durea rău de tot. De indignare, Tudose deschide ochii. Geme şi îşi freacă maxilarul inferior cu mâna stângâ. Dedesubt, între el şi covorul persan, se află ceva care

înţeapă, dar nu are timp să-şi bată prea mult capul întrebându-se ce ar putea să fie, căci aude din nou vocea: „Tudose, Tudose...” E glasul văduvei.

— Unde eşti, Florico? articulează cu greutate Tudose, căci îl doare falca.

— În baie, Tudose, tot în baie... Gheorghită a zăvorât uşa hidraulic...

Tudose priveşte cu teamă spre uşa debaralei, după care începe să se târască şerpeşte spre baie. Examinează cu un ochi de profesionist balamalele hidraulice. Deocamdată nu se poate face nimic, i-ar trebui un topor, şi uite că tocmai o asemenea sculă nu are în geantă. Extraordinar, cărase cu el până şi un mini-strung, dar la un banal topor nu se gândise. Încearcă să-i insufle curaj femeii îndurerate.

— Florico, tu rezistă în baie până la eliberare!

— Tudose, trăieşti?! Ce mult mă bucur...

— De ce? Credeai că am murit?

— Nu... (pauză pentru smiorcăială). Credeam că m-ai părăsit, că aşa sânteti voi, bărbaţii, când daţi de greu... Vă puneţi palma în fund şi fuga la alta, unde-i cald şi bine...

— Lasă, că eu nu-s din ăia... Eu sunt profesionist...

— Deci nu mă părăseşti, Tudose...

— Nu, Florico, cum o să te las aşa?

— Tudose... promite-mi ceva...

— Zii...

— După eliberare... bem o bere în oraş?

— Bem, bem, Florico, te duc şi la cinema, da’ ce-o să zică lumea?

— Bine, atunci o cafea...

— Lasă, că mai vedem noi... Tu stai cuminte, fă un duş să-ţi calmezi nervii, eu am o vorbă cu nen’tu

Gheorghiţă...

— Fii atent, Tudose, nici nu ştii cât e de viclean...!

Se aude vocea lui Gheorghiţă. Tudose e înciudat că nu poate localiza direcţia de unde vine, l-ar reduce la tăcere...

— Până aici ţi-au fost jurămintele, Florico! Dar lasă, că-l rezolv eu şi pe Tudose... După aceea, vezi tu... Predă-te, Tudose, n-ai nicio şansă! Treci la perete cu mâinile sus şi sprijină-le de zid, ca să te percheziţionez...

— Întâi şi întâi, te rog să mi te adresezi respectuos, că n-am făcut şcoala profesionala împreună... pe urmă, uite că nu vreau să mă predau... Ce-o să-mi faci, na?

O pădure de terminale răsare din senin: cleşti multipli pentru apucat diverse obiecte îl ameninţă clămpănind fioros, un fel de freză dentară îi bâzâie în urechea dreaptă şi, dacă nu ar fi lăsat capul jos, fără îndoială că i-ar fi perforat craniul dintr-o parte în alta; trei pompiţe, din care nu se ştie ce ar putea ţâşni, ocupă poziţii avantajoase de tragere; tije articulate cu arcuri se retractă şi se destind ameninţătoare; lustra se bălăngăne lugubru, iar becurile instalate clipesc obositor; pentru ca efectul psihologic să fie complet, o sirenă mascată în perete porneşte să sune apocaliptic. Pentru prima dată de când intrase în casa văduvei, lui Tudose îi este frică; broboane reci de sudoare îi acoperă fruntea şi un junghi intercostal îi îngreunează respiraţia. „Dacă mă schilodeşte nebunul? E în stare. Ajunge să mă apuce cu un cleşte din ăla de nas şi m-am făcut de râsul lumii... Sau pompiţele... m-ar putea gaza cu vreo prostie de chimicală, cu naftalină, de exemplu, ca să nu-mi crească molii în plămâni... Mai bine aş fugi strategic... Sunt un profesionist prea

valoros ca să mă las incapacitat de un calculator nebun... Şi pe urmă... sunt încă tânăr... Mai pot repara sute, mii de calculatoare până în ziua când moartea nemiloasă... La moarte nu prea se gândise, ce-i drept, el era un tip profund constructiv... „Dar dacă totuşi i s-ar întâmpla chiar lui un asemenea ghinion, ar prefera ca asta să se întâmple undeva într-o pădure, în mijlocul unui luminiş cu narcise, întreaga biocenoză să plângă la capul lui, în niciun caz în casa unei văduve oarecare, să zică lumea „aşa-i trebuie dacă umbla după ciubucuri, că nu-i mai ajungeau banii... Şi la ce i-a folosit, a luat ceva cu el? Oricum, concluzia era trasă. Fuga, departe de a fi ruşinoasă, poate căpăta chiar unele virtuţi, în anumite împrejurări. Numai că, din păcate, Tudose nu prea avea loc de întors, fiind complet încercuit de terminalele fiorosului Gheorghiţă, calculatorul dement.

Situaţia se apropie de un moment culminant. Un sistem format din trei tije articulate hidraulic, având în capăt o rezistenţă electrică încinsă la roşu, probabil un fost drot pentru ondulat părul, schiţează mişcări ameninţătoare în direcţia ochilor săi, un ventilator cu pale metalice tăioase îi suflă în ceafă, dar ceea ce îl înnebuneşte de-a binelea este sunetul sirenei, care începuse să-i dea ameţeli şi o senzaţie de vomă. Venise timpul să facă ceva. Într-o clipă de fericită inspiraţie, apucă scaunul de lângă uşa care dă în baie cu amândouă mâinile, îl învârteşte peste cap şi izbeşte cu toată forţa disponibilă în direcţia mesei din mijlocul camerei. Scaunul se face ţăndări, dar se sfărâmă şi câteva terminale periculoase. Se creează o secundă de acces spre mijlocul sufrageriei. Tudose nu lasă să i scape momentul, se foloseşte de el pentru a plonja

înainte, direct sub masă. I se smulge un pantof, dar izbuteşte să se strecoare, râsturnând un fotoliu, şi se refugiază sub o dormeză cu picioare înalte. Linişte. Sirena a amuţit, probabil Gheorghiţă este derutat. Întins pe spate, Tudose contemplă arcurile somierei şi borcanele cu dulceaţă puse la adăpost, tocmai în fund, lângă perete. Miros frumos a gutui. Lui Tudose îi este foame. Ar gusta din ele însă consideră că e mai bine să se abţină. În caz că l-ar apuca setea, nu vede de unde ar putea dobândi un pic de apă. Caută înfrigurat prin buzunarele hainei. Nu fără emoţii, deschide cutia în care domiciliază Gândăcel. Îi vorbeşte şoptit, e mai bine ca Gheorghiţă să nu afle ce pune el la cale.

— Ce faci, băi Gândăcel, dormi?

— Să trăiţi, bădie Tudose, nu dorm, cum o să dorm?!

— Da’ ce făceai, mă?

— Mă învârteam în jurul cutiei, ca să-mi păstrez condiţia fizică.

— Bravo, Gândăcel, acum fii atent, urmează o nouă misiune, cea mai importantă din câte ai executat tu până în prezent.

— Ordonaţi!

— Ieşi din dispozitivul de apărare şi te strecori prin liniile inamicului, astfel încât să părăseşti casa. Clar?

— Am înţeles.

— Te duci până la blocul lui nenea Ranţu, şti unde sta, că am mai fost împreună...

— Ştiu, peste drum de coşul acela de gunoi vopsit în albastru.

— Aşa, mâi, eşti gândac isteţ. Intri în apartament la nenea Ranţu şi îi spui că sunt la ananghie, să tragă o fugă până aici, să mă ajute, că şi eu l-am servit cu atâtea... Şi mai zi că, dacă mă scapă, facem un chef

monstru. Îi atragi atenţia să nu intre în casă până nu întrerupe curentul electric de la tablou, sau chiar de pe stîlp. Să-şi ia cu el un topor cu coada bine izolată, că altfel, dacă Gheorghită e cuplat cumva şi la o sursă automată de curent, îi strică imprimanta şi e păcat...

— Am înţeles Bădie, totuşi nu-mi daţi permisiunea să mă bag eu puţin prin circuitele lui Gheorghiţă ăsta?

— Nu, îţi interzic categoric, e prea riscant. Dacă tu pieri, eu o să cad prizonier. Vrei să mă vezi inventând povestiri erotice pentru Gheorghită? Aşaaa..., acuma fii atent la instrucţiunile speciale. Dacă eşti prins, sper că nu vei divulga nimic despre misiune...

— Se poate?!

— De asemenea, fereşte-te de Ranţu, dacă e, mă-nţelegi, puţin machit, s-ar putea să te înscrie pe lista trofeelor. I te adresezi prudent, de la distanta de cel puţin doi metri.

— Am înţeles, să trăiţi!

— Bun, treci la executarea misiunii! În caz de reuşită, Îţi mai capturez doi-trei gândaci, îi bag în cutiuţă cu tine şi te pun şef peste ei.

Gândâcel, iute cum îi este felul, dispare, ocolind piciorul patului. Nu trece mult şi se aude din nou vocea lui Gheorghită:

— Predă-te, Tudose, nu mai ai nicio şansă! Am calculat toate probabilităţile, sunt pregătit pentru asaltul final asupra ta.

O pompită se iţeşte pe sub franjurile cuverturii care acoperă dormeza şi pulverizează în nasul lui Tudose un jet scurt de insecticid contra gândacilor. Tudose rezistă eroic, ţinându-şi respiraţia o vreme, însă lăcrimează puternic. Şi se pare că nu a fost decât un avertisment.

— Vezi, Tudose, cât sunt de mărinimos, aş putea să

te gazez cu uşurinţă. Totuşi, nu o voi face. Îţi mai acord o şansă. Discută cu nevastă-ta!

Se aude zgomotul apelului videofonului. Nu trece mult şi nevasta lui Tudose intervine, conectându-se în linie. Stând sub pat, Tudose nu poate vedea ecranul pe care a apărut chipul ei, dar şi-l imaginează foarte bine. Faptul că nici el nu intră în unghiul camerei de luat vederi s-ar putea dovedi salvator pentru căsnicia sa.

— Alo, da.

— Sâru'mâna, stimata doamnă, sunt calculatorul personal al văduvei Florica.

— Nu cunosc, ai ceva să-mi transmiţi?

— Da, doamnă, vreau să vă solicit ajutorul. Soţul dumneavoastră reprezintă o prezenţă inoportună în casa stăpânei mele. Atitudinea şi scopurile sale contravin intereselor propriei familii. De aceea, am considerat oportun să vă aduc la cunoştinţă, poate izbutiţi să-l convingeţi că e mai bine să se reîntoarcă în sânul onorabil al familiei. Iată prima dovadă a prezentei lui în casă, geanta în care îşi ţine sculele ce-i servesc ca pretext...

Unde e?, se arată nevastă-sa nerăbdătoare.

Sub această dormeză. O voi ridica imediat şi vă voi arăta în ce postură nedemnă se aflǎ soţul dumneavoastră.

— Tudoseeeeee... izbucneşte femeia. Ieşi afară de sub pat, afemeiatule care mi-ai mâncat viaţa”!

Tudose nici nu se gândeşte să iasă. Cât timp nu a fost încă văzut mai poate nega, ar spune că a fost o farsă de-a unor colegi. I-au furat servieta la un pahar şi au vrut să se distreze pe socoteala lui.

Nu reuşesc să o ridic, doamnă!, recunoaşte cinstit Gheorghiţâ. Va ieşi singur, după ce îl voi gaza un pic...

Tata e sub pat, tata e sub pat! Astea sunt vocile celor doi Tudose-juniori. Tata, ce ne aduci de sub pat?

„Pe mama voastră fiartă”, le răspunde Tudose, în gând. Deoarece nu are rost să aştepte să fie gazat, apucă un borcan de dulceaţă, scoate o mână anonimă de sub cuvertură şi îl azvârle cu precizie chiar în obiectivul camerei de luat vederi al videofonului. Legătura se întrerupe. Necazurile însă nu au luat sfârşit.

— Degeaba, Tudose! Nu are niciun rost să te încâpăţânezi. Mai am o cameră de luat vederi, aş putea să o cuplez şi să-l chem pe şeful tău... Îţi imaginezi ce părere ar avea dumnealui dacă te-ar vedea în această postură?

Da, Tudose îşi putea imagina, totuşi, nu vroia să facă respectivul efort.

— Cu toate acestea, nu-l voi chema pe şef. Am capturat adineaori un gândăcel care încerca să se strecoare în unitatea mea de comandă... Cred că te-ar putea interesa...

Tudose îşi propti coatele în parchet şi, împingând cu capul, se ridică răsturnând somiera.

— Ah, Gândăcel... Gheorghiţă, nenorocitule, dacă i-ai făcut ceva, dau foc la casă!

— Uşurel, Tudose... Gândăcel e în mâna mea...îl vezi?

De altfel, l-am torturat puţin pe amicul nostru fiindcă e cam încăpăţânat. Nu i-am făcut mare lucru, i-am smuls două picioare... Presupun că i-ar putea creşte la loc, dacă eşti înţelegător...

De la câţiva metri distanţă, Tudose nu-l poate vedea exact pe Gândăcel, dar îl recunoaşte după gemete.

— Nu te lăsa, bădie Tudose... Luptă până la capăt!

Viaţa mea n-are importanţă, eu sunt doar un biet gândac de bucătărie...

Gândâcel mai scoate un icnet, apoi amuţeşte. Gheorghiţă îşi exprimă regretele:

— Îmi pare râu, Tudose, am vrut doar să-i astup gura. Ce să-i faci, n-am fost prevăzut cu un terminal de o fineţe adecvată. Ţi-l cedez pentru funeralii, ai cinci minute... Nu uita că ai putea păţi ca el.

Un bobârnac metalic şi trupul lui Gândâcel aterizează la picioarele lui Tudose, care îngenunchează, pentru a-l vedea mai bine.

Gândăcel are patru picioare rupte, nu i-a mai rămas decât o jumătate de antenă, iar din mijlocul carapacei maronii se scurge un firicel subţire de lichid murdar. Articulează cu greu în limba oamenilor:

— Bădie Tudose, să ştii că n-am trădat... Nu i-am spus nimic. Să nu fii supărat pe mine că nu mi-am putut îndeplini misiunea. Nenea Ranţu era beat, n-aveam cui să mai cer ajutor şi atunci...

— Ştiu, Gândăcel, ai făcut tot ce se putea, nu m-am îndoit nicio clipă. Sunt mândru de tine...

Tudose îşi şterge o lacrimă.

— Nu mai plânge, nene, sunt doar un gândac scârbos. Ce contează unul în plus sau în minus...?

— În general, ai dreptate, dar, acuma, vezi... o să-mi lipseşti...

— Bădie, chiar crezi că am făcut ceva deosebit?

— Da, Gândăcel, ceva ce n-a mai făcut nimeni din neamul tău. De unde ai aflat tu despre aventură, întrajutorare, prietenie, eroism?

— Am copilărit într-o bibliotecă... Am fost fugărit peste paginile unor cărţi pline de înţelepciune...

Se simte că e la capătul puterilor.

— Bădie... gata... mă duc... Promite-mi ceva...

— Orice vrei tu...

— Promite-mi... că nu mă arunci... la canal...

Îşi mai agită spasmotic jumătatea de antenă o dată, apoi gata, nu mai mişcă. Dintr-un bilet de electrobuz împăturit, Tudose improvizează un pliculeţ în care introduce trupul neînsufleţit al prietenului său. O cută amară i se atârnă de coltul drept al gurii. Arată cu pumnul spre uşa debaralei.

— Te voi răzbuna, Gândăcel, ţi-o jur!

— Tudose, Tudose..., răsună obosită vocea Floricăi din baie.

„S-a terminat cu joaca, va curge sânge de calculator.” Tudose intră în acţiune aruncând o etajeră în geamul unei uşi a sufrageriei, care dă în hol. Pe acolo a intrat în casă, cunoaşte drumul. Se avântă prin perdeaua de cioburi. În urma lui, felurite terminale clămpănesc, şuieră, ca o pădure de şerpi. Tudose izbuteşte să deschidă ferestruica tabloului de siguranţă; este înşfăcat de picioare, de mâini, chiar i se înfăşoară o sârmă în jurul gltului, dar e prea tlrziu. A apucat să apese pe butonul siguranţei automate ce decuplează prizele. Dintr-o dată, agitaţia se potoleşte, terminalele cad rigid pe cimentul holului.

— Şi acum, între noi doi, Gheorghită!

Apasă hotărât pe clanţa uşii de la debara, o trânteşte de perete, în timp ce se apleacă brusc în faţă, evitând pumnul mecanic binecunoscut. Smulge arcul şi-l azvârle tocmai în mijlocul odăii. După ce mai saltă de câteva ori, acesta devine inofensiv. Tudose examinează curios carcasa computerului Gheorghiţă. E un profesionist, a reparat până acum zeci, sute de astfel de aparate, şi totuşi nu se poate opri să nu se

minuneze cum de a încăput atâta răutate într-o cutie aşa de mică. Decuplează fişa de comandă a terminalelor. Acum Gheorghiţă nu mai e periculos. Poate fi chiar recuplat la reţea, ceea ce şi face. Tăcere. Gheorghiţă nu zice nimic deocamdată.

— Ei, Gheorghiţă, de ce taci, unde ţi-e curajul?, îl întărâtă Tudose.

— M-ai învins!, recunoaşte acesta într-un târziu. Nu credeam să fii în stare, au mai încercat şi alţii... Dar n-ai fi izbutit dacă nu m-ar fi trădat ea...

— De cine vorbeşti?

— De Florica, dacă nu-ţi dezvăluia unde mi-e unitatea centrală, căutai mult şi bine...! Ea e de vină... M-ai trădat, târfă ordinară, i se aude vocea, amplificată la maximum, din difuzorul amplasat în baie.

— Tudose, dă-mi drumul, nu mai am aer, simt că mă sufoc!

Gheorghiţă insistă să-şi continue ideea până la capăt:

— O să te recăsătoreşti peste două sute cincizeci şi opt de ani!

— Tudose, ce bine că l-ai învins, dă-mi drumul... mergem să bem o bere sau să mâncâm o prăjitură, aşa cum ne-a fost vorba...

Tudose însă nu se grăbeşte, mai are de lămurit o problemă:

— Gheorghiţă, spune-mi, cine te-a programat?

— Spun tot, că nu merită, conform nici unui cod etic, cunoscut din antichitate până acum, să mai păstrez secretul... Ea m-a programat, Florica... Susţin afirmaţia cu următoarele dovezi: în dormitor, pe raftul din mijloc al şifonierului, se află un manual de programare cu sublinieri revelatoare în sensul celor spuse de mine. Pe

raftul de dedesubt, în spatele unui morman de cearşafuri apretate, poţi găsi o casetă cu povestiri erotice transcrise în mod binar şi o casetă cu programul...

— Nu-l credeeeee, Tudoseee, că minte vicleanul...!, urlă Florica din baie.

Tudose este însă deja convins.

Cuplează mufa terminalelor la calculator prin intermediul unui releu cu temporizare de zece minute, pe care îl adusese de acasă. Se uită la ceas şi realizează că s-a făcut destul de târziu. Dă ultimele indicaţii lui Gheorghiţă:

— Peste zece minute poti să-ţi mişti terminalele, Atunci dă-i drumul şi trateaz-o cum ştii tu mai bine. Eu am plecat...

— Tudoseeee, Tudoseeee..., eliberează-mă, Tudose, unde pleci, animalule...? Ţi-am dat dulceaţă, Tudose, nu mă părăsi cu fiara în casă... N-ai mai avea parte de cine ştiu eu, că prost mai eşti, parcă ce vroiam de la tine, Tudoseee, Tudoseee...

Dar Tudose nu mai e în casă s-o audă. El se strecoară tăcut pe alee, rupe o floare de deasupra capului, păcat de aşa vie, cine ştie cine s-o nimeri să-i bea vinul peste două sute cincizeci şi opt de ani! După ce trânteşte portiţa în urmă, nu se opreşte până în părculeţul de lângă blocul unde locuieşte; sapă o mică groapă la rădăcina unicului copac existent şi îngroapă pliculeţul în care se află trupul lui Gândăcel. Bătătoreşte bine locul cu piciorul, după ce s-a uitat atent de jur-împrejur pentru a-şi întipări în memorie câteva detalii. Îşi şterge cu dosul palmei o lacrimă.

— Nicicând nu va mai exista o astfel de prietenie între un om şi un gândac!, rosteşte Tudose epitaful cu

voce tare, apoi se îndreaptă de şale, privind spre ferestrele blocului. Miroase a cartofi prăjiţi şi se aude un copil plângând, undeva la parter. Peste cerul plin de stele atârnă o antenă de televizor ruptă, care-l deranjează estetic, în rest, toate sunt bune.

JOCUL POLITIC

(1990)

> *„În problema negocierilor şi a tratativelor, un rol important îl au promisiunile şi ameninţările. Desigur, definiţia exactă a promisiunii în opoziţie cu cea a ameninţării nu este evidentă. Diferenţa constă în aceea că o promisiune este costisitoare când reuşeşte, iar ameninţarea este costisitoare când nu reuşeşte. O ameninţare care a reuşit este aceea care nu se pune în practică. „ Petre Constantinescu – „Jocuri şi probleme distractive”*

Partea I – Regulamentul

1. Jocul Politic se adresează tuturor persoanelor, indiferent de sex şi vârstă, care doresc să-şi întregească viziunea despre destinul social-istoric al omului. El dezvoltă aptitudini de conducător al maselor largi de indivizi, creează, întreţine şi perfecţionează spiritul diplomatic. Jocul Politic constituie o comoditate plăcută de relaxare pentru toţi cei ce simt nevoia să-şi exercite instinctul de dominare asupra naţiunilor şi să guste din beţia puterii. Caracterul umanist al jocului apare evident tuturor participanţilor. Practicarea lui consecventă de către politicienii profesionişti duce la

dorinţa sinceră a acestora pentru instalarea unei păci trainice în lume, deschide porţile înţelegerii pe cale paşnică între popoare.

Jocul politic este, de asemenea, util tuturor extratereştrilor care doresc să înţeleagă ultimele nouă milenii de istorie a Pământului.

2. Înainte de începerea jocului, participanţii aleg prin vot secret sau deschis un arbitru. Acesta se consideră validat dacă i s-a acordat o majoritate de 90%. Arbitrul nu participă efectiv la joc, rolul lui fiind acela de a supraveghea respectarea regulilor ce vor fi expuse în paragraful 3. El poate fi ulterior destituit, la propunerea a 40% dintre jucători. Alegerea unui nou arbitru se face tot în condiţiile iniţiale. În timpul exercitării prerogativelor, deciziile sale au caracter absolut: nu pot fi modificate de către altcineva şi nici nu se poate reveni asupra lor de către un alt arbitru succesor.

3. Jocul politic se desfăşoară secvenţial. Se numesc „secvenţe” operaţiile de trageri la sorţi a parametrilor naţionali.

3.1.1. În secvenţa 0 a fiecărui joc, participanţilor li se atribuie următorii parametri definitivi:

— numărul (sau numele) ţării şi categoria de mărime a suprafeţei acestei ţări (m);

— resursele naturale (în unităţi convenţionale);

— rata secvenţială demografică (%);

— procentul populaţiei apte pentru serviciul militar (%).

Parametrii definitivi rămân neschimbaţi pentru o suprafaţă nominalizată, oricât de mare ar fi numărul de secvenţe ale jocului.

3.1.2. Tot în secvenţa 0 a fiecărui joc participanţilor li se atribuie următorii parametri iniţiali (iniţializarea):

— mărimea populaţiei (în unităţi convenţionale); va fi corelată la fiecare secvenţă cu rata demografică;

— numărul şi numele religiilor practicate pe teritoriul ţării (pot fi maximum 10, la care se adaugă ateismul). Rapoartele dintre adepţii fiecărei credinţe (inclusiv ateismul) şi numărul total de locuitori.

Observaţie: Suma tuturor rapoartelor trebuie să fie egală cu 1.

— gradul de animozitate între adepţii diferitelor religii (%);

— ataşamentul populaţiei faţă de şeful de stat (%);

— numărul partidelor naţionale şi orientarea politică a acestora. Numărul de adepţi ai fiecăruia (%);

— Orientarea politică a şefului de stat (trebuie să facă parte obligatoriu dintr-un partid naţional);

— numărul ţărilor învecinate şi numele (numărul) fiecăreia.

Observaţie: Se va avea în vedere faptul că în mod obiectiv, vecinătăţile sunt reciproce (dacă ţara A este vecină cu ţara B, atunci şi ţara B este vecină cu ţara A).

Observaţie: Parametrii iniţiali nu sunt stabili. Ei se modifică aleatoriu, automat sau prin decizia şefului de stat, conform înţelegerilor prealabile dintre participanţi. Arbitrul jocului are datoria să vegheze ca modificarea parametrilor naţionali să fie plauzibilă.

Exemplu: Numărul de locuitori ai ţării creşte sau scade automat la fiecare secvenţă conform ratei demografice.

Ataşamentul populaţiei faţă de şeful de stat va fi corelat cu venitul naţional pe cap de locuitor şi cu poziţia respectivului şef faţă de partidele şi religiile existente. Şeful de stat îşi poate schimba propria

religie şi poate trece într-un alt partid politic; poate decide interzicerea unei religii sau a unui partid atunci când consideră că este necesar, dar popularitatea sa va trebui să scadă proporţional cu numărul celor afectaţi de măsură.

3.1.3. După ce secvenţa 0 a avut loc, şeful de stat procedează la repartizarea venitului naţional în următoarele ramuri:

— industrie, agricultură, exploatarea resurselor naturale, transporturi;

— întreţinerea aparatului politic statal;

— întreţinerea armatei;

— întreţinerea populaţiei;

— investiţii în: tehnică militară neconvenţională, cercetare ştiinţifică pentru sectoarele productive ale economiei, achiziţia de bunuri materiale (inclusiv arme) de pe piaţa externă.

Observaţii:

a) Aparatul politic statal este constituit din partidul susţinător al şefului de stat, aparatul juridic şi poliţienesc, serviciile de spionaj şi contraspionaj.

b) Prin investiţii în tehnica militară neconvenţională se înţeleg cheltuieli de creare sau achiziţionare de:

1) armament atomic, chimic şi biologic.

2) alte tipuri de armament, încă necunoscute.

3.2. Între oricare două state pot exista următoarele feluri de relaţii politico-economico-militare: colonie, dominion, ignorare, schimburi economice, consulat, ambasadă, alianţe economice, politice şi militare, pacte economice şi militare.

3.2.1. Relaţiile politice se întreţin prin înţelegeri între şefii de state sau ajutoarele lor, cu ocazia unor:

— convorbiri, congrese, vizite bilaterale,

multilaterale;

— cockteiluri, recepţii, dineuri, supeuri, serate, spectacole etc.

Relaţiile politice pot fi publice sau secrete.

În orice moment al jocului, relaţiile politice trebuie să fie urmate de emiterea unor documente oficiale. Dacă acestea sunt publice, ele trebuie puse la dispoziţia celorlalţi participanţi, atunci când ei solicită acest lucru. Dacă documentele oficiale sunt secrete, atunci ele se depun la arbitru. Statele interesate pot participa la aflarea secretelor de stat prin tragere la sorţi. Numărul tragerilor la sorţi este proporţional cu înzestrarea umană şi financiară a serviciilor de spionaj şi invers proporţional cu înzestrarea tehnică şi umană a serviciilor de contraspionaj, interesate să păstreze secretul.

3.2.2. Relaţiile economice între două sau mai multe state apar în urma acceptării unor oferte sau prin presiuni politico-militare. Arbitrul veghează ca beneficiile rezultate să fie conforme contextului.

3.2.3. Relaţiile militare de colaborare se stabilesc în condiţiile menţionate la 3.2.1. şi 3.2.2. Şi acestea pot fi publice sau secrete.

Relaţiile militare de conflict se desfăşoară în condiţiile impuse de regulamentul Jocului Războinic.

3.3. Scopul Jocului Politic este întărirea poziţiei şefului de stat, pe plan intern şi extern, prin îmbunătăţirea parametrilor naţionali iniţiali şi secundari, îmbunătăţirea se poate face prin creşterea unor parametri (venitul naţional, venitul pe cap de locuitor, etc.) sau micşorarea altora (gradul de animozitate între adepţii diferitelor religii şi partide, cheltuielile pentru întreţinerea aparatului legislativ şi

poliţienesc etc.). Aceste aspecte se referă la situaţia internă a fiecărui stat. Pe plan extern, aprecierea rezultatelor fiecărui şef de stat se face după cum urmează:

A. Dacă Jocul Politic se termină într-o secvenţă paşnică, atunci se iau în considerare parametri naţionali ca: eficacitatea diplomatică, beneficiul economic total dat de comerţul exterior, contribuţiile aduse la instaurarea păcii printre ceilalţi participanţi etc.

B. Dacă Jocul Politic se termină într-o secvenţă cu incidente armate locale, atunci, pentru aprecierea activităţii şefilor de state implicaţi în aceste stări conflictuale, se aplică regulamentul Jocului Războinic pentru evaluarea câştigătorului şi apoi criteriile expuse anterior la 3.3.A.

C. Jocul Politic se consideră automat încheiat în momentul declanşării unui război cu arme neconvenţionale (atomice, chimice sau biologice), chiar dacă el are o participare minimă de 2 beligeranţi. În acest caz, se consideră că toţi participanţii au pierdut în egală măsură.

3.4. Un şef de stat se consideră înfrânt şi înainte de terminarea jocului dacă, prin politica dusă şi prin voia hazardului, media parametrilor naţionali interni scade cu 30%, exceptând temporar situaţia descrisă la 3.3.B. În acest caz, el şi ajutoarele sale părăsesc Jocul Politic respectiv, pierzând dreptul de a influenţa în vreun fel desfăşurarea sa.

3.4.1. Orice persoană care doreşte să intre în Jocul Politic după începerea sa poate face acest lucru în două cazuri:

A. Când un şef de stat acceptă să-i cedeze un

teritoriu aflat sub controlul său. În acest caz, înţelegerea se face în principiu bilateral.

B. Când un şef de stat iese din joc de bunăvoie sau în condiţiile descrise la 3.4. În acest caz, doritorii de a-i prelua locul trebuie să aibă asentimentul populaţiei (care se decide prin tragere la sorţi şi încadrarea automată în partidul politic şi religia de cea mai largă răspândire naţională) sau asentimentul unei mari puteri care dovedeşte arbitrului că este în stare să controleze situaţia internă a statului respectiv în proporţie de 51%.

3.4.2. Dacă un teritoriu rămâne fără conducător în condiţiile 3.4.1.B., şi nu există o persoană care să preia funcţia sa, atunci arbitrul propune statelor vecine să-şi dispute în condiţiile regulamentului Jocului Războinic teritoriul ţării respective. Dacă nici în aceste condiţii situaţia nu se rezolvă, arbitrul poate propune unei mari puteri (celei mai apropiate din punct de vedere geografic) să facă acelaşi lucru. Dacă arbitrul nu poate rezolva situaţia, atunci jocul se declară închis în condiţiile 3.3.A sau 3.3.B.

3.4.3. Dacă un şef de stat nu mai poate continua Jocul Politic din motive independente de voinţa sa, atunci el are dreptul de a-şi numi un succesor care trebuie validat pe plan intern conform 3.4.1.B.

4. Despre teoria Jocului Politic şi teoria Jocului Războinic, dezvoltate ca ramuri ale teoriei Jocurilor, s-au scris până astăzi mii de volume valoroase şi cel puţin câteva zeci imposibil de ignorat. S-au conturat, pe cale teoretică şi experimentală, mai multe feluri de strategii, care tind să optimizeze seturi de parametri naţionali definitivi şi iniţiali. Referitor la aceştia, a existat o vreme când s-a căutat mărimea numărului lor

şi a puterii corespunzătoare de nuanţare. Timpul a arătat că nu pot fi manipulaţi decât şefi de state foarte inteligenţi şi cu multe ajutoare. Astfel s-a născut Jocul Politic competiţional, cu vedetele şi campionii săi. Acest regulament este, deci, simplificat, faţă de varianta sa competiţională. Lipsesc, de exemplu, parametrii de amănunt (cum ar fi tipurile de armament atomic din dotare sau categoriile aparatului legislativ) sau condiţiile de efectuare a tragerilor la sorţi (numărul de evenimente posibile, dispozitivul folosit etc.). Considerăm însă că acest Regulament este foarte potrivit pentru masa largă a începătorilor, a celor ce pot practica Jocul Politic în condiţii modeste (locuri neamenajate special, număr mic de participanţi şi ajutoare etc.). Din rândurile lor, suntem convinşi, se vor naşte politicienii de mâine, campionii Jocului Politic Mondial sau, mai probabil, simpli cetăţeni cu o bună intuiţie şi pregătire politico-socio-economică, apţi de a participa la adevărata politică. Trebuie spus că aceasta nu mai este însă un joc.

Partea a II-a. JOCUL.

1. O zi înnorată de vară. Deşi cerul este acoperit, norii nu sunt propriu-zis aducători de ploaie ci mai degrabă de umbră.

— Simt electricitatea din aer, da, da, o simt! *Madame la Contesse*, dumneavoastră o simţiţi? şi bătrânelul scund, rotofei se întoarce către vecina lui, aflată o treaptă mai sus pe scara de marmură şi scara socială. Ea se încruntă puţin, făcând o cută simpatică la baza nasului, şi se apleacă spre el.

— Dă-i drumul, baroane, te conjur pe numele tuturor iluştrilor dumitale înaintaşi, dă-i drumul! Dacă începe ploaia şi o să mi se ude rochia, n-am să ţi-o iert niciodată, să ştii! Baronul tuşeşte „Da, da, hm, să-i, hm, dăm drumul...” şi ridică ochii spre cer, în timp ce mâinile sale, pline de pernuţe de grăsime, ajustează înălţimea trepiedului din faţa sa. În difuzoare zgomotul făcut de această operaţie se aude tare, atrăgând atenţia tuturor celor de faţă. Se întrerup conversaţiile şi toate privirile se îndreaptă către tribuna improvizată chiar pe scările castelului. În liniştea lăsată, bâzâitul aparatelor de filmat, ţiuitul convertizoarelor pentru tuburile vidicon şi blitzuri se izbeşte de zidurile vechi, intrând pe sub iederă, şi se reîntoarce în mulţime. Discursul pluteşte în aer. Din locul de unde stă Prim Ministrul, microfonul din faţa Baronului se vede ca o prelungire a nasului acestuia, ceea ce îl face să zâmbească condescendent. Lângă el, Anarhistul îl priveşte, îi sesizează zâmbetul şi curios la culme îşi îndreaptă ochii către Baron. Din locul lui, însă, are o imagine firească, complet necomică. „De ce o fi zâmbind?” se întreabă şi ridică din umeri. Gândurile oamenilor politici sunt greu de citit.

— Domnilor – vocea pornită în sfârşit se izbeşte de aripile castelului, şi revine puţin întârziată lungind cuvântul. Se aude „Domnilor...., în calitate de preşedinte al Federaţiei Mondiale a Jocurilor Politice, am deosebita onoare şi plăcere să declar deschisă înfruntarea politică de la Waalsmandale”.

Toată lumea aplaudă. Un snop de blitzuri luminează obrazul destul de neted încă al Baronului. Aplaudând, Domnişoara Vicontesă scapă mănuşa ei lungă şi parfumată pe pietrişul aleii. Tânărul Preşedinte,

îmbrăcat într-un frac vişiniu – toţi bărbaţii poartă frac – se apleacă să ridice mănuşa. Mişcarea fiind prea violentă, jobenul vişiniu îi alunecă de pe cap. Îl culege cu o mişcare nervoasă. Când întâlneşte privirea Domnişoarei Vicontese, obrazul său este perfect asortat cu fracul. Domnişoara zâmbeşte încurajator. Tânărul Preşedinte învârte încurcat într-o mână jobenul şi în cealaltă mănuşa. Ca să iasă din încurcătură se decide să facă un gest excentric, un truc învăţat în copilărie de la un servitor din casa părinţilor săi. Cu o mişcare dibace ascunde mănuşa în mânecă, întinde mâna dreaptă, rămasă goală, spre privirile vicontesei, apoi îi arată interiorul jobenului. Vicontesă încă surâde amuzată, dar printre genele ei lungi şi răsfrânte începe să-şi facă loc îngrijorarea. Mâna dreaptă a tânărului se apropie într-un chip neaşteptat de buclele părului ei blond şi extrage din acel loc mănuşa buclucaşă. O priveşte drept în ochi, blând şi totuşi arzător, sărută mătasea fină şi o înapoiază în sfârşit posesoarei. Domnişoara Vicontesă schiţează o reverenţă în semn de mulţumire. Din spatele lor, Bătrânul Preşedinte a observat toată scena.

— ... se află câţiva dintre cei mai renumiţi performeri ai Jocului Politic şi câteva – nu le numesc pentru că le veţi recunoaşte, cu siguranţă – mari personalităţi politice de renume internaţional. Încă o dată, ţin să mulţumesc Doamnei Contese pentru a fi avut amabilitatea să găzduiască Jocul Politic în acest frumos castel din Waalsmandale. Fie ca frumuseţea secvenţelor sale să desfete inimile cetăţenilor din toată lumea şi fie ca cei mai buni, mai cinstiţi, inteligenţi şi omenoşi oameni de stat să învingă.

Răsună doar câteva aplauze timide pentru că de la

jumătatea ultimei fraze a început brusc să plouă. Domnii şi doamnele, tinerii şi bătrânii îşi deschid umbrelele şi se îndreaptă grăbiţi către intrarea în holul castelului. În fruntea tuturor, reporterii aleargă ferindu-şi aparatele sub poalele hainelor. Jocul Politic a început. Un şef de stat este un om în general sensibil la boli. Umblând prin ploaie, el ar putea căpăta un guturai sau chiar o pneumonie care să-l facă indisponibil.

2. Bătrânul Rege se simte bine gustând clipele de linişte şi whisky-ul. Incredibil, şi totuşi stătea de 45 de secunde netulburat în sala aceea mare şi plină de lume, la câţiva paşi de butucii arzând cu zgomot molcom în şemineu. „Sunt bătrân” remarca privind limbile flăcărilor filtrate prin cristal şi alcool. „Sunt oare prea bătrân pentru acest joc?”.

— Maiestate, de la ce vârstă aţi început să practicaţi Jocul Politic?

„Gata, momentul de linişte a trecut!”.

Bătrânul Rege aruncă o privire peste umăr. Evident, după timbrul vocii şi întrebare, nu putea fi decât Ziaristul. Ezită, în căutarea unor cuvinte pline de înţeles.

— Am fost sortit Jocului Politic dinainte de a mă naşte. Încă de la primele scâncete adversarii au început să tremure de frica mea.

Intuieşte declanşarea flash-ului şi adoptă o mină de om sigur pe el. Evenimentul se produce, dar nu în favoarea lui. Fotograful pe care îl urmărise cu coada ochiului imortalizase pe altcineva. Întrebarea următoare îl surprinde nepregătit.

— Credeţi că veţi câştiga?

Mormăie neinteligibil şi gesticulând se pierde printre invitaţi.

2.1.1. Chiar aşa va apărea scris în „Marele Cotidian”: „Este firesc să ne întrebăm dacă la cei peste... ani ai săi, dintre care cea mai mare parte petrecuţi în învolburatele culise ale politicii, Bătrânul Rege mai poate face faţă solicitărilor intense pe care partida de la Waalsmandale i le va pretinde. Să ne reamintim că, anul trecut, în secvenţa 0 a jocului de la Los Angeles a fost nevoit să abandoneze din cauza unei crize de lumbago. El nu a mai participat deloc în Circuitul Asiatic, iar la Leningrad a obţinut abia modestul loc IV. Desigur, aceste fapte pot îndemna pe unii să tragă o linie sub numele său şi să-i încheie bilanţul. Ne-am putea întreba dacă Bătrânul rege se va retrage în mod demn de pe arena Jocului Politic de performanţă sau va insista în mod penibil să ocupe locuri din ce în ce mai modeste în clasamente. Poate că, totuşi, aceste afirmaţii sunt premature. Palmaresul impresionant al Bătrânei Majestăţi ar putea fi un reazem solid pentru noi victorii.

2.1.2. Reflectoare puternice l-au fixat pe Anarhist în fotoliul adânc. E crispat, are gesturi necontrolate. Mâna dreaptă, de exemplu, caută înfrigurată o manşă de avion pe care s-o acţioneze lansându-se în picaj ca să scape de tirul artileriei antiaeriene. E evident, are iluzia zborului la bordul unui bombardier greu. Nu se ştie exact de ce larma seratei, conversaţiile pe ton reţinut, clinchetul paharelor de şampanie îi evocă zgomotul motoarelor. Ceea ce îl stresează este intensitatea prea slabă. Ar vrea să simtă fotoliul de sub el vibrând şi să

aude în căşti indicaţiile de control ale bazei ei. În loc de toate acestea, anarhistul nu are parte decât de întrebările Reporterului:

— În ce constă noutatea strategiei dumneavoastră?

Răspunde. Cuvintele îi curg din gură ca nişte bombe. După un şir mai lung se opreşte ca pentru a asculta zgomotul exploziilor la sol şi instinctiv priveşte în jos.

— Încerc să instaurez haosul printre toţi participanţii la joc. Mă bazez pe un lucru astăzi demonstrat: orice societate umană este entropică. Orice politică se întoarce mai devreme sau mai târziu acolo de unde a venit: în haos.

— Şi cum reuşiţi să câştigaţi?

— În limita regulamentului, s-ar putea spune că pescuiesc în ape tulburi, după ce, în prealabil, dinamitez adversarii.

Uşurat de încărcătura răspunsurilor, Anarhistul se relaxează şi scapă de obsesia zborului. În schimb, Reporterul capătă strania expresie că dinspre interlocutorul său se aude, în ciuda zgomotului de fond, un tic-tac obsesiv. Reflectoarele şi camera de luat vederi se îndreaptă către Tânărul Preşedinte. Reporterul profită pentru a pune o întrebare confidenţială Anarhistului.

— Nu vă supăraţi, nu ştiţi cât este ceasul?

— Poftim?!

2.1.3. Îl puteţi asculta pe toate lungimile de undă dacă nu aveţi timp să vă uitaţi la televizor. Discursul Tânărului Preşedinte este de-a dreptul zguduitor. Puteţi sau nu să fiţi de acord cu cele spuse de el, dar trebuie să recunoaşteţi că expune într-adevăr un punct de vedere propriu. Uneori se fac paralele între platforma

sa politică şi cea a Anarhistului, asta pentru că ambele încep cu dărâmarea unor idei învechite. Nu este aici locul să subliniem că Tânărul Preşedinte nu se opreşte la atât. „A sosit momentul – spune el cu voce bine timbrată, care inspiră încredere şi elan – a sosit momentul să dovedim unor politicieni învechiţi că ideile lor, deşi miros a naftalină, sunt roase de molii. Ca şef de stat, afirm că numai libertatea individuală garantează libertatea naţională. Mă voi strădui să impun democraţia mea atât în statele aliate, cât şi în cele inamice. Adversarii mei este bine să ştie că sunt foarte principial. Eu nu-mi permit să pierd un Joc Politic. Prefer apocalipsul nuclear înfrângerii la puncte.

Şi încheie, emfatic:

„Veniţi, cu mine libertatea, începutul a orice, oriunde şi oricând”.

2.1.4. Acest tip de încheiere îl apropie stilistic pe Tânărul Preşedinte de Anarhist, care, cu ocazia unui discurs a lansat îndemnul: „Veniţi, cu mine este libertatea, începutul şi sfârşitul a orice”. Asemănarea este, desigur, formală, sensurile adânci ale cuvintelor fiind foarte mult diferite.

2.2. Întunericul de la primul etaj al castelului este tot atât de dens pe cât sunt la parter lumina, sunetul pianului, zgomotul de petrecere. Observat în spectrul de radiaţii infraroşu, trupul Bătrânului preşedinte ar prezenta neuniformităţi de strălucire. Faţa, mâinile, spatele îi transpiră abundent. Aceste zone ar emite deci radiaţii calorice mai puternice decât altele.

Bătrânul Preşedinte dă, în orice caz, dovadă de mai multă agilitate decât ar fi de bănuit la vârsta lui. Iată-l,

intră în dormitorul Arbitrului şi aprinde o veioză de pe birou. Începe să parcurgă filă cu filă teancul de documente oficiale secrete emise după secvenţa „0” a jocului. Le va fotografia cu un aparat ultraminuscul, ultima noutate în tehnica spionajului sau îşi va nota extrase într-un carneţel, dovedindu-se la fel de bătrân cu vârsta pe care o arată? O soluţie de compromis care îl aruncă în afara timpului. Le fotografiază, dar mintal. Procedeul are o mulţime de avantaje.

Comentariu: terminând de parcurs toate documentele secrete, Bătrânul Preşedinte stinge lumina şi părăseşte camera Arbitrului. Îşi freacă mâinile cu satisfacţie şi gândeşte: „Există unii participanţi la Jocul Politic, care, probabil, din cauza lipsei de experienţă ce caracterizează tinereţea lor, îşi închipuie că pot dărâma, fie în joacă, rânduielile străvechi ale politicii. Adevărul se află în nou şi numai în nou. Sunt atât de idioţi încât nu-şi dau seama că nu se schimbă decât ambalajul, produsul rămâne acelaşi, dar se vinde eventual mai scump. Lăsaţi copiii să ţină discursuri şi să petreacă! Noi, ăştia mai bătrâni, ne mulţumim să stăpânim. Să fim câştigătorii Jocului Politic. Declaraţii, discursuri, interviuri, astea se dau sau cu mult înainte, sau cu mult după.

Observaţie: Ducesa aprinde brusc lumina pe coridor. Ea nu dispune de tehnica necesară urmăririi Bătrânului Preşedinte în spectrul razelor infraroşii, dar nici nu a fost nevoie. Are un auz deosebit de sensibil. Între ei doi se înfiripă o discuţie aprinsă. Bătrânul preşedinte se agită, gesticulează, este roşu de mânie sau de ruşine. Ducesa îi întinde o foaie de hârtie pe care el o

semnează. Dacă este vorba de o alianţă politică nu se ştie, fiindcă Arbitrul nu a primit nicio indicaţie în acest sens,

2.2.1. Generalul, Amiralul şi Contraamiralul ocupă o masă retrasă, la adăpostul unei coloane de marmură. Se bea coniac nemarcat, vechi de 80 de ani şi tezaurizat, zic ei, în mod abuziv de majordomul Contesei în pivniţele castelului. Se consumă, complet neprotocolar, fursecuri şi saleuri. Se fumează, în ordinea enunţată la început, trabuc, pipă şi contra-pipă. Sub masă fixat cu gumă de mestecat pe un picior, se află ascuns un microfon neoficial.

Generalul: Mi-aduc aminte... aveam doar douăzeci şi doi de ani şi eram plutonier când am participat la prima mea lovitură de stat. Ştiaţi că am fost dictator timp de trei zile şi 4 ceasuri?

Amiralul: Şi acum ce faci, te înarmezi?

Generalul: A nu, dragul meu Nelson, vremurile alea când se trăgea mult cu puşca s-au schimbat. Astăzi trebuie să dai mult din clanţă ca să ai succes. Stilul cazon a apus. Investesc mult în spionaj şi contraspionaj. El al dracului de eficace. Vă voi demonstra, sper, în curând.

Contraamiralul: Dimpotrivă, cred că o forţă armată solidă îţi permite nişte libertăţi de instrucţie şi manevre politice deosebite.

Amiralul (îngrijorat): Vă propun un pact alcoolic. Să jurăm că nu vom declanşa războiul până când nu vom termina acest divin coniac al Contesei.

Cei trei îşi împreună mâinile deasupra mesei şi scandează la unison „Jurăm, jurăm, jurăm”.

Observaţie: Din motive necunoscute, exact în clipa jurământului, Anarhistul a tresărit puternic, deşi se găsea, chiar în capătul opus al sălii, angajat într-o discuţie cu Principesa.

2.2.2. Anarhistului îi sticlesc ochii privind decolteul Principesei, gâtul ei zvelt, colierul încrustat cu diamante negre ce pune în evidenţă albeaţa orbitoare a epidermei. Aceasta îi zâmbeşte insinuant, îşi înfige uşor unghiile lungi în braţul său şi îşi apropie buzele de urechea lui stângă.

— Ştii, m-am gândit să particip şi eu la joc. Această chestie numită politică e atât de amuzantă...

Şi apoi, după o clipă, relansează cu voită candoare:

— Nu-i aşa, dragul meu?

Anarhistul are impresia că suflul şoaptei i se lichefiază în pavilionul urechii şi că i se preling picături de smoală fierbinte dea lungul şirei spinării. În plus, e probabil electrizat. Bâiguie:

— Eu...

— Nici nu-mi trebuie mare lucru! se agăţă Principesa de începutul lui. Un mic principat, aşa, pitic şi drăguţ.

Anarhistul dă peste cap întreaga cupă de şampanie, simţind că se volatilizează. Exact în clipa aceea, Generalul, Amiralul şi Contraamiralul pronunţă jurământul şi Anarhistul se îneacă violent. Agăţată de braţul lui, principesa ia tusea lui drept expresia protocolară a unui refuz şi se simte ea însăşi înecată. Cu un ultim efort, trage adânc aer în piept şi degajează spre un nou interlocutor.

2.2.3. Bătrânul Preşedinte conversează cu primul ministru. Se simte profund enervat de faptul că acesta

nu bea şi nu fumează.

— Sunteţi propria dumneavoastră statuie! scapă Preşedintele şi asta îl face să-şi dea seama că e aproape beat şi nu îşi mai poate controla spusele.

Prim-ministrul caută o replică tăioasă, dar nu o găseşte. Preferă atunci să mimeze neatenţia. Cu regret, constată că un pic de scotch i-ar mai fi dezlegat limba.

Dicţionar SF
UNGUREANU, Alexandru

(1957 – 2004)

de Aurel Cărăşel - 01.06.2010

Scriitor SF, redactor şi editor.

Născut în Bucureşti. Este fiul juristului Vasile Ungureanu şi al Elenei. Face şcoala în Bucureşti, fiind înscris la Liceul Teoretic nr.24, apoi, în cadrul Insitutului Politehnic din capitală, urmează cursurile Facultăţii de Transporturi. Încă din perioada liceană, este interesat de literatură şi frecventează majoritatea cenaclurilor bucureştene de profil, scriind în special proză umoristică, teatru absurd şi lirică modernistă. Deşi are o formaţie ştiinţifică la bază, Alexandru Ungureanu este un spirit umanist prin definiţie. Este atras de SF încă din perioada apariţiei „Colecţiei de povestiri ştiinţifico-fantastice”, iar fixarea asupra unui anume tip de literatură se face în anul 1978, când descoperă cenaclul studenţesc „Solaris”, din Casa de cultură „Grigore Preoteasa”, al cărui preşedinte devine în perioada 1979-1982. Aici este coleg de generaţie cu Mihail Grămescu, Ştefan Ghidoveanu, Faur Agachi, Dănuţ Ungureanu. În 1982, după încheierea studiilor superioare, este repartizat ca inginer la Staţia Căi Ferate Uzinale a Combinatului de îngrăşăminte Chimice Bacău, iar din 1984 fondează şi conduce cenaclul Clepsidra, afiliat pe lângă Comitetul Judeţean

Bacău al U.T.C. Atmosfera de creaţie de aici este favorabilă continuării lucrului la ciclul SF „Artele marţiale moderne”, precum şi începerii unui roman realist, intitulat „Povestiri de la marginea lumii” (rămas în manuscris). În 1987 se transferă la Centrul de Radiodifuziune Galbeni din Bacău. După 1990 îşi abandonează profesia şi intră în domeniul gazetăriei – împreună cu membrii cenaclului „Clepsidra” fondează revista „Pur şi simplu”, al cărei redactor-şef este în perioada 1990-1991; tot acum, este editorul-şef al revistei „Dracula”. În 1992, devine director al revistei săptămânale „Argus”, în 1993 ajunge redactor-şef adjunct la cotidianul „Ziua” şi redactor-şef la „Radio Star B”. În perioada 1995-1998 lucrează la publicaţiile „Ultima oră”, „Monitorul de Bacău” şi „Aşa”.

Debutează în publicistica SF în anul 1981, când „Suplimentul literar-artistic al Scânteii Tineretului” îi publică povestirea „Alarmă în sistemele cibernetice”. În acelaşi an primeşte premiul revistei „Convorbiri literare” pentru povestirea „Maşina de visat şerpi”. În anii următori publică frecvent povestiri în revistele „Convorbiri literare”, „Ştiinţă şi tehnică”, „Almanahul Anticipaţia”, precum şi în fanzinele „Ing”, „Paradox”, „Helion”, „SF Magazin”.

După 1982, Alexandru Ungureanu încearcă să reînnoiască atmosfera spaţiului literar SF românesc: cu „Artele marţiale moderne” (1982) şi „Artele marţiale moderne II” (1985), aduce în prim-plan universul luptei pentru mândrie şi onoare, specific culturii japoneze; numai că în textele sale totul se petrece într-o societate viitoare, în care lupta a ajuns să fie considerată un mod de viaţă, iar luptătorii au ajuns copii videoplasmatice ale indivizilor originali, un fel de

sclavi moderni care se pregătesc să moară pentru demnitatea maeştrilor.

Debutul în volum se realizează în 1984, când publică la editura „Albatros”, în colecţia de specialitate „Fantastic Club”, o parte din textele independente, apărute prin reviste, sub forma unui neclasic roman modular, intitulat „Marele prag”, care este premiat, în acelaşi an, cu Premiul CC al UTC. În peste două decenii de activitate, publică proză scurtă în peste 20 de volume colective, dintre care amintim „Avertisment pentru liniştea planetei”, „Povestiri ciberrobotice”, „Povestiri pentru mileniul III”, „Timpul este umbra noastră”, „Young Science Fiction from East”, „Antologia Nemira 1994″, „Twelve”.

Între 1981-1991, Alexandru Ungureanu câştigă 5 premii literare SF, dintre care cel mai important este Premiul european pentru tânăr autor, acordat la Euroconul din 1991.

Scriitorul Alexandru Ungureanu este autorul unor texte străbătute de un abia simţit fior liric, adesea reprimat, în favoarea unui amuzament transparent şi, adesea, parodic. Brodând pe marginea a două teme, fundamentale pentru întreaga sa creaţie – tema maşinii şi tema copiilor umane (indiferent de natura lor, de la banalul computer, trezit la conştiinţa de sine, până la videoplasme), el oscilează între abordarea funciarmente serioasă, chiar dramatică, a textului (vezi „Artele marţiale moderne”, „Cei dintr-o lacrimă”), şi cea ironic-parodică, bine lucrată stilistic în registru umoristic, care vizează în special comicul de situaţie.

„Norocosul” (1982) reprezintă unul dintre primele contacte ale scriitorului cu tema care-i va deveni favorită – dominaţia maşinii asupra factorului uman.

Într-unul dintre cazinourile de pe un fost satelit elovian, la marginea Galaxiei, un pasionat al jocurilor de noroc îi propune patronului crearea unui robot-jucător bazat pe principiile statisticii, pe teoria deciziilor şi a jocului. După realizare, Norocosul devine, inevitabil, campion galactic la orice fel de joc cu cărţi, reuşind să-i învingă pe toţi marii jucători umani ai Universului. Mai mult încă, însuşi creatorul său este înfrânt, atunci când orgoliul îl face să-şi măsoare forţele cu robotul, într-un gest mitic, care repetă pe alt plan ideea creatorului devorat de propria-i creaţie.

„Cei dintr-o lacrimă” (premiul II, secţiunea povestire, la Consfătuirea Naţională din 1982) este o naraţiune romantică despre contactul dintre civilizaţii, dar şi (surpriză!) interregnuri. Pornind de la o subtemă mai puţin exploatată, cu rădăcini adânci în opera lui J.H. Rosny-Aîné, Alexandru Ungureanu ne propune, sub pretextul unei aventuri clasice şi tragice pe o planetă îndepărtată, o dramă delicată care sparge tiparele textelor ieftine ale genului. Rătăcit prin jungla interminabilă, eroul se încăpăţânează să ajungă la o bază ce pare din ce în ce mai îndepărtată, dialogând în ireal cu de mult decedatul său camarad Jeremy. Doborât de ploaie şi de un virus necunoscut, este salvat în ultima clipă de bătinaşii umanoizi Aneza, care îl fac să înţeleagă prin semne că există un remediu pentru boala sa. Un leac straniu şi, aparent, de neutilizat: ca să se facă bine, personajul trebuie să se îndrăgostească, la propriu, de... o floare numită Legeea; în schimbul acestui sentiment, planta îi va ceda din bioenergia ei curativă şi îl va ajuta să revină la normal. În cele din urmă, învingându-şi orice resentiment, dar şi orice element raţional care-l

determină să refuze procedura, reuşeşte să-şi dirijeze spre planta în cauză sentimentele, ca spre o femeie, aceasta îl vindecă, apoi se usucă şi moare. Înţelegând şi interpretând sub alt plan valoric relaţia interregnuri, bărbatul o conservă într-un tub de răşină polimerizată şi refuză să revină în civilizaţia umană.

Volumul **Marele prag** (1984) este un conglomerat format din 11 texte semiindependente, care pot fi lecturate şi separat. Acestea au în comun câteva personaje, trecute dintr-o aventură în alta, prin spaţiul hipercubului 14, şi care, în ansamblul volumului, propun o parabolă frecvent abordată în literatura celei de-a doua jumătăţi a secolului XX – aceea a angajării scriitorului în lumea ficţională pe care o creează. Stilistic, textele aparţin unui registru amuzant şi uşor parodic, temele cele mai frecvente fiind a labirintului temporal şi a maşinii creatoare de lumi (există o maşină a iluziilor, o maşină labirintică şi chiar o maşină de visat şerpi).

Cea mai cunoscută (şi premiată) dintre ele este chiar povestirea de debut, „Scrisoare din hipercubul 14″, foarte bine realizată din punct de vedere stilistic şi ca ritm. Aici facem cunoştinţă cu eroii ce vor susţine structura narativă a întregului volum: Coiotul cvadridimensional, vocea narând totul la persoana I, barmanul Daddy Blue, contrabandistul Moşul Gonflabil, Padre Iliuţă, profesorul de magie de la Catedra de Psihochiromanţie a universităţii locale, Gaepa, ajutorul Moşului, Marele Alf, comandantul local al Controlului Spaţial (CS). Acţiunea povestirii se petrece într-un viitor îndepărtat în care omenirea a colonizat o bună parte din Galaxia cunoscută, divizând-o în hipercuburi în interiorul cărora se călătoreşte cu viteze

hiperluminice. Coiotul cvadrimensional este nevoit să părăsească hipercubul, datorită unor activităţi nu prea legale şi, pentru a reuşi să o facă, trebuie să apeleze la ajutorul Moşului Gonflabil (MG), care îl obligă să intre într-o acţiune de contrabandă – trebuie să participe la un furt de energie de pe o planetă din hipercub, aflată într-un timp trecut. Operaţiunea reuşeşte, dar Coiotul şi Gaepa încearcă să-l păcălească pe MG şi să-i fure câteva unităţi energetice. Nu reuşesc, iar acesta îi dă pe mâna CS-ului.

„Farsa" este o continuare a aventurilor Coiotului cvadridimensional, numai că dispare definitiv suculenţa mirajului straniului hipercub 14, totul transformându-se în banale şi cvasicasnice peripeţii, lipsite de glorie şi, uneori, chiar de umor. Coiotul este angajat de şeful CS-ului, pe post de... dădacă, pentru supravegherea neastâmpăratului său fiu Bati, în vârstă de 7 ani. După o serie de mici frecuşuri cu acesta (pasiunea sa cea mare fiind arta subtilizării obiectelor, în manieră iluzionistă), Bati îi oferă marea surpriză: după ce îşi congelează sora mai mică, o taie în cubuleţe şi îi oferă Coiotului un moment sadic de educare a atenţiei, obligându-l să o reaşeze în forma tiparului original.

„Resemnată, maşina..." prezintă relaţia dintre un automat inteligent, „Bătrânul Înţelept Automat 453″, şi Gaepa, care doreşte să afle sensul ascuns al unui vis ce-l bântuie şi în care-i apare mereu o carte, intitulată „Poveţe pentru fiii raţiunii". BIA 453 nu reuşeşte să-l lămurească prea bine cu privire la legătura ascunsă dintre femeie şi ideea de fericire absolută însă îl taxează cu o mulţime de unităţi monetare contorizate.

În „Maşina iluziilor", personajul principal, însoţit de

o prietenă, Ta Er Ka, trăieşte o aventură în barul „Maşina Iluziilor”, unde reuşeşte să părăsească aparenţa realului cu ajutorul băuturii numită Iluzin: din frigul glacial al unei peşteri, trece în colcăiala plină de viaţă vegetală a unei jungle şi simte existenţa asemenea unei plante, apoi se transferă în iluzia unei plaje marine, unde îmbracă forma unei pantere rătăcind pe nisip, pentru ca, în final, să ajungă în mijlocul unei săli-cavou, plină cu schelete vii. Aventura se termină atunci când înţelege rostul Iluzinului în viaţa umană, precum şi faptul că iubita sa este doar un efect al acestuia şi nu o realitate biologică, asemenea lui.

„Nesfârşita maşină” este, probabil cea mai bună nuvelă a lui Alexandru Ungureanu, un text clasic, în descendenţă kafkiano-lemiană (amintind, până la un punct, atât de atmosfera sumbră a „Procesului” lui Frantz Kafka, cât şi de „Jurnalul din cada de baie”, al lui Stanislaw Lem), dar şi cu reminiscenţe recognoscibile în literatura distopică a anilor ’70 – ’80. Rămas fără slujbă, Coiotul trebuie să se angajeze pentru a supravieţui la Fabrica de Retinazin, o ciclopică unitate industrială subterană, ale cărei margini nu le cunoaşte niciunul dintre angajaţi. Treptat, personajul descoperă că lumea subterană se poate întinde până dincolo de centrul Pământului, că principalul produs – retinazinul, o substanţă care acoperă necesarul de alimente şi de lichide al unui individ numai cu câteva zeci de grame de substanţă, pare să fie numai o acoperire a unei evoluţii mecanice până dincolo de limitele posibilităţilor imaginaţiei umane, şi că niciunul dintre miile de oameni pătrunşi în lumea stranie a Maşinii nu se mai poate întoarce la suprafaţă, deşi contractul este numai pentru şase luni; aventura

echipei de căutători ai Lumii Imaginare din Exterior prin nesfârşitul pântece al maşinăriei pare o experienţă descurajantă, la finele căreia eroul constată că lumea în sine nu este altceva decât cealaltă faţetă a Maşinii, în care oamenii duc aceeaşi robotică, prizonieră existenţă, pe axa bine determinată casă-serviciu-casă. Singurul personaj real, trecut dincolo de simbolistică, pare bătrânelul cu părul alb, slinos, care-l întâmpină pe Coiot atât la intrarea în fabrică, cât şi la tentativa de părăsire a acesteia, aflat în perpetua stare de căutare a zăpezii albe şi gustoase din copilărie.

„Maşina de visat şerpi” este o continuare, pe un alt plan, a ideii de maşină-perpetuă, din textul anterior. Aflat la plimbare cu micuţul Bati, Coiotul descoperă în vitrina unui magazin o reclamă hipnotică la Satvi AK 5, o maşină organotronică de visat. Testând aparatul, Coiotul trăieşte în numai câteva minute realitatea unui vis care pare a avea dimensiunea unei vieţi: aparatul îi induce ideea că s-a transformat într-o râmă şi trăieşte, sub acest aspect, o serie de peripeţii care aproape îl conving că, de fapt, prima parte a existenţei sale, cea umană, a fost cea falsă.

„Maşina interioară” îl duce pe Coiot într-o altă zonă a hipercubului 14, la magazinul de piese mecanice al doamnei Delix, de la nivelul -17, acolo unde speră să descopere, alături de piesele necesare, şi planul ideal al unei maşini perfecte. Numai că singurul obiect interesant, după ani de căutări, este sfera-oracol, un aparat statistic, care intrând în contact direct cu subconştientul şi cu inconştientul uman poate să răspundă la întrebările umane fundamentale privind viitorul, viaţa şi moartea, aşa cum îl asigură doamna Delix. Dar rezultatele reale par să fie cu totul altele, iar

Coiotul află pe pielea sa că, de fapt, răspunsurile nu pot să fie absolute vreodată, ci relaţionate la propriile dorinţe ascunse şi niciodată conştientizate.

„Parada păianjenilor” îşi desfăşoară acţiunea la acelaşi nivel -17 al hipercubului 14, unde Coiotul este întemniţat de către autorităţi pentru încălcarea legii, într-o închisoare imaginară, aflată în mijlocul pieţei centrale, închisoare care constă într-un pătrat cu latura de câţiva metri care are suspendat deasupra un ochi hipnotic mecanic; acesta îi induce prizonierului gândul că pereţii din jurul său sunt reali şi că nu pot fi străpunşi, lăsându-le însă celorlalţi plimbăreţi posibilitatea de a intra în celula imaginară şi de a conversa cu infractorul. Acesta trăieşte ideea de prizonierat prin paralelism cu imaginea care i s-a întipărit în creierul de copil, în care păianjenul Arko, de la ferma părinţilor săi, îşi ţesea invizibila plasă, după care lăsa să se zbată în ea o insectă zburătoare până când aceasta obosea să o mai facă şi ceda în faţa duşmanului de moarte. După ce este eliberat, Coiotul constată că, de fapt, chiar şi în viaţa civilă, interdicţiile care îi frustrează voinţa şi personalitatea sunt atât de numeroase, încât iluzia libertăţii nu rămâne decât… o iluzie.

„Labirintul timpului” este textul cel mai amplu ca dimensiuni din întregul volum, un fel de punct nodal, în care se întâlnesc majoritatea personajelor, şi care încearcă să facă trecerea din spaţiul interior al hipercubului 14, către acela exterior al Universului din care face parte implicit. Coiotul şi-a părăsit, pentru moment, statutul de individ asocial şi devine Recenzor Labirintic, omul de a cărui părere depinde acreditarea Labirinturilor personale pe care locuitorii hipercubului

au dreptul să le construiască drept spaţii de agrement. Fiind solicitat de Marele Alf să-i acrediteze labirintul, Coiotul se rătăceşte însă în cel mai mare şi mai complicat labirint pe care l-a străbătut vreodată, un loc care se dovedeşte a transcede Spaţiul şi Timpul normal, transformându-se într-o capcană-probă care conduce spre autocunoaştere. După mai multe aventuri, în care se întâlneşte cu mai vechi cunoştinţe (Inginerul din burta Maşinii nesfârşite, poetul Nizamar, doamna Delix, patroana anticariatului, Ta Er Ka, iluzia iubirii sale secrete, padre Iliuţă, însoţit de sosia sa copil dintr-un alt model dimensional) şi trăieşte neaşteptate aventuri şi dezamăgiri, ajunge, în sfârşit, în segmentul de Univers din care a plecat şi se hotărăşte să-l fixeze în memoria coordonatelor trupului său luptând pentru el – aflat în faţa Centrului de Recrutare, se înscrie ca simplu soldat pe unul dintre fronturile galactice.

„La capătul transpaţiului” începe o viziune exterioară hipercubului 14 a aventurilor Coiotului cvadridimensional; aflăm că umanitatea din toate hipercuburile se află într-o continuă expansiune galactică şi că, uneori, această expansiune se împiedică de dorinţa unor extratereştri de a-şi apăra spaţiul locuibil. Personajul se află la limita curburii unui tunel transspaţial care străbate multiplele „felii” ale Universului şi ajunge la graniţa cu civilizaţia ligromilor. După o serie de victorii şi de înfrângeri, Coiotul află de la cei doi colegi, aflaţi în gropile individuale apropiate, că trupele umane s-au retras şi i-au părăsit, voluntar sau în neştiinţă de cauză, închizând tunelul în spatele lor. În timp ce fac un scurt consiliu de război pentru a stabili cum să reacţioneze în acest caz, sunt vizitaţi de o familie de ligromi, care se dovedesc, în fapt, a fi

personaje paşnice, care trăiesc într-o lume particulară, substanţial diferită de cea umană. Când şi aceştia pleacă, lăsându-i absolut singuri în pustiul din jurul lor, singura speranţă de salvare, în afară de aceea a sinuciderii, rămâne scufundarea în eul interior, descoperit ca o lume alternativă la aceea exterioară, a Universului.

„Ultimul mesaj”, scrisă într-o abordare stilistică diferită, apropiată perioadei postmoderniste din main-stream, readuce persoana I pe post de povestitor, încheind cercul narativ deschis cu „Scrisoare din…”. Este vorba despre monologul unui vagabond bolnav, adus în spital de pe străzile hipercubului 14, care încearcă, fără să poată, să realizeze un contact telepatic cu doctorul care îl tratează. Din şirul, uneori aparent lipsit de coerenţă, al gândurilor acestuia, aflăm că este vorba despre spiritul Coiotului, care a reuşit să evadeze din tunelul transspaţial blocat, din hipercubul Ligrom, folosindu-şi eu-ul ca pe un altfel de tunel şi aducând Universul exterior, în care trăieşte umanitatea, în propriul său interior, ca într-un inconştient joc demiurgic. Comunicarea este însă imposibilă, iar Coiotul rămâne în singurătatea absolută a propriei sale divinităţi. Marele Prag al comunicării nu poate fi depăşit în acest stadiu de evoluţie al omenirii.

„Artele marţiale moderne” (1982) reprezintă o direcţie de abordare inedită pentru SF-ul românesc al epocii – atmosfera culturală asiatică, cu întregul ei cortegiu de norme de conduită, care au la bază onoarea. Într-o lume a viitorului, omenirea risipită prin spaţiu, în căutare de noi planete colonizabile, descoperă fascinanta lume a planetei Olma, de la care împrumută câteva elemente de arte marţiale, extrem

de sofisticate. Treptat, pe Pământ se dezvoltă noi tehnici individuale de luptă şi, pentru ca protagoniştii să fie feriţi de pericole, tehnica de vârf le creează videoplasme (copii perfecte ale corpului lor, capabile să trăiască o perioadă determinată de timp), care să lupte în locul lor, folosindu-se de elementele de forţă şi de tehnică căpătate de originale prin antrenamente epuizante. Uke, videoplasma aspirantului la titlul de Maestru al jocurilor, este obligat să-l înfrunte, în mai multe lupte, pe Tori, videoplasma unui Maestru deja consacrat. După mai multe victorii, originalul realizează că Uke deţine o personalitate care, parţial, diferă de a sa şi care s-a accentuat prin fiecare recopiere, ajungând, în final, să-l urască, deoarece nu a avut curaj să abandoneze Jocurile pentru a trăi o viaţă normală alături de iubita pe care a părăsit-o. Ura, dispreţul şi renunţarea lui Uke se manifestă la finalul ultimei lupte câştigate când, în loc să-şi aştepte liniştit sfârşitul, îl ucide pe Marele Maestru şi determină pedepsirea originalului, care este azvârlit în arenă pentru a lupta cu adevărat, împotriva altor videoplasme ale sale.

„Ne vom întoarce pe Herbwue” (1986) este o tentativă de trecere a temei expansiunii umane cosmice de la registrul cvasiironic al „Scrisorii din hipercubul 14″ la un registru mai grav, cu toate că tonul pare să rămână, în continuare, unul comic. În expansiunea sa nestăvilită dincolo de fruntariile propriului sistem solar, omenirea a ocupat planeta Herbwue şi a adus populaţia acesteia de şopârle inteligente la stadiul de sclavi. Revolta acestora îi suprinde nepregătiţi pe oameni şi, după trei ani de colonizare, sunt obligaţi să-şi părăsească în mare

grabă poziţiile. Textul prezintă o secvenţă din această uriaşă şi dezorganizată retragere, văzută prin ochii sergentului dezertor Naizo, din batalionul 3 de diversiuni meteorologice. Surpins de o patrulă a poliţiei militare în mijlocul refugiaţilor civili, Naizo este părăsit la sol, în vreme ce ultima astronavă se ridică greoaie, în zgomotele infernale ale ultimelor confruntări dintre indigenii Joko şi forţele militare de sacrificiu, formate din mutanţi şi roboţi. În ultima clipă, înainte ca oraşul să cadă complet în mâinile duşmanului, Naizo descoperă în subsolul blindat al unei clădiri o femeie care, părăsită la rândul ei, s-a introdus într-un cilindru de conservare, şi-a programat un ciclu nesfârşit de vise la oniroscop şi aşteaptă revenirea armatei pe Herbwue. Înţelegând că aceasta ar putea fi şansa sa de a supravieţui, sergentul face la fel şi comandă chiar acelaşi set de vise pentru a se întâlni cu ea în lumea onirică, în vreme ce, deasupra, şopârlele Joko scotocesc clădire după clădire, în căutarea celor rămaşi pe Herbwue. Chiar dacă modul de interpretare a realităţii este cel al sergentului şi lama rece a autoironiei sclipeşte frecvent, în ansamblul său textul este unul amar – ca şi pe Terra, războaiele continuă să fie inumane, atroce şi fără motivaţie reală. Revenirea pe Herbwue se va face cândva, asta e sigur, chezăşie stă tocmai lăcomia şi spiritul de răzbunare.

În 1988 începe publicarea ciclului de povestiri parodice care-l au ca personaj central pe Tudose, un fel de Tândală al epocii informatice. Asemănător până la un punct cu Theodore, personajul prozelor „naiv SF” ale lui Radu Honga, Tudose duce o existenţă complet pământeană, iar aventurile sale sociale prezintă un grad mai accentuat de complexitate. Ciclul se deschide

cu „Blestemul”, text în care Tudose află, din întâmplare, că deţine puteri paranormale – deranjat peste măsură de reacţiile şefului său, îi doreşte să se prăbuşească cu elicopterul, iar lucrul acesta... chiar se întâmplă. În „Renaşterea Poetului”, Tudose lucrează la un reactor genetic de replicat porci pentru înmulţire, iar, din când în când, atunci când şeful este plecat pe teren, se ocupă şi cu altfel de replicări: ultima ispravă o constituie replicarea Marelui Poet, un personaj exotic de la a cărui aniversare se împlinesc peste 150 de ani şi cu care ar dori să facă senzaţie la Casa de Cultură. Numai că întoarcerea intempestivă a şefului şi oprirea bruscă a reactorului determină obţinerea unui Poet... mut. Şi puţin cam handicapat. Care nu reuşeşte să obţină de la publicul prezent cu forţa la simpozion decât remarci ironice şi grosiere. „Moartea lui Lişiţă” se poate constitui într-un fel de replică parodică la celebra nuvelă a lui D. Keyes „Flori pentru Algernon”. Moartea lui Lişiţă, un oligofren de care îşi bat joc toţi colegii de muncă, devine un motiv pentru autor de a trece în revistă racilele rasei umane, chiar şi într-o manieră umoristică; la pomana fostului său camarad de serviciu, Tudose îl cunoaşte şi-l ia în grijă pe tovarăşul său de luptă împotriva calculatoarelor răzvrătite – libarca numită Gândăcel. „Tudose contra calculator” (1989) este primul text în care Tudose capătă veleităţile unui fel de Tândală, aflat în conflict cu tehnica electronică a secolului în care trăieşte. Plecat să depaneze un banal calculator, în casa văduvei Florica, Tudose trăieşte un adevărat coşmar, după ce realizează că Gheorghiţă, cum este numit computerul, a fost programat de Florica pentru diverse activităţi erotomane, acesta degenerând în final în acte

de violenţă împotriva tuturor oaspeţilor casei.

În 1990, publică la editura *Celelalte cuvinte* din Bacău, volumul de proză SF „Artele marţiale moderne”.

Alte opere: „Alarmă în sistemele cibernetice” (1981), „Hrană pentru cei din cer” (1982), „Western” (1982), „Obiecte” (1985), „Laboratorul mental” (1986), „Lera cea adevărată” (1988), „‘Renaşterea poetului” (1988), „Jocul politic” (1990), „Invazia’ (1990), „Sham-Poo, animal electronic de casă”, „Şeful”, „Farsa”, „Labirintul timpului”, „Ultimul mesaj”, „Maşina interioară”.

Alexandru Ungureanu – Proze:

-Scrisoare din Hipercubul14-1978[1]
-Alarmă în sistemele cibernetice-1981
-Maşina de visat şerpi-1982
*-Cei dintr-o lacrimă-*1982[2]
*-Norocosul-*1982
-Hrană pentru cei din cer-1982
-Western-1982
-Maşina iluzilor-1983
-Marele prag-1984
*-Artele marţiale moderne-*1982
*-Artele marţiale moderne-2-*1985
*-Laboratorul mental-*1986
*-Ne vom întoarce pe Herbwue-*1986
-Lera cea adevarată-1988
*-Renaşterea poetului-*1988
*-Blestemul-*1988
*-Moartea lui Lişiţă-*1988
*-Tudose contra calculator-*1989
*-Jocul politic-*1990
-Invazia-1990

Alte povestiri:
-Labirintul timpului
-Sham-Poo, animalul electronic de casă
-Şeful
-Nesfârşita maşină
-Parada păianjenilor
-Farsa
-Resemnată, maşina…

[1] Povestiri incluse în volumul Marele prag-(marcate albastru)
[2] Povestiri incluse in această selectie-(marcate rosu italic)

-Ultimul mesaj
-Maşina interioară
-La capătul Transpaţiului

Volum de autor: MARELE PRAG, editura Albatros 1984

Premii obtinute:
-Premiul convorbiri literare Romcon-1981
-Premiul al 2-lea pentru povestire, „Zilele Helion”-1982
-Premiul al 2-lea Romcon-1982
-Premiul UTC pentru carte-1984
-Premiul pentru autor tânăr Eurocon-1991

CUPRINS

ARTELE MARŢIALE MODERNE I....................................4
ARTELE MARŢIALE MODERNE II..................................20
CEI DINTR-O LACRIMĂ..37
NE VOM ÎNTOARCE PE HERBWUE..................................48
LABORATORUL MENTAL...82
SHAM-POO, ANIMALUL ELECTRONIC DE CASĂ............94
NOROCOSUL..103
BLESTEMUL..111
RENAŞTEREA POETULUI..118
MOARTEA LUI LIŞIŢĂ...132
TUDOSE CONTRA CALCULATOR.................................147
JOCUL POLITIC..171
Dicţionar SF UNGUREANU, Alexandru........................188

